

Legenda

□ Granice administracyjne Miasta Ostróda

Pokrycie terenu:

□ uprawa na gruntach omych

□ użytki trawiaste

□ sady, plantacje, ogródki działkowe

□ lasy i grunty leśne

□ tereny podmokłe

□ wody powierzchniowe

□ tereny przekształceń antropogenicznych

□ place i parkingi

□ tereny przemysłowo-składowe

Ryc. . Pokrycie terenu Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Miasto Ostróda charakteryzuje się rozbudowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną, na którą składają się następujące elementy:

·obszar centrum Miasta, zawarty między ul. Olsztyńską, Jeziorem Drwęckim, ul. Juliusza Słowackiego, ul. Seweryna Pieniężnego, ul. Jana Pawła II, ul. Kardynała Wyszyńskiego, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Stefana Czarnieckiego, ul. Grunwaldzką oraz ul. Drwęcką. Centrum Ostródy stanowi obszar skupiający funkcje usługowe i miastotwórcze, w tym o znaczeniu ponadlokalnym;

·obszar zwartej zabudowy miejskiej znajdujący się na południe od linii kolejowej, powiązany z centrum ciągami ulic Grunwaldzkiej i Stefana Czarnieckiego. Na wskazanym obszarze koncentruje się budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne, a także usługi o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;

·zespoły zabudowy mieszkaniowej oddzielone od struktur zwartej zabudowy obszarami terenów niebudowlanych. Zespoły te znajdują się w południowej części Miasta, na północ od ul. Olsztyńskiej i ul. Spokojnej i obejmują Osiedle Wzgórza Św. Franciszka z Asyżu;

·tereny zabudowy przemysłowo-składowej, które koncentrują się przede wszystkim w północnej części Ostródy, obszarach Zajezrza oraz na terenach należących do PKP;

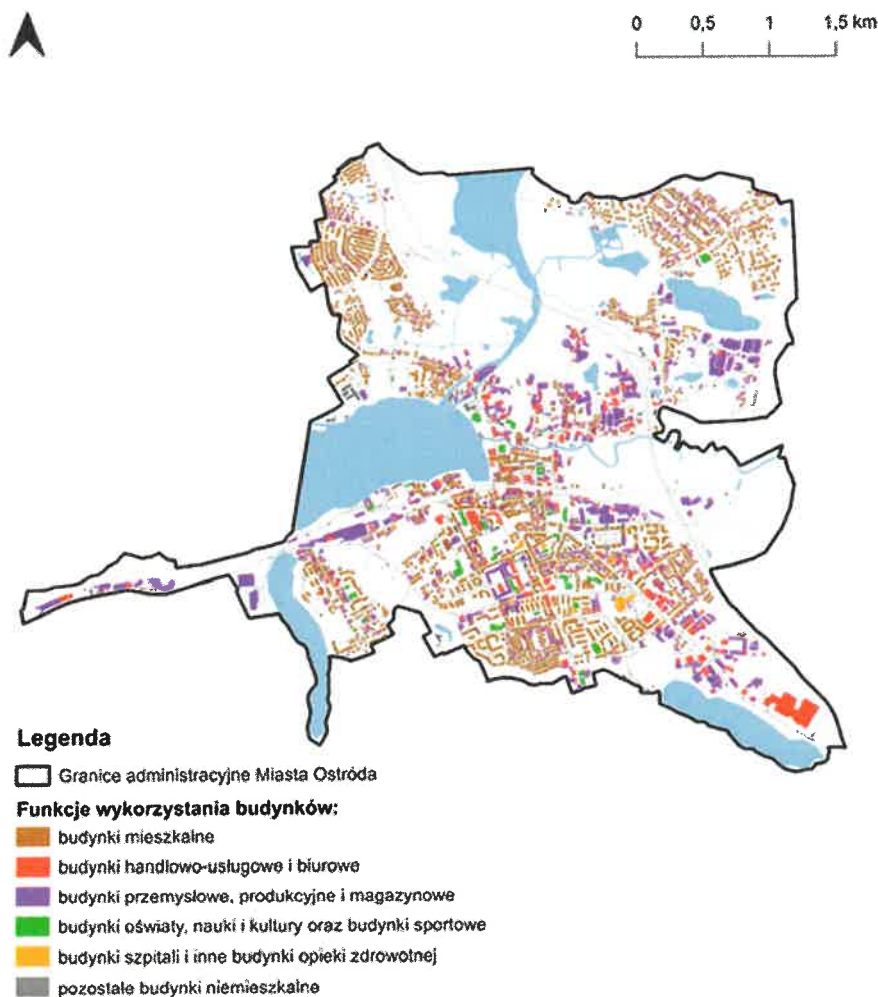
·tereny niebudowlane zlokalizowane w północnej, środkowej i wschodniej części Ostródy w obrębie doliny Drwęcy. Na wskazanym obszarze występują liczne tereny bagienne;

·tereny usług turystycznych wokół Jeziora Drwęckiego. Na wskazanym obszarze występują liczne punkty gastronomiczne, obiekty hotelarskie i świadczące usługi hotelarskie, a także wypożyczalnie sprzętu sportowego. Tereny te cieszą się dużą popularnością w sezonie letnim;

- tereny inwestycyjne zlokalizowane przy ul. Gustawa Gizewiusza;
- tereny zamknięte będące własnością Agencji Mienia Wojskowego;
- układ ciągów komunikacyjnych wraz z linią kolejową nr 353.[#]

Głównym ośrodkiem wielofunkcyjnym Miasta są Białe Koszary zlokalizowane przy ul. Jana III Sobieskiego. W budynkach tych mieszczą się: Starostwo Powiatowe, Powiatowy Urząd Pracy, sąd i prokuratura oraz Urząd Gminy Ostróda, lokale usługowe, siedziby firm i budynki mieszkalne. Za istotny ośrodek rozwojowy Ostródy uznaje się również Czerwone Koszary przy ul. 1 Dywizji. Na terenie tym znajduje się osiedle mieszkalne a także jednostka wojskowa. Jednocześnie główną barierą dla rozwoju przestrzennego Miasta jest linia kolejowa nr 353, która dzieli Ostródę na część północną i południową.

Przedstawiona powyżej struktura funkcjonalno-przestrzenna Ostródy znajduje swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie, na której zaprezentowano rozkład przestrzenny budynków o różnym sposobie wykorzystania na terenie Miasta. Dominującym rodzajem zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa, której największe skupiska obserwuje się w centrum oraz w północno-wschodniej i północno-zachodniej części Ostródy. Drugą najczęściej występującą grupą budynków są obiekty przemysłowe, produkcyjne i magazynowe. Należy również zaznaczyć, że w centrum i południowej części Miasta zauważa się koncentrację budynków handlowo-usługowych i biurowych.

Ryc. . Funkcje budynków znajdujących się na terenie Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Na terenie Miasta obowiązuje uchwała nr XLVII/253/2021 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 6 października 2021 r. w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania na terenie Miasta Ostróda obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane.

Planowanie przestrzenne odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu ładu przestrzennego, ochronie środowiska oraz zapewnianiu zrównoważonego rozwoju gmin. Jednym z najważniejszych narzędzi tego procesu jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ostatnia aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Ostróda miała miejsce w 2015 roku na mocy uchwały nr XV/99/2015 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy systemu planowania przestrzennego w Polsce wszystkie gminy, w tym Miasto Ostróda, zobowiązane są do opracowania Planu Ogólnego – nowego narzędzia planistycznego, które zastąpi dotychczasowe Studium. W momencie opracowywania niniejszej Diagnozy, Miasto prowadziło prace związane z przygotowaniem Planu Ogólnego.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2024 roku Miasto Ostróda opracowało 71 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które pokryły 97% jego powierzchni. Należy jednak zaznaczyć, że 14 MPZP uchwalonych zostało przed 2003 rokiem i wymagają one aktualizacji. Na terenach nieobjętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego polityka przestrzenna gmin prowadzona jest za pośrednictwem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ). Należy zaznaczyć, że w latach 2019-2023 dla obszaru Miasta Ostróda nie wydano żadnej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ponieważ prawie 100% jej powierzchni pokryto miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Ogół działań związanych z realizacją inwestycji budowlanych na danym obszarze w określonym czasie nazywany jest ruchem budowlanym. Obejmuje on zarówno nowe inwestycje, jak i przebudowy, modernizacje, rozbiórki oraz remonty istniejących budynków. Poniższa tabela przedstawia liczbę wydanych dla obszaru Miasta Ostróda pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym w latach 2019-2023. W analizowanym okresie dla Miasta wydano łącznie 151 pozwoleń na budowę, co stanowiło ok. 7,5% wszystkich wydanych decyzji w powiecie. Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że dla obszaru Miasta wydawano znacznie niższą liczbę pozwoleń na budowę niż w przypadku średniej dla pozostałych gmin w powiecie ostródzkim. W latach 2019-2023 średnio 61% wszystkich wydanych dla Ostródy pozwoleń na budowę dotyczyło nowych budynków mieszkalnych. Jednocześnie średnia dla gmin powiatu ostródzkiego kształtowała się na poziomie 73%, co może świadczyć o nasilającej się suburbanizacji Ostródy, odpływie ludności miejskiej na tereny wiejskie oraz braku rezerw terenowych na potrzeby mieszkalnictwa. W ostatnich latach głównym ośrodkiem konkurencyjnym dla Miasta, pod względem rozwoju funkcji osiedleńczej, stała się gmina Ostróda.

Tab. . Ruch budowlany w Mieście Ostróda w latach 2019-2023 na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego

		2019	2020	2021	2022	2023
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Ostróda	75	27	24	9	16
	powiat	511	419	509	283	300
na 1 tys. mieszkańców	Ostróda	2,28	0,84	0,75	0,29	0,51
	powiat	4,91	4,13	5,06	2,84	3,03
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Ostróda	34,67	59,26	83,33	77,78	50,00
	powiat	50,10	69,21	90,37	83,75	72,00

w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Ostróda	65,33	40,74	16,67	22,22	50,00
	powiat	49,90	30,79	9,63	16,25	28,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedstawione dane porównano również ze średnią dla jednostek z grupy porównawczej (Giżycka, Mrągowa i Lidzbarka Warmińskiego). W latach 2019-2023 dla obszaru Ostródy wydano zbliżoną liczbę pozwoleń na budowę ogółem (151) do średniej dla jednostek z grupy porównawczej (176). Jednocześnie średni udział wydanych pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych dla jednostek z grupy porównawczej kształtował się na poziomie 30,6%, a średni udział wydanych pozwoleń na budowę nowych budynków zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych i obiektów inżynierii lądowej i wodnej wyniósł 69,3%. W tym samym okresie średnia wartość tego wskaźnika dla Miasta Ostróda kształtowała się na poziomie 38,9%. Przedstawione dane mogą wskazywać, że Ostróda charakteryzuje się porównywalną intensywnością ruchu budowlanego do jednostek z grupy porównawczej.

Tab. . Ruch budowlany w Mieście Ostróda w latach 2019-2023 na tle średniej dla jednostek z grupy porównawczej

		2019	2020	2021	2022	2023
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Ostróda	75	27	24	9	16
	średnia GP	58	36	31	27	26
na 1 tys. mieszkańców	Ostróda	2,28	0,84	0,75	0,29	0,51
	średnia GP	2,48	1,78	1,52	1,31	1,30
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Ostróda	34,67	59,26	83,33	77,78	50,00
	średnia GP	38,53	33,80	33,87	26,42	20,59
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Ostróda	65,33	40,74	16,67	22,22	50,00
	średnia GP	61,47	66,20	66,13	73,58	79,41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.4. Walory historyczno-turystyczne

Historia Miasta

Miasto Ostróda posiada długą i bogatą historię, której początki sięgają już czasów paleolitu – to właśnie na ten okres datowane są pierwsze ślady osadnictwa znalezione na tym terenie. W czasach przedchrześcijańskich ziemie te zamieszkiwały plemiona pogańskie, które zostały podbite w wyniku krwawych wypraw Bolesława Krzywoustego, a następnie ekspansji Zakonu Krzyżackiego. Pod koniec XIII wieku to właśnie Krzyżacy wzniesli pierwsze fortyfikacje na miejscu zniszczonej wsi pruskiej, wokół których następnie rozwijała się nowa osada. W 1329 roku komtur Luter z Brunszwiku nadał osadzie prawo lokacyjne. Tym samym powstała Ostróda, która następnie zaczęła rozwijać się jako ośrodek handlowy. Wkrótce zakonnicy wybudowali murowany zamek, który zyskał status siedziby komturii, a do miasta zaczęli napływać osadnicy z Osterode am Harz. W 1381 roku Ostródę zdobyły i zniszczyły wojska litewskie. Ponadto, w 1400 roku miasto zniszczył wielki pożar. W 1410 roku miasto zdobyły wojska polsko-litewskie, które zdążyły pod Grunwald. Po wygranej bitwie na polecenie króla Władysława Jagiełły na zamku ostródzkim złożono zwłoki wielkiego mistrza krzyżackiego Ulricha von Jungingena, a Ostróda znalazła się pod panowaniem Janusza Mazowieckiego. We wrześniu 1410 roku Krzyżacy odbili jednak miasto, które pozostało w ich władaniu do początku XVI wieku. W 1525 roku Ostróda znalazła się w granicach Prus Książęcych jako siedziba starostwa. Od XV wieku na jej terenie funkcjonowała również szkoła. W XVI–XVIII wieku w Ostródzie krzyżowały się ważne drogi handlowe, które napędzały rozwój

gospodarczy miasta. W 1788 roku miasto zostało doszczętnie zniszczone przez pożar. Ponowny rozwój Ostródy przypadł na XIX wiek, kiedy to nastąpiła budowa Kanału Elbląskiego oraz linii kolejowej Poznań – Wystruć. Z czasem rozwinął się tutaj węzeł kolejowy, dzięki budowie linii do Miłomłyna i Olsztyńska. Od drugiej połowy XIX wieku Ostróda miała status miasta garnizonowego. Po 1850 roku powstał kompleks koszarowy przy ul. Garnizonowej (tzw. Bergkaserne), w okresie 1890–1898 – Koszary Grollmanna (tzw. Czerwone), a w 1913 roku – koszary artyleryjskie (tzw. Białe). W 1902 roku powstała pierwsza w regionie tzw. Wieża Bismarcka, a w 1907 roku – gmach szkolny. Wieżę Bismarcka w Ostródzie wybudowano jako pomnik upamiętniający kanclerza Ottona von Bismarcka- twórcy zjednoczenia Niemiec. Po zakończeniu I wojny światowej miasto pozostało w granicach Niemiec na skutek przeprowadzonego w 1920 roku plebiscytu. Po zakończeniu II wojny światowej Ostróda stała się miastem polskim.

Dziedzictwo Miasta nierozdzielnie związane jest z historią **Napoleona Bonaparte**go oraz okresu wojen napoleońskich. To właśnie w Ostródzie w 1807 roku francuski cesarz założył kwaterę dowodzenia podczas prowadzonej kampanii, która zlokalizowana została na Zamku Krzyżackim. Podczas pobytu w Ostródzie Napoleon podejmował decyzje strategiczne i kierował działaniami wojennymi. W celu upamiętnienia tego wydarzenia na terenie Miasta corocznie organizowane jest wydarzenie „Biwak Wojsk Napoleońskich w Ostródzie”. Należy również zaznaczyć, że Ostróda uzyskała tytuł Miasta Cesarskiego i współpracuje z francuskimi partnerami w ramach Stowarzyszenia *Marque Ville Imperiale*.

Zlokalizowane na terenie Ostródy zabytki stanowią świadectwo jej długiej i bogatej historii. Łącznie w gminnej ewidencji zabytków znajduje się 300 obiektów, z czego 86 zostało wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa. Na szczególną uwagę zasługuje **Zamek Krzyżacki**, który zlokalizowany jest przy ul. Adama Mickiewicza 22. Budowlę wzniesiono w latach 1349-1370 na planie prostokąta z wewnętrznym dziedzińcem. Na początku XV wieku zamek wzmocniono murem i fosą. Zamek posiadał trzy kondygnacje i wieżę. Podczas pożaru w 1788 roku, na skutek wybuchu zamkowej prochowni, wschodnie skrzydło uległo zniszczeniu. W 1945 roku budowla została doszczętnie spalona przez Armię Czerwoną. Zamek odbudowano jednak w latach 90. XX wieku, a obecnie mieści się w nim Biblioteka i Muzeum. Ważnym zabytkiem na mapie Ostródy są **Białe Koszary**, które znajdują się przy ul. Jana III Sobieskiego. Decyzję o umiejscowieniu pułku artylerii na terenie Miasta podjęto na początku XX wieku. W latach 20. XX wieku na terenie koszar utworzono dwie szkoły dla chłopców i dziewcząt. W chwili obecnej w koszarach mieszczą się urzędy (Starostwo Powiatowe, sąd i prokuratura oraz Urząd Gminy Ostróda), lokale usługowe, siedziby firm i budynki mieszkalne. Kolejnym obiektem nawiązującym do historycznego dziedzictwa Miasta jest **Wieża Bismarcka**. Całkowita wysokość budowli wynosi 10 metrów i przypomina ona swoją bryłą latarnię morską. Wieża zbudowana została w 1902 roku z ciosanych kamieni. Jest to pierwsza tego typu budowla w Prusach Wschodnich, jedna z 17, które zachowały się w Polsce do dziś. Co najmniej do 1905 roku, w urodziny kanclerza, w umieszczonej na jej szczycie miedzianej misie rozpalano ogień. Na południowej ścianie podwaliny przymocowany był kamień z piaskowca z wykonaną z brązu metrową płaskorzeźbą z wizerunku Otto von Bismarcka. Na szczególną uwagę zasługuje również **Kanał Elbląski** – unikalny w skali całego świata szlak wodny. Składa się on z trzech odcinków zasadniczych o łącznej długości 129,8 km wraz z licznymi odnogami. Kanał zaprojektowany został przez holenderskiego inżyniera Georga Jakoba Steenke i wybudowany w latach 1852-1860. Największym problemem technicznym było pokonanie 99 metrowej różnicy poziomu wód między jeziorami Drużno pod Elblągiem, a jeziorem Piniewo na odcinku 11 km. Steenke opracował niezwykle oryginalną koncepcję, która funkcjonuje do dziś w niezminionej formie zadziwiająco kunsztem XIX wiecznej wiedzy inżynierskiej. Genialne rozwiązanie polegało na wybudowaniu na trasie tego atrakcyjnego zabytku sztuki hydrograficznej dwóch śluz (Miłomłyn i Zielona) oraz pięciu pochylni (Buczyniec, Kąty, Oleśnica, Jelenie, Całuny). Statki pokonują pochylnie na specjalnych wózkach. Na terenie Miasta znajdują się również zabytki sakralne, tj. Kościół św. Dominika Savio, Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny oraz Kościół Ewangelicko-Methodystyczny.

W poniższej tabeli przedstawiono obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie Miasta, które ujęto w rejestrze zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Tab. . Wykaz obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego na terenie Miasta Ostróda (stan na 30 czerwca 2025 roku)

Lp.	Zabytek
1.	- układ urbanistyczny, nr rej.: 101 (O/19, O/20) z 21.07.1955
2.	- kościół pw. św. Dominika Savio, pl. Tysiąclecia, 1330-1351, odbud. 1985, nr rej.: 191 (O/2) z 24.11.1956 (dec. ruina) i 3800 z 14.08.1987 - kapliczka obok kościoła, pocz. XIX, nr rej.: 1960 z 14.08.1987 (nie istnieje)
3.	- kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, ul. Henryka Sienkiewicza 1, 1856-57, 1911-13, nr rej.: A-4724 z 13.02.2023
4.	- kościół ewangelicko-augsburski, ob. metodystów, ul. Henryka Sienkiewicza, 1903-1909, nr rej.: 1961 z 14.08.1987 - ogrodzenie, nr rej.: 1962 z 14.08.1987
5.	- kaplica baptystów, ul. Nadrzeczna 3, pocz. XIX, nr rej.: 1964 z 14.08.1987
6.	- cmentarz, ul. Olsztyńska, k. XVIII, nr rej.: 3955 z 20.04.1988 - brama, 1834, nr rej.: 1965 z 14.08.1987
7.	- d. cmentarz ewangelicki, ul. Stefana Czarnieckiego, 2 poł. XIX, nr rej.: 3954 z 20.04.1988
8.	- cmentarz wojenny z I wojny światowej, ul. 21 Stycznia, nr rej.: 3953 z 20.04.1988
9.	- park folwarczny „Zajezierze”, ul. Składowa, XIX/XX, nr rej.: A-2135 z 17.08.2004
10.	- zamek, poł. XIV, po 1945, nr rej.: 102 z 31.03.1953
11.	- mury obronne (pozostałości, XIV, nr rej.: 187 (O/1) z 20.09.1956
12.	- fontanna Trzech Cesarzy, pl. Tysiąclecia, kam., 1907, nr rej.: B/175 z 7.09.1998
13.	- rogatka, ul. Seweryna Piętnego 1, pocz. XX, nr rej.: 1967 z 14.08.1987
14.	- dom, ul. Armii Krajowej 3, pocz. XX, nr rej.: 1973 z 14.01.1987
15.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 18, pocz. XX, nr rej.: 3802 z 14.08.1987
16.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 25, pocz. XX, nr rej.: 3698 z 15.08.1986
17..	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 26, XIX/XX, nr rej.: 3699 z 15.08.1986
18.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 31, pocz. XX, nr rej.: 3734 z 14.01.1987 - koszary artyleryjskie, ul. Stefana Czarnieckiego, 1912-1913, nr rej.: A-1959 z 25.07.2002: - budynek sztabowy (nr 1) - 3 koszarowce (nr 3, 13 i 23) - 2 budynki warsztatów (nr 5 i 6) - 3 wartownie (nr 14, 22, 26) - 4 stajnie (nr 15, 16, 20, 21) - budynek administracyjny (nr 30)
19.	- dom mieszkalny (nr 29) - stołówka (nr 27) - 2 budynki warsztatów (nr 24, 25) - 2 wozownie (nr 10 i 12) - arsenał (nr 11) - ogrodzenie z bramami - kasyno, ul. Czarnieckiego 30, pocz. XX, nr rej.: A-3704 z 18.11.1986 - budynek koszarowy, ob. biurowy, ul. Czarnieckiego 28, nr rej.: A-4621 z 14.08.2015
20.	- dom, ul. Stefana Czarnieckiego 33, pocz. XX, nr rej.: 3715 z 18.11.1986
21.	- dom, ul. Drwęcka 1, 1900, nr rej.: 1988 z 23.01.1987

22. - dom, ul. Drwęcka 4, 1907, nr rej.: 1966 z 14.08.1987
- zespół budowlany (teren z budynkami) tzw. „Czerwonych Koszar”, ul. 1 Dywizji / Grunwaldzka, 1890-1913, nr rej.: A-4679 z 20.02.2020 :
  - budynek wartowni
  - 5 budynków koszarowych
  - budynek szkoleniowy, garaże i łaźnie
23. - kasyno oficerskie
  - ujeżdżalnia
  - budynek aresztu (później biblioteka)
  - 2 budynki kuchenne
  - magazyn
  - 3 budynki gospodarcze
  - zieleni komponowana na terenie zespołu
24. - budynek koszarowy, ul. Garnizonowa 14 A, 2 poł. XIX, nr rej.: A-4555 z 4.10.2010
25. - dom, ul. Gustawa Gizewiusza 2, XIX/XX, nr rej.: 3700 z 15.08.1986
26. - dom, ul. Gustawa Gizewiusza 15, k. XIX, nr rej.: 1970 z 14.01.1987
27. - dom, ul. Grunwaldzka 24, k. XIX, nr rej.: 1972 z 14.08.1987
28. - dom, ul. Jana Pawła II 4, pocz. XX, nr rej.: 1974 z 12.01.1987
29. - dom, ul. Jana Pawła II 6, pocz. XX, nr rej.: 1975 z 12.01.1987
30. - dom, ul. Jana Pawła II 8, pocz. XX, nr rej.: 1976 z 12.01.1987
31. - dom, ul. Jana Pawła II 10, pocz. XX, nr rej.: 1977 z 12.01.1987
32. - dom, ul. Jana Pawła II 18, pocz. XX, nr rej.: 1978 z 12.01.1987
33. - dom, ul. Jana Pawła II 22, pocz. XX, nr rej.: 1979 z 12.01.1987
34. - dom, ul. Jana Pawła II 24, pocz. XX, nr rej.: 1980 z 12.01.1987
35. - dom, ul. Jana Pawła II 41, pocz. XX, nr rej.: 3738 z 12.01.1987
36. - dom, ul. Kolejowa 6, pocz. XX, nr rej.: 3717 z 18.11.1986
37. - dom, ul. 11 Listopada 6, nr rej.: 3707 z 18.11.1986
38. - dom, ul. 11 Listopada 9, nr rej.: 3708 z 18.11.1986
39. - budynek biurowy, ul. 11 Listopada 26, 1896, nr rej.: A-4346 z 10.11.2006
40. - dom, ul. 11 Listopada 35, 1910, nr rej.: 3706 z 18.11.1986
41. - dom, ul. 11 Listopada 39, pocz. XX, nr rej.: 3805 z 14.08.1986
42. - dom, ul. 11 Listopada 41, nr rej.: 3709 z 18.11.1986
43. - pawilon na Miejskim Placu Sportowym, ul. 3 Maja, szach./drewn., pocz. XX, nr rej.: A-4561 z 21.12.2011
44. - dom, ul. Adama Mickiewicza 2, k. XIX, nr rej.: 3735 z 14.01.1987
45. - dom, ul. Adama Mickiewicza 7, pocz. XX, nr rej.: 1981 z 14.08.1987
46. - dom, ul. Adama Mickiewicza 9, 1896, nr rej.: 1982 z 14.01.1987
47. - dom, ul. Adama Mickiewicza 11, pocz. XX, nr rej.: 3702 z 15.08.1986
48. - dom, ul. Adama Mickiewicza 18, pocz. XX, nr rej.: 3703 z 15.08.1986 (nie istnieje)

49. - dom, ul. Adama Mickiewicza 24, pocz. XX, nr rej.: 3799 z 14.08.1987
50. - dom, ul. Adama Mickiewicza 28, pocz. XX, nr rej.: 3718 z 18.11.1986
51. - dom, ul. Adama Mickiewicza 34a, pocz. XX, nr rej.: 3804 z 1.08.1987
52. - dom, ul. Olsztyńska 31, pocz. XX, nr rej.: 1983 z 14.018.1987
53. - dom, ul. Seweryna Pieniężnego 7 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3862 z 9.11.1987
54. - dom, ul. Seweryna Pieniężnego 9 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3863 z 9.11.1987
55. - dom, ul. Seweryna Pieniężnego 11 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3864 z 9.11.1987
56. - dom, ul. Seweryna Pieniężnego 13 (I-II-III), pocz. XX, nr rej.: 3869 z 9.11.1987
57. - dom, ul. Seweryna Pieniężnego 15 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3865 z 9.11.1987
58. - dom, ul. Seweryna Pieniężnego 19 (I-II), pocz. XX, nr rej.: 3870 z 9.11.1987
59. - dom, ul. Seweryna Pieniężnego 21 (I-II-III), pocz. XX, nr rej.: 3866 z 9.11.1987
60. - dom, ul. Henryka Sienkiewicza 2, pocz. XX, nr rej.: 1985 z 14.01.1987
61. - dom, ul. Henryka Sienkiewicza 16, 1910, nr rej.: A-1696 z 26.09.2000
62. - dom, ul. Henryka Sienkiewicza 18, pocz. XX, nr rej.: 1987 z 14.01.1987
63. - plebania, ob. dom mieszk., ul. Henryka Sienkiewicza 22, pocz. XX, nr rej.: 1963 z 14.08.1987
64. - dom, ul. Juliusza Słowackiego 9, pocz. XX, nr rej.: 3714 z 18.11.1986
65. - budynek koszarowy, ob. starostwo, ul. Jana III Sobieskiego 5, 1905-07, nr rej.: A-4628 z 29.03.2016
66. - budynek koszarowy, ob. biurowy, ul. Jana III Sobieskiego 9, 1905-09, nr rej.: A-4629 z 4.04.2016
67. - dom, ul. Spichrzowa 1, pocz. XX, nr rej.: 3727 z 14.01.1987
68. - dom, ul. Spichrzowa 5a, pocz. XX, nr rej.: 3803 z 14.08.1987
69. - dom, ul. Jana Stapińskiego 2, pocz. XX, nr rej.: 3710 z 18.11.1986
70. - dom, ul. Jana Stapińskiego 4, pocz. XX, nr rej.: 3711 z 18.11.1986
71. - dom, ul. Jana Stapińskiego 9, pocz. XX, nr rej.: 3712 z 18.11.1986
72. - dom, ul. Jana Stapińskiego 11, pocz. XX, nr rej.: 3713 z 18.11.1986
73. - dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 8/10, pocz. XX, nr rej.: 3872 z 9.11.1987
74. - dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 12/16, pocz. XX, nr rej.: 3873 z 9.11.1987
75. - dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 18/20, pocz. XX, nr rej.: 3871 z 9.11.1987
76. - dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 22/24, pocz. XX, nr rej.: 3867 z 9.11.1987
77. - dom, ul. Kardynała Wyszyńskiego 26, pocz. XX, nr rej.: 3868 z 9.11.1987
78. - wodociągowa wieża ciśnień (komunalna), ul. Drwęcka, 1900, nr rej.: 1968 z 2.10.1996
79. - wodociągowa wieża ciśnień (kolejowa), przy stacji PKP, 1911, nr rej.: 1616 z 28.12.1998
80. - kanał Ostróda - Elbląg → Elbląg – Kanał Elbląski

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Na terenie Miasta Ostróda znajdują się również następujące miejsca pamięci narodowej:

- Pomnik Tadeusza Kościuszki przy ul. Adama Mickiewicza,
- Pomnik Jedności Europejskiej na Placu Tysiąclecia Państwa Polskiego,
- Nagrobek Gustawa Gizewiusza na Cmentarzu Polska Górka,
- Pomnik Obrońców Suwerenności i Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej,
- Pomnik Plebiscytowy z 1920 r.

Walory turystyczne

Miasto Ostróda stanowi centralny ośrodek Mazur Zachodnich, który odznacza się unikatowymi walorami turystycznymi. Wśród endogenicznych potencjałów Ostródy wyróżnia się m.in. jej walory krajobrazowe i przyrodnicze, dziedzictwo lokalne oraz zabytki, a także liczne atrakcje umożliwiające wypoczynek oraz aktywne spędzanie czasu wolnego.

Ostróda, nazywana „Perłą Mazur” i „letnią stolicą Mazur”, stanowi ważny ośrodek turystyczny w regionie w sezonie letnim. Miasto nieustannie rozwija swój potencjał rekreacyjno-kulturowy, przyciągając tym samym każdego roku tysiące odwiedzających. Ze względu na bliskość jezior rozwinęła się tu w szczególności turystyka wodna, która obejmuje m.in. rejsy Kanałem Elbląskim, sporty wodne oraz żeglarstwo. Ostróda to przestrzeń aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Hasło „w zdrowym ciele zdrowy duch” doskonale wpisuje się w politykę Miasta, które konsekwentnie rozwija infrastrukturę sportową i rekreacyjną. Mieszkańcy oraz turyści mogą korzystać z szerokiego wachlarza możliwości – od tras rowerowych i siłowni plenerowych, przez wyciąg do nart wodnych, po boiska, hale sportowe oraz ogólnodostępne tereny zielone. Na terenie Miasta znajduje się również Stadion Lekkoatletyczny przy ul. Kardynała Wyszyńskiego 11, a także Stadion Miejski znajdujący się przy ul. 3-go Maja 19 w Ostródzie.

Do najważniejszych atrakcji turystycznych Ostródy należy zaliczyć m.in. deptak wraz z molo nad Jeziorem Drwęckim, które stanowi miejsce spacerów, spotkań oraz wydarzeń kulturalnych. Ostródzkie molo ma kształt litery „L”, którego ramiona mają długość 30 m oraz 50 m. Deptak wraz z molo wyposażony jest w małą architekturę, a w jego pobliżu znajdują się liczne obiekty gastronomiczne oraz hotelarskie. Ważnym miejscem na turystycznej mapie Ostródy są również plaże miejskie, które wyposażono w nowoczesne obiekty socjalno-techniczne, małą architekturę, pomosty oraz infrastrukturę rekreacyjno-sportową, które umożliwiają aktywne spędzanie wolnego czasu. W Ostródzie znajduje się również Amfiteatr, który został oddany do użytku w 2012 roku. Obiekt wyposażony został w miejsca siedzące, które mogą pomieścić 2 500 widzów. W Amfiteatrze odbywają się liczne imprezy artystyczno-kulturalne, w tym m.in. przeglądy kabaretowe czy koncerty muzyczne. W Ostródzie znajduje się również Strefa Aktywności Rodzinnej. Jest to miejsce rekreacji zlokalizowane na nabrzeżu jeziora Drwęckiego. Na strefie znajdują się m.in. park linowy, strefa grillowa, leżaki, mini plac zabaw, sprzęt wodny (rowery wodne, kajaki, łodzie), rowery, segway. Dodatkowo, znajduje się tu również przystań wodna z polem namiotowym Stanica Wodna „MARINA”, w której znajduje się pomost do cumowania jachtów, pole namiotowe z dostępem do pryszniców i WC, miejsce na grilla oraz wiata z zadaszeniem.

Istotnym elementem kształtującym potencjał turystyczny jednostek samorządu terytorialnego są szlaki turystyczne. Łączą one funkcje rekreacyjne, edukacyjne i promocyjne, a jednocześnie wspierają lokalny rozwój społeczno-gospodarczy. Przez teren Ostródy przebiegają następujące szlaki turystyczne:

a) szlaki piesze:

- Czerwony szlak pieszy Szlak Kanału Elbląskiego,
- Niebieski szlak pieszy Ostróda – Fałtyjanki,
- Zielony szlak pieszy Ostróda – Piławki,

b) szlaki rowerowe:

- Green Velo – Wschodni Szlak Rowerowy,

- Międzynarodowy szlak rowerowy R1,
- Trasa rowerowa Kanału Elbląskiego,
- Żółta Pętla Ostródzka,
- Zielona Pętla Ostródzka,
- lokalne pętle rowerowe wokół Jeziora Drwęckiego,

c) szlaki wodne:

- Szlak Kanału Elbląskiego,
- Szlak Górna Drwęca,
- Szlak Wielkich Jezior Mazurskich (powiązania przez Kanał Elbląski),

d) pozostałe szlaki:

- Szlak Zamków Gotyckich,
- Szlak Napoleoński,
- szlaki konne,
- szlaki nordic walking.

Ostróda stanowi również miejsce licznych wydarzeń kulturalnych, takich jak m.in. Ostróda Reggae Festival, który od ponad dwóch dekad gromadzi miłośników muzyki z całego świata, czy Dni Ostródy, podczas których na lokalnych scenach występują największe gwiazdy polskiej muzyki rozrywkowej.

Ostróda Reggae Festival stanowi największy festiwal muzyki reggae w Polsce, który organizowany jest w Ostródzie od 2001 roku. Korzenie festiwalu sięgają 1983 roku, kiedy to kilku pracowników ówczesnego Miejskiego Domu Kultury postanowiło pod nazwą „Ost-Rock” zorganizować przegląd młodych zespołów z Ostródy i okolic, jako lokalne eliminacje do Ogólnopolskiego Młodzieżowego Przeglądu Piosenki. Kolejne edycje odbywały się corocznie w różnych miejscach Miasta, do roku 1989 włącznie. Imprezę udało się przywrócić do życia w roku 2001. Ostróda Reggae Festival stanowi element dziedzictwa Kulturowego Warmii i Mazur oraz wizytówkę Miasta.

Miasto charakteryzuje się dobrze rozwiniętą bazą obiektów hotelarskich i świadczących usługi hotelarskie, ośrodków wypoczynkowych, pokoi gościnnych oraz miejsc campingowych. W 2024 roku zlokalizowane na terenie Ostródy obiekty zapewniały łącznie 1 238 miejsc noclegowych. Należy jednak zaznaczyć, że w Mieście nie jest prowadzony monitoring liczby turystów. Dane te zbierane są na poziomie powiatu w oparciu o zarejestrowane pobyty w obiektach noclegowych. Rejestracji nie podlegają pobyty w apartamentach na wynajem. W 2023 roku liczba osób korzystających z noclegów w powiecie ostródzkim kształtowała się na poziomie 109,8 tys. osób.

CZĘŚĆ 2: SYTUACJA KLIMATYCZNO-ŚRODOWISKOWA

2.1. Walory przyrodnicze

Walory przyrodnicze wpływają w sposób znaczący na potencjał rozwojowy jednostki samorządu terytorialnego. Warunki atmosferyczne, ukształtowanie terenu, budowa geologiczna czy zbiorniki wodne stanowią czynniki mogące determinować atrakcyjność turystyczną, warunki do uprawy rolniczej czy eksploatację surowców mineralnych, a zatem definiować stan gospodarki lokalnej oraz wyznaczać kierunki jej rozwoju.

Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu

Zgodnie z Regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski wg J. Kondrackiego, Miasto Ostróda leży na granicy Pojezierza Olsztyńskiego i Garbu Lubawskiego. Pojezierze Olsztyńskie stanowi region geograficzny o krajobrazie pojezierno-pagórkowatym, który położony jest w zachodniej części Pojezierza Mazurskiego. Region charakteryzuje się rolniczo-leśnym charakterem, a na jego obszarze występują liczne jeziora polodowcowe. Z kolei Garb Lubawski stanowi łuk wzniesień morenowych z trzeciorzędowymi łożami w podłożu, przerywany obniżeniami. Wzgórza pokrywają bujne mieszane lasy z przewagą buka.

Budowa geologiczna

Miasto Ostróda położone jest na prekambryjskiej platformie wschodnioeuropejskiej. Prekambryjskie podłoże krystaliczne położone jest na głębokości około 3,5-4 km i nadbudowane jest osadowymi skałami ery paleozoicznej, mezozoicznej oraz kenozoicznej. Utwory budujące przypowierzchniową warstwę reprezentowane są przez osady czwartorzędowe. Utwory młodsze, holoceni, reprezentowane są głównie przez osady bagienne i bagienno-jeziorne. Rozprzestrzenione są one głównie w części północnej i środkowej miasta. Ponadto osady holoceni to deluwia występujące u podnóża stoków i w zagłębieniach wysoczyzny, oraz aluwia tworzące się w dolinach cieków. Większość obszaru pokrywają osady złożone w plejstocenie.

Dominującą jednostką morfogenetyczną na terenie Ostródy jest wysoczyzna morenowa obejmująca w klasycznej swej formie, z gliną zwałową w podłożu, jej południowo-zachodnią część. W części południowo-wschodniej i środkowej Miasta tereny wysoczyznowe od powierzchni budują piaszczyste osady wodnolodowcowe podścielone gliną zwałową. Powierzchnia wysoczyzny leży najczęściej w granicach wysokości 110-130 m n.p.m. Wysoczyznę przecinają rynny subglacjalne, z których najbardziej znaczne na terenie miasta to rynna Kajkowska i rynna Ornowska. Ich szerokość wynosi około 300-500 m i są one zagłębione poniżej powierzchni wysoczyzny zwykle kilkanaście metrów do nawet 30 m. Dna rynien zajmują jeziora. Wysoczyznę rozcina równoleżnikowo dolina Drwęcy. Z kolei północna część Miasta jest niżej położona. Znajduje się ona w obrębie dawnej doliny rzecznej. Szerokość doliny wynosi najczęściej 2-4 km i obejmuje też jeziora Drwęckie i Pauzeńskie. Wyżej położone tereny doliny tworzą piaszczyste i pylaste płaskowyże, położone na wysokościach w granicach 97-103 m n.p.m. Tereny niżej położone na ogół wypełniają osady organiczne do rzędnych ok. 95-97 m n.p.m.[#]

Złoża kopalin

Zgodnie z danymi pochodzącymi z Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie Miasta Ostróda nie występują złoża kopalin.

Wody powierzchniowe i podziemne

Miasto Ostróda położone jest w pełni na obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Dolnej Wisły. Główną osią hydrologiczną Ostródy jest rzeka Drwęca, która dzieli Miasto na część północną i południową. W północnej części Miasta swój początek bierze również Kanał Ostródzki. Uzupełnienie sieci hydrograficznej stanowią krótkie cieki, kanały i rowy melioracyjne, a także niewielkie oczka wodne.

Podstawowymi jednostkami umożliwiającymi gospodarowanie wodami powierzchniowymi są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie Miasta znajdują się 3 JCWP:

- PLRW20002528399 – Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego,
- PLRW2000172819 – Drwęca do jez. Drwęckiego z jez. Ostrowin,
- PLRW200025283272 – Kanał Ostródzki.

Na terenie Miasta znajduje się również 5 jezior (w całości lub częściowo). Należą do nich:

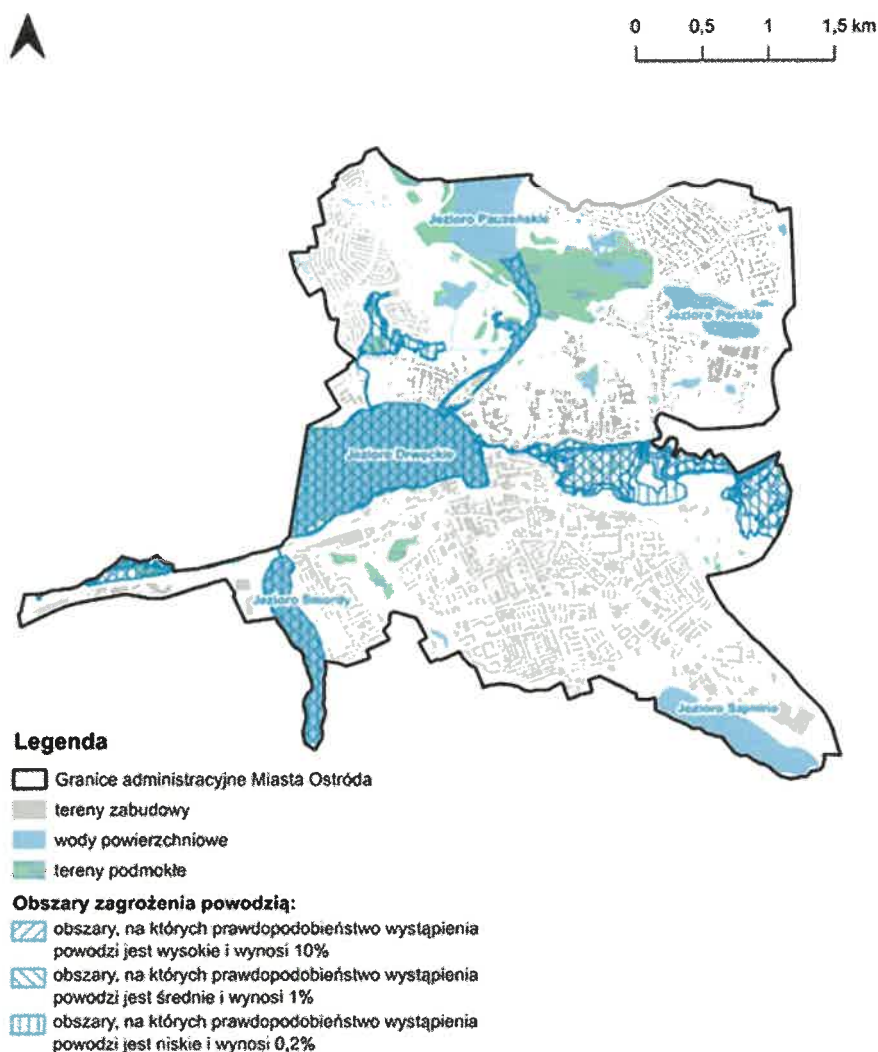
- Jezioro Drwęckie o powierzchni 880,8 ha,
- Jezioro Pauzeńskie o powierzchni 211,8 ha,
- Jezioro Perskie o powierzchni 15,6 ha,
- Jezioro Sajmino o powierzchni 31,9 ha,
- Jezioro Smordy (Jakuba) o powierzchni 25,2 ha.

Monitoring stanu JCWP na terenie Ostródy prowadzony jest w oparciu o pomiary zbierane w dwóch punktach pomiarowo-kontrolnych:

1. PLRW20002528399 – Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego,
2. PLRW2000172819 – Drwęca do jez. Drwęckiego z jez. Ostrowin.

Ostatnie badanie stanu JCWP w województwie warmińsko-mazurskim przeprowadzone zostało przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie w 2017 roku. Znajdujące się na terenie Ostródy JCWP nie zostały poddane badaniu. Jednak podczas kontroli w 2014 stwierdzono zły stan ogólny JCWP Drwęca od początku do końca jez. Drwęckiego bez kan. Ostródzkiego i Elbląskiego. Podczas przeprowadzonej w 2017 roku kontroli, ocenie poddano również stan jezior na terenie województwa. W opublikowanym przez WIOŚ raporcie stwierdzono, że Jezioro Pauzeńskie, znajdujące się częściowo na terenie Miasta, charakteryzuje się złym stanem środowiskowym. W związku z powyższym konieczne jest podjęcie działań, które doprowadzi do poprawy potencjału ekologicznego wskazanego akwenu.

Miasto Ostróda położone jest również w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 39, stanowiącej część dorzecza Wisły. Całkowita powierzchnia JCWPd nr 39 wynosi 7 573,5 km². Miasto zlokalizowane jest poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Ryc. . Sieć hydrologiczna i obszary zagrożenia powodzią na terenie Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK.

Miasto Ostróda (na podstawie map zagrożenia powodziowego udostępnionych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie) znajduje się:

- a) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,

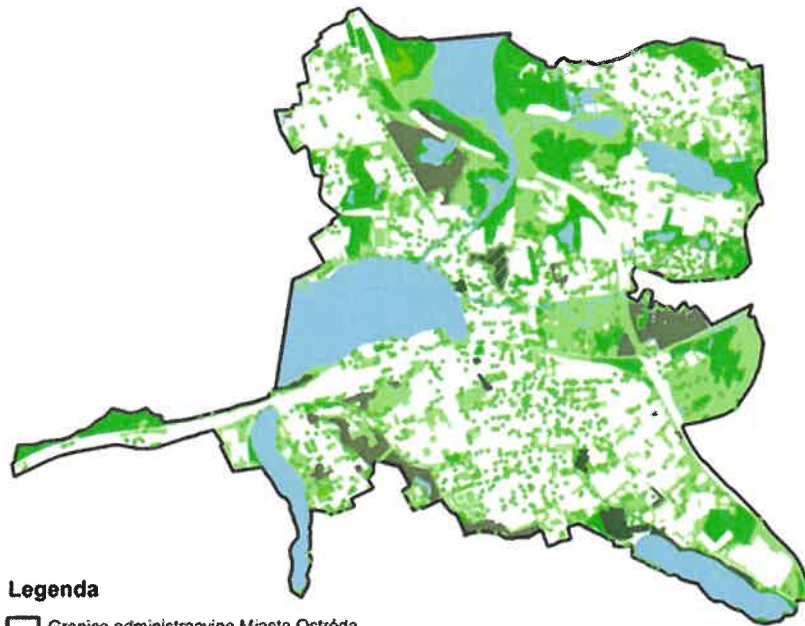
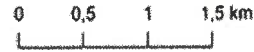
- b) częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%,
- d) poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału,
- e) poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Obszary te podlegają określonym zasadom zagospodarowania, zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne. Planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Flora i fauna

Cechą charakterystyczną współczesnych miast jest wysoki udział obszarów przekształconych przez człowieka, czego konsekwencją jest znaczna antropopresja na środowisko przyrodnicze. Z tego względu tereny zieleni w miastach stanowią obszary niezwykle cenne, które spełniają wiele funkcji. Tereny zieleni mogą przyczyniać się do m.in. łagodzenia negatywnych skutków urbanizacji, ograniczenia zjawiska miejskiej wyspy ciepła, poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia retencji wód opadowych. Są także siedliskiem bioróżnorodności i naturalnym buforem między intensywnie użytkowanymi przestrzeniami. Ich rola rośnie w kontekście zmian klimatycznych oraz potrzeb kształtowania zdrowego, odpornego i przyjaznego środowiska życia dla mieszkańców.

W 2024 roku całkowita powierzchnia terenów zieleni miejskiej w Ostródzie wyniosła 84 ha, z czego największą grupę stanowiły parki i zieleńce (łącznie 52 ha). Jednym z najbardziej charakterystycznych dla Miasta terenów zieleni jest **Park Collisa**. Park powstał dzięki darowiźnie terenu nad jeziorem Drwęckim wdowy po radcy Collisie, która w roku 1898 przekazała miastu młody park utworzony kilka lat wcześniej przez męża. Park zlokalizowany jest na północ od Jeziora Drwęckiego. Na uwagę zasługuje również **Park Drwęcki**, który znajduje się nad Jeziorem Drwęckim w bezpośrednim sąsiedztwie Amfiteatru. Park wyposażony został w małą architekturę, która umożliwia aktywne spędzanie wolnego czasu mieszkańcom i turystom odwiedzającym Ostródę. W polskim prawodawstwie do terenów zieleni zalicza się również tereny cmentarzy. W 2024 roku na terenie Miasta funkcjonowały 2 cmentarze komunalne o łącznej powierzchni 11,3 ha. Wyjątkowym miejscem na mapie Ostródy jest **Cmentarz Polska Górka**. Jest to najstarszy cmentarz w Ostródzie, pochodzący z XVIII wieku. Znajdują się tutaj liczne nagrobki pochodzące już z XIX wieku. Wśród nich, najciekawsze i najbardziej wartościowe, są macewy żydowskie, nagrobek masoński, pomnik ostródzkiego pastora Gustawa Gizewiusza oraz brama cmentarna z 1834 roku. Przestrzenny rozkład terenów zieleni w Ostródzie przedstawiono na poniższej rycinie.

Legenda

- Granice administracyjne Miasta Ostróda
- wody powierzchniowe

Tereny zieleni:

- wysoka zieleni urządzona
- las
- zagajnik
- trwała roślinność trawiasta wraz z niską zielenią urządzoną
- sady i ogródki działkowe
- cmentarze komunalne
- grupy drzew

Ryc. . Tereny zieleni w Mieście Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Warunki klimatyczne

Zgodnie z podziałem Polski na regiony klimatyczne wg. Alojzego Wosia, Miasto Ostróda znajduje się w Regionie Zachodniomazurskim. Swym zasięgiem obejmuje on zachodnią część Pojezierza Mazurskiego. Od regionów klimatycznych leżących na północy i południu oddzielają go granice o znacznej ostrości. Znacznie słabiej zaznacza się granica wschodnia i zachodnia regionu. Świadczy to o pewnym podobieństwie stosunków klimatycznych występujących w tym regionie i regionach sąsiednich. Nie notuje się tutaj występowania skrajnych, w porównaniu z innymi regionami, wartości liczby dni z niektórymi typami pogody. Na uwagę zasługuje większa częstość zjawiania się dni umiarkowanie ciepłych z dużym zachmurzeniem ogólnym nieba i opadem atmosferycznym. Średnio w roku z tym typem pogody jest prawie 30 dni.[#]

Klimat opisywanego obszaru jest typowy dla dzielnicy mazurskiej, do której zgodnie z podziałem na jednostki klimatyczne należy Ostróda. Scierają się tu masy powietrza suchego kontynentalnego i wilgotnego oceanicznego. Średnia roczna temperatura wynosi około 7,1°C, przy czym najcieplejszym miesiącem jest lipiec (17,9°C), a najchłodniejszym styczeń (3,5°C). Przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie. Zdecydowanie najrzadziej wieją wiatry z kierunku północnego, północno-wschodniego i wschodniego. Roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 600 mm, przy czym dominują opady letnie nad zimowymi. Położenie w zasięgu wpływów Bałtyku i znaczna powierzchnia jezior i bagien przyczynia się do stosunkowo wysokiej wilgotności powietrza i niskich niedosytów.[#]

Jakość powietrza

Jakość powietrza ma kluczowe znaczenie dla zdrowia ludzi, ekosystemów oraz ogólnego stanu środowiska. W wyniku działalności człowieka do atmosfery trafiają różnorodne zanieczyszczenia, które negatywnie wpływają na jakość powietrza. W związku z tym monitorowanie jakości powietrza oraz podejmowanie działań na rzecz jego ochrony jest istotnym elementem polityki ekologicznej na poziomie lokalnym, krajowym i globalnym.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi badania jakości powietrza na obszarze całej Polski. Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie corocznie publikuje raport dotyczący rocznej oceny jakości powietrza na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. W ramach badania województwo podzielone zostało na strefy w oparciu o następujące kryteria:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tys.,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Tym samym badanie na terenie województwa warmińsko-mazurskiego prowadzone jest z podziałem na 3 strefy:

- miasto Olsztyn (PL2801),
- miasto Elbląg (2802),
- strefa warmińsko-mazurska (2803).

Miasto Ostróda zakwalifikowano do strefy warmińsko-mazurskiej. Jak wskazują dane przedstawione w poniższej tabeli, w latach 2020-2024 corocznie odnotowywano przekroczenia dopuszczalnego zanieczyszczenia powietrza substancjami szkodliwymi dla zdrowia człowieka. W tym okresie miejsce miało przekroczenie dopuszczalnego stężenia benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. W 2022 stwierdzono również przekroczenie dopuszczalnego zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM10.

Tab. . Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej pod względem zanieczyszczenia substancjami szkodliwymi dla zdrowia człowieka w latach 2020-2024

Zanieczyszczenia	Klasa strefy [#]				
	2020	2021	2022	2023	2024
Dwutlenek siarki SO ₂	A	A	A	A	A
Dwutlenek azotu NO ₂	A	A	A	A	A
Tlenek węgla CO	A	A	A	A	A
Benzen C ₆ H ₆	A	A	A	A	A
Ozon O ₃	A1	A1	A	A	A
Pył PM10	A	A	C	A	A
Pył PM2,5	A1	A	A1	A1	A1
Benzo(a)piren	C	C	C	C	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za lata 2020-2024.

Ze względu na kryteria ochrony roślin, strefę warmińsko-mazurską zaliczono do klasy A, z powodu braku przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu.

Tab. . Klasyfikacja strefy warmińsko-mazurskiej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w latach 2020-2024

Zanieczyszczenia	Klasa strefy				
	2020	2021	2022	2023	2024
Dwutlenek siarki SO ₂	A	A	A	A	A
Tlenek azotu NO _x	A	A	A	A	A

Źródło: opracowanie własne na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za lata 2020-2024.

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Miasta jest tzw. niska emisja. Zalicza się ją do emisji powierzchniowej. Jest to emisja z kominów palenisk domowych, gdzie emitor (komin) odprowadzający spaliny znajduje się na stosunkowo niewielkiej wysokości. Uciążliwość związana z niską emisją jednakże charakteryzuje się wahaniami sezonowymi. W sezonach grzewczych wzrost zanieczyszczeń związany jest ze spalaniem węgla w paleniskach domowych, ponieważ znaczna ilość mieszkań w zabudowie jednorodzinnej ogrzewana jest nadal paliwami stałymi, głównie węglem kamiennym, koksem i drewnem. Największe ilości benzo(a)pirenu uwalnianie są do atmosfery podczas spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych. Wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego na terenie opisywanego obszaru ma również emisja liniowa ze źródeł mobilnych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Na terenie Miasta Ostróda znajduje się stacja pomiarowa jakości powietrza Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Stacja zlokalizowana jest przy ul. Marszałka Piłsudskiego 4. Ponadto, na terenie Ostródy znajduje się 15 czujników powietrza, które zakupione zostały przez Urząd Miejski w Ostródzie w ramach realizacji projektu „Zrównoważony transport miejski w Ostródzie – etap II” oraz środków w ramach programu „Czyste Powietrze”. Czujniki te zlokalizowane są przy:

- ul. Cypriana Kamila Norwida,
- ul. Cichej,
- ul. Grunwaldzkiej 49,
- ul. Henryka Sienkiewicza 15,
- ul. Jana Sembrzyckiego,
- ul. Juliusza Słowackiego 13,
- ul. Krótkiej,
- ul. Marszałka Piłsudskiego 4,
- ul. Miłej,
- ul. Olsztyńskiej 7,
- ul. Osiedle Młodych 8,
- ul. Plebiscytowej 50,
- ul. Rycerskiej 5,
- ul. Seweryna Pieniężnego 30,
- ul. Tadeusza Kościuszki 22.

Ochrona przyrody

Ochrona przyrody na terenie Miasta Ostróda realizowana jest na podstawie zapisów Ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Zgodnie z przytoczoną ustawą za ochronę przyrody uznaje się zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składów, co odbywa się w oparciu o formy ochrony przyrody.

Na terenie Ostródy występują obszary i obiekty prawnie chronione, w tym 2 obszary chronionego krajobrazu, specjalny obszar ochrony siedlisk w ramach sieci obszarów Natura 2000, rezerwat przyrody oraz 3 pomniki przyrody. Zajmują one łącznie ok. 6,9% powierzchni Miasta, a poniżej podano ich skróconą charakterystykę:

·**Obszar chronionego krajobrazu Kanału Elbląskiego** – obszar ten zajmuje łączną powierzchnię ponad 30,4 tys. ha i został wyznaczony w celu ochrony części Kanału Elbląskiego, który uznawany jest za jeden z najciekawszych szlaków wodnych pod względem krajoznawczym i technicznym. Ze względu na dużą różnicę poziomów wód na Kanale wybudowano szereg pochylni oraz śluz. Jego trasa przechodzi przez sztuczne

przekopy, groble oraz jeziora m.in.: Piniewo, Sambród, Ruda Woda, Ilińsk, Drwęckie oraz Dauby. Innymi elementami świadczącymi o wyjątkowości krajobrazu są obszerne kompleksy leśne stanowiące ok. 40% powierzchni. Na terenie Obszaru znajdują się następujące rezerваты przyrody: „Zielony Mechacz”, „Jezioro Hgi”, „Jezioro Czarne” oraz „Rzeka Drwęca”.

· **Obszar chronionego krajobrazu Lasów Taborskich** – obszar ten zajmuje łączną powierzchnię ponad 29,9 tys. ha i wyznaczony został w celu ochrony terenów o zróżnicowanym krajobrazie, cennych ekosystemów, a także obszarów ważnych dla turystyki i wypoczynku oraz terenów pełniących funkcję korytarzy ekologicznych. W granicach obszaru znajdują się następujące rezerваты przyrody: "Jezioro Długie", "Sosny Taborskie" oraz fragment rezerwatu "Ostoja bobrów na rzece Pasłęce".

· **Rezerwat przyrody Rzeka Drwęca** – całkowita powierzchnia Rezerwatu wynosi ponad 1,8 tys. ha i obejmuje dolinę rzeki Drwęcy wraz z jej dopływami. Rezerwat utworzono w celu zachowania i ochrony środowiska wodnego i ryb, głównie pstrąga, łososia, troci i certy. Jest to najdłuższy rezerwat ichtiologiczny w Polsce. Ekosystem rzeki stwarza dogodne warunki do występowania licznych gatunków ptactwa wodno-błotnego. Na szczególną uwagę zasługuje tzw. Bagienna Dolina Drwęcy, uznana za ostoję ptactwa o randze europejskiej.

· **SOOS Natura 2000 Dolina Drwęcy (PLH280001.H)** – obszar ten zajmuje łączną powierzchnię ponad 12,5 tys. ha i obejmuje górny odcinek rzeki Drwęcy od jej źródeł do jeziora Drwęckiego, rzekę Grabiczek z jej dopływem Dylewką oraz górne odcinki rzek: Gizela wraz z dopływem Bałcynką i Poburzanką. Teren ten pokrywa cenna przyrodniczo mozaika siedlisk związanych z doliną rzeczna. Ponadto, obszar stanowi ostoję dla rzadkich gatunków ptaków, ryb oraz płazów. Dolina Drwęcy jest szczególnie cenna jako korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim sprzyjający migracjom i rozprzestrzenianiu się wielu gatunków roślin i zwierząt.

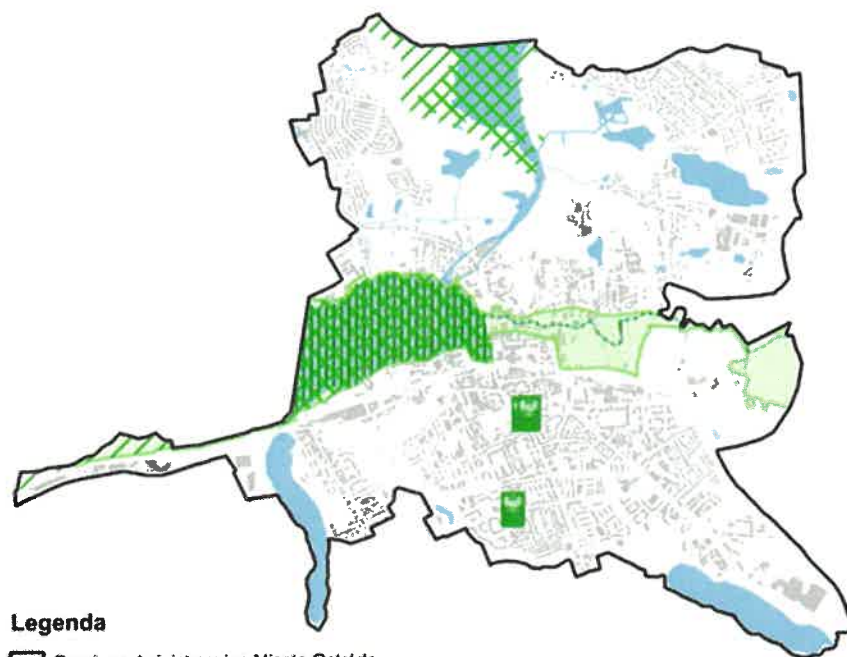
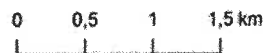
· **Pomniki przyrody** – stanowią wyjątkowe, naturalne obiekty przyrodnicze, które ze względu na swoje walory krajobrazowe, historyczne, naukowe lub kulturowe, zostały objęte ochroną prawną. Pomniki przyrody chronione są w celu zachowania ich unikalności, bioróżnorodności oraz wartości estetycznych i naukowych. Na terenie Miasta Ostróda zlokalizowane są 3 pomniki przyrody:

· jednoobiektowy pomnik przyrody Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) znajdujący się przy skrzyżowaniu ulic 21 Stycznia oraz Seweryna Piętnego,

· 2 jednoobiektowe pomniki przyrody Dąb szypułkowy (*Quercus robur*) znajdujące się przy skrzyżowaniu ulic Grunwaldzkiej oraz Stefana Czarnieckiego.

Należy również zaznaczyć, że w 2025 roku zgłoszony został wniosek o ustanowienie na terenie Miasta Ostróda dwóch użytków ekologicznych.

Na poniższej rycinie przedstawiono zasięg przestrzenny zlokalizowanych na terenie Miasta form ochrony przyrody.

Legenda

- Granice administracyjne Miasta Ostróda
- tereny zabudowy
- wody powierzchniowe
- korytarze ekologiczne
- Formy ochrony przyrody:**
- pomniki przyrody
- rezerваты przyrody
- obszary chronionego krajobrazu
- specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000

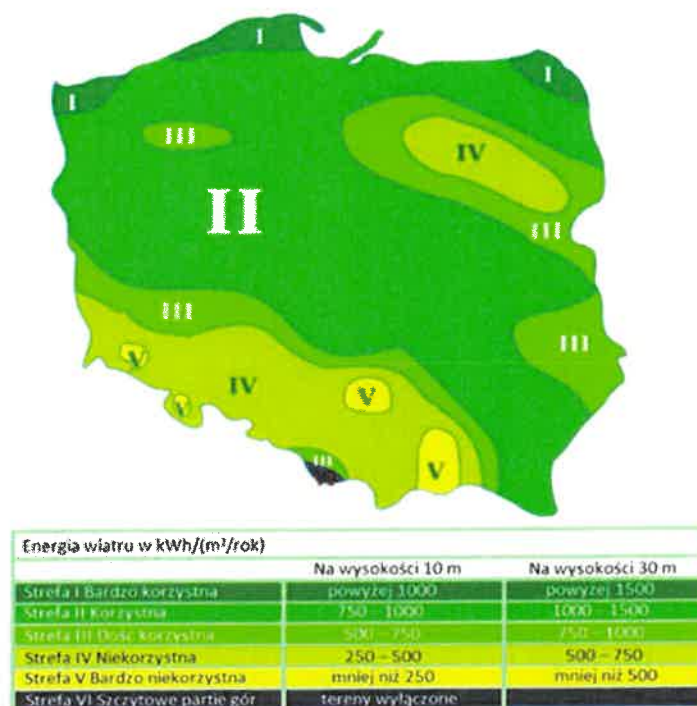
Ryc. . Formy ochrony przyrody na terenie Miasta Ostróda

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

2.2. Odnawialne źródła energii

Idea prowadzenia rozwoju w sposób zrównoważony oraz ekologicznej transformacji energetycznej stała się istotnym elementem debaty publicznej. Coraz większy nacisk jest zatem kładziony na sposób oraz termin w jakim gospodarka osiągnąć ma neutralność klimatyczną. Prowadzi to do wzrostu znaczenia odnawialnych źródeł energii (OZE), będących technologiami umożliwiającymi generowanie prądu elektrycznego bez trwałego zużycia zasobów oraz emitowania zanieczyszczeń do atmosfery. W związku z uwarunkowaniami geograficznymi Polski, najszybciej rozwijającymi się technologiami OZE są instalacje wykorzystujące energię wiatrową, słoneczną oraz geotermalną.

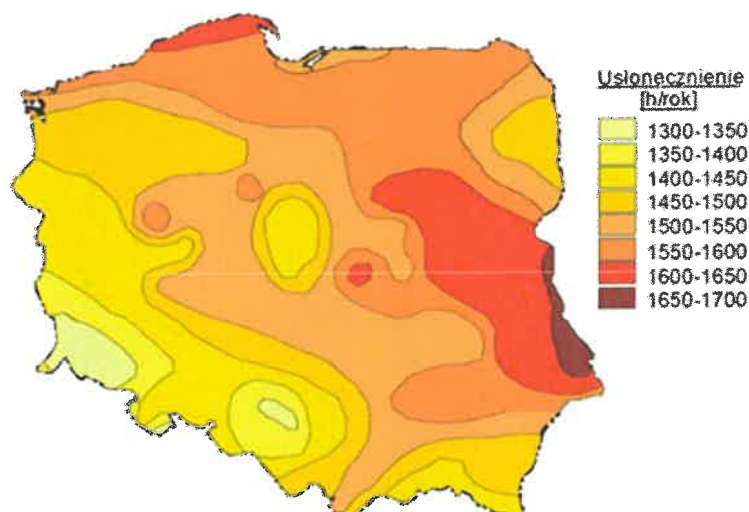
Poniższa rycina prezentuje potencjał energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Miasto Ostróda zlokalizowane jest na obszarze strefy III, która charakteryzuje się korzystnymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny wskazanego obszaru mieści się w zakresie 500-750 kWh (m²/rok) na wysokości 10 metrów oraz 750-1000 kWh (m²/rok) na wysokości 30 metrów. Oznacza to, że Miasto Ostróda charakteryzuje się dosyć korzystnymi warunkami do lokalizowania na jej terenie elektrowni wiatrowych.

Ryc. . Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Kolejna rycina przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Miasto Ostróda położona jest na obszarze północno-wschodnim, dla którego średnie sumy usłonecznienia w ciągu roku wahają się w przedziale 1550-1600 h/rok. Oznacza to, że Ostróda odznacza się dobrymi warunkami do rozwoju energetyki słonecznej na jej terenie.

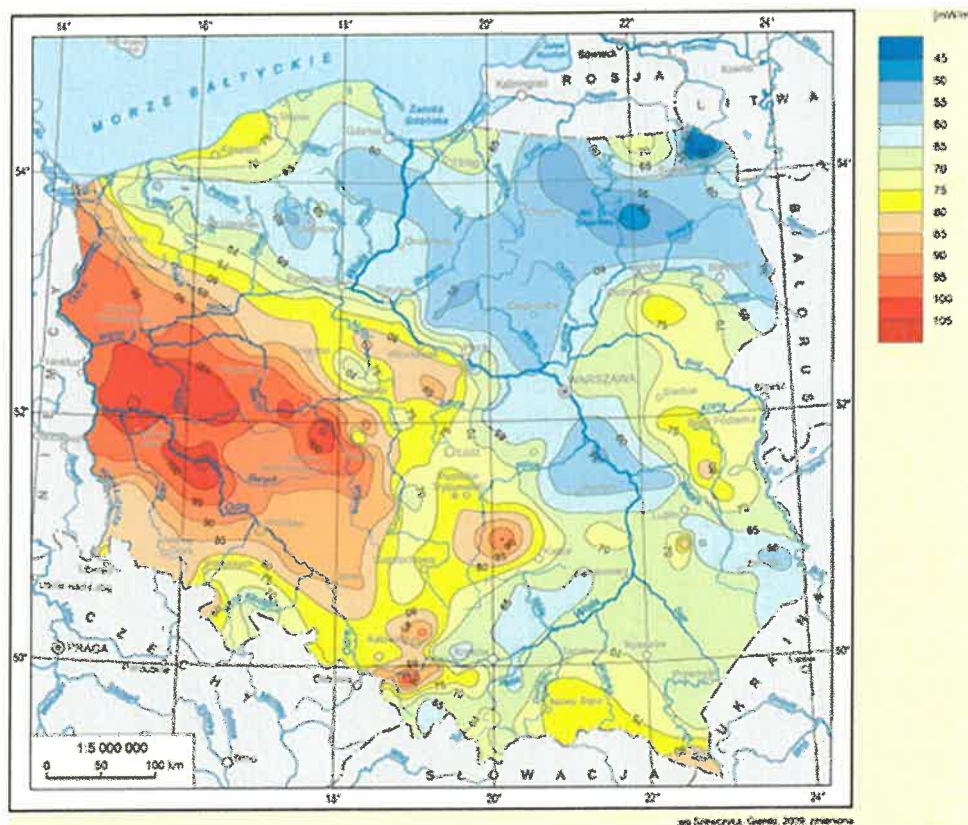
Ryc. . Średnie roczne sumy usłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Energię geotermalną rozumieć należy jako energię ciepłą wnętrza Ziemi. Energię tą dzieli się w zależności od głębokości, z której jest eksploatowana na dwa typy:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Miasto Ostróda położone jest na obszarze Polski Wschodniej, będącej miejscem, które nie posiada korzystnych uwarunkowań do rozbudowy instalacji wykorzystujących energię geotermalną.

Ryc. . Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: „Atlas Geograficzny Polski” pod redakcją naukową J. Nawrockiego i A. Becker (2017), Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy.

Przeprowadzona analiza pozwala zakładać, że Miasto Ostróda charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju energetyki słonecznej oraz umiarkowanym potencjałem do rozwoju energetyki wiatrowej.

Na terenie Miasta zlokalizowana jest farma fotowoltaiczna o łącznej mocy instalacji 1 MW. Farma zlokalizowana jest przy siedzibie Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej sp. z o.o. przy ul. Demokracji 5 w Ostródzie. Należy również zaznaczyć, że część obiektów użyteczności publicznej na terenie Miasta wyposażonych jest w instalacje fotowoltaiczne. Są to:

- budynek Szkoły Podstawowej nr 1 im. Armii Krajowej,
- budynek Szkoły Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II,
- budynek Szkoły Podstawowej nr 5 im. Janusza Korczaka,
- budynek Szkoły Podstawowej nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego.

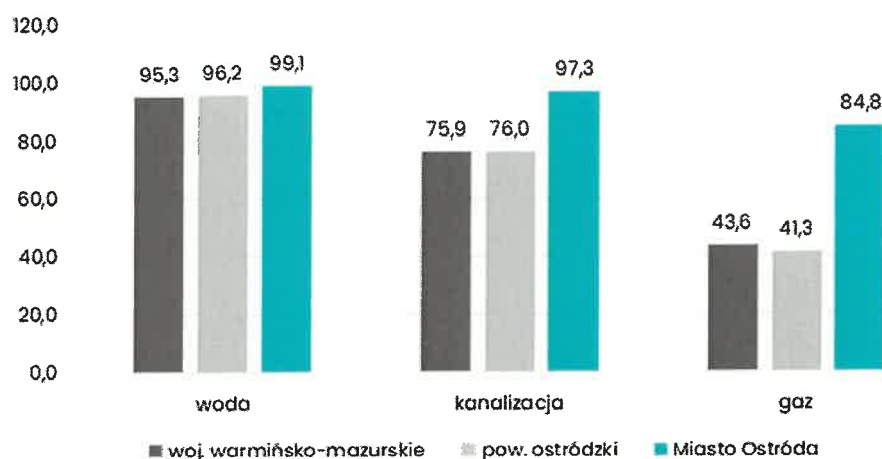
W najbliższych latach planowany jest dalszy rozwój OZE na terenie Miasta, w szczególności na potrzeby funkcjonowania budynków użyteczności publicznej.

2.3. Infrastruktura techniczna

Stan techniczny oraz poziom rozbudowania infrastruktury sieciowej jest czynnikiem mogącym w sposób znaczący oddziaływać na środowisko naturalne oraz komfort życia mieszkańców jednostki. Zły stan techniczny infrastruktury technicznej skutkować może przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń, a co za tym idzie doprowadzić do jego degradacji. Jej niska dostępność w połączeniu z niską świadomością ekologiczną motywować natomiast może część społeczności do utylizowania problematycznych nieczystości ciekłych i stałych z pominięciem obowiązujących regulacji prawnych, w sposób prowadzący do degradacji środowiska.

2.3.1. Urządzenia sieciowe i energia ciepła

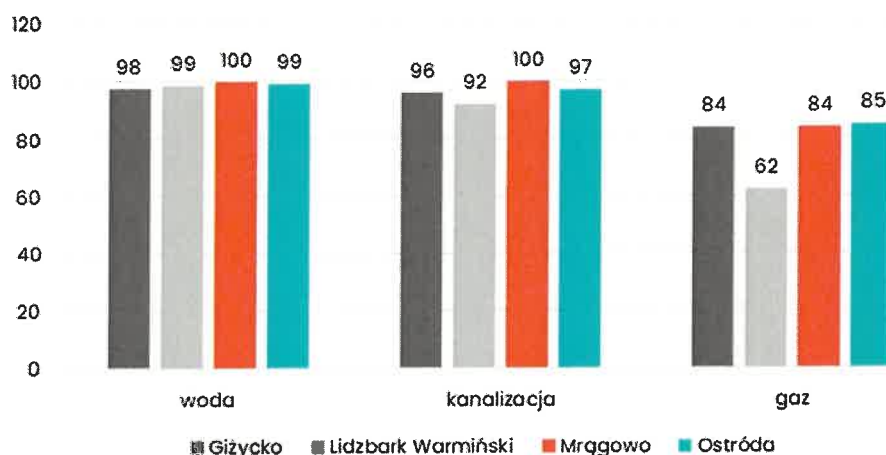
Dostępność infrastruktury sieciowej stanowi jeden z podstawowych czynników warunkujących atrakcyjność osiedleńczą i potencjał inwestycyjny jednostek samorządu terytorialnego oraz poziom życia mieszkańców. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej w Mieście Ostróda kształtował się na poziomie 99,1% (zgodnie z szacunkami Miasta 100% mieszkańców posiadało przyłącze do sieci wodociągowej). Wynik ten przewyższał średnią dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego (95,3%) oraz powiatu ostródzkiego (96,2%). W tym samym roku odsetek mieszkańców posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej na terenie Miasta kształtował się na poziomie 97,3% (zgodnie z szacunkami Miasta 98% mieszkańców posiadało przyłącze do sieci kanalizacyjnej) i również przewyższał średnią dla gmin województwa i powiatu. W 2023 roku 84,8% mieszkańców Ostródy korzystało z sieci gazowej. Przedstawione dane wskazują, że badana jednostka charakteryzuje się dobrze rozwiniętą infrastrukturą sieciową na tle średniej dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego i powiatu ostródzkiego.[#]

Ryc. . Udział korzystających z instalacji sieciowych w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w 2023 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zebrane dla Ostródy dane zestawiono z wynikami dla wszystkich jednostek z grupy porównawczej. Zaobserwowano, że udział korzystających z poszczególnych instalacji sieciowych we wszystkich analizowanych miastach w 2023 roku kształtował się na zbliżonym poziomie. Świadczy to o dobrze rozwiniętej infrastrukturze sieciowej na terenie Ostródy.

Ryc. . Udział korzystających z instalacji sieciowych w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w 2023 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody na terenie Ostródy jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o. z siedzibą w Tyrowie, 14-100 Ostróda. Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie Miasta wynosi ok. 90 km, a w 2024 roku liczba przyłączy wyniosła 3 181. Stan mikrobiologiczny, chemiczny i fizyczny wody w Mieście określany jest jako dobry. Zauważalnym problemem w zakresie funkcjonowania sieci są jej awarie spowodowane m.in. korozją i wadami materiału, ruchami gruntu oraz uszkodzeniami mechanicznymi. Awarie te usuwane są jednak na bieżąco. Do najważniejszych działań inwestycyjnych w zakresie rozwoju sieci wodociągowej w Ostródzie zalicza się wymianę przestarzałych fragmentów sieci, wymianę przyłączy do sieci, budowę studni nr 8 oraz ujęcia Kajkowo. Zadania te ujęte zostały w wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych na lata 2024 – 2027, będących w posiadaniu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o., na terenie Gminy Miejskiej Ostróda (uchwała nr LXXX/488/2024 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 25 marca 2024 r.). Dokument ten stanowi podstawę do prowadzenia jakichkolwiek prac inwestycyjnych w tym zakresie na terenie Miasta.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ostróda Sp. z o.o. jest również głównym podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie gospodarki ściekowej na terenie Miasta Ostróda. Całkowita długość sieci sanitarnej na terenie Miasta wynosi ok. 85 km, a w 2024 roku liczba przyłączy wyniosła 3 579. Głównym zadaniem przedsiębiorstwa jest odbiór oraz oczyszczanie nieczystości płynnych pochodzących z gospodarstw domowych. Zebrane nieczystości odprowadzane są do oczyszczalni ścieków, która zlokalizowana jest w Tyrowie na terenie gminy Ostróda. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z podwyższonym usuwaniem związków biogenych. Przepustowość oczyszczalni wynosi 12 000 m³/d. Przy obecnym poziomie liczby mieszkańców jest ona w pełni przepustowa i szacuje się, że wraz ze wzrostem tej liczby oczyszczalnia będzie nadal spełniać wymagania techniczne związane z odbiorem ścieków komunalno-bytowych. Miasto Ostróda prowadzi także regularną inwentaryzację zbiorników bezodpływowych. Badana jednostka jest ujęta również w najnowszej aktualizacji Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych. Na mocy uchwały nr XXXVIII/206/2020 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 30 grudnia 2020 roku, wyznaczona została aglomeracja Ostróda. W skład aglomeracji wchodzi Miasto Ostróda oraz miejscowości z terenu gminy Ostróda: część miejscowości Idzbark, Młyn Idzbarski, Żurejny, Stare Jabłonki, część miejscowości Lubajny, Nowe Siedlisko, część miejscowości Międzylesie, część miejscowości Kajkowo, część miejscowości Szafranki, część miejscowości Wałdowo, część miejscowości Tyrowo, Zawady Małe, część miejscowości Kątno, część miejscowości Zwierzewo, Warlity Wielkie, część miejscowości Ruś Mała, Górka, Worniny, Lichtajny, część miejscowości Cibory, Morliny, część miejscowości Ornowo z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Tyrowo. Wielkość aglomeracji wyniosła 88 341 RML. Do najważniejszych działań inwestycyjnych w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej w Ostródzie zalicza się renowację sieci i studni kanalizacyjnych.

Na terenie Miasta Ostróda znajduje się również kanalizacja deszczowa, której całkowita długość wynosi ok. 65,7 km.

Podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie oraz rozbudowę istniejącej sieci gazowej na obszarze Ostródy jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Dostępem do sieci objęto cały teren Miasta.

Miasto Ostróda charakteryzuje się zwartą zabudową mieszkaniową i dobrze rozwiniętą siecią gazową, dlatego w jej strukturze indywidualnych źródeł ciepła dominuje gaz ziemny (55,7%). W 2024 roku znaczny odsetek wśród wszystkich zewidencjonowanych źródeł ciepła stanowiły urządzenia zasilane energią elektryczną (12,4%), biomasą (11,3%) oraz węglem kamiennym (11,1%). Miasto Ostróda posiada również sieć ciepłowniczą, której łączna długość wynosi 33,3 km. Zarządcą sieci jest Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. W 2023 roku na terenie Ostródy 7,8% wszystkich źródeł ciepła zasilanych było właśnie przez ciepło sieciowe. Z kolei najmniejszy udział w strukturze indywidualnych źródeł ciepła stanowiły takie nośniki energii jak: olej opałowy (0,2%), energia słoneczna (0,7%) oraz energia geotermalna (0,8%).

Tab. . Struktura indywidualnych źródeł ciepła na terenie Miasta Ostróda w 2024 roku

Nośnik energii	Liczba źródeł	Udział (%)
gaz ziemny	4 833	55,7%
energia elektryczna	1 078	12,4%
biomasa, w tym drewno	977	11,3%

węgiel kamienny	966	11,1%
ciepło sieciowe (lokalne kotłownie, elektrociepłownie, biogazownie, spalarnie odpadów)	677	7,8%
energia geotermalna (pompy ciepła)	70	0,8%
energia słoneczna (kolektory słoneczne)	59	0,7%
olej opałowy	21	0,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

2.3.2. Gospodarka odpadami

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór, wywóz i utylizację odpadów komunalnych z nieruchomości znajdujących się na terenie Miasta Ostróda jest Związek Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”. W 2024 roku wykonawcą usługi było przedsiębiorstwo Koma Sp. z o.o. Odpady pochodzące z nieruchomości niezamieszkałych obsługiwane są przez podmioty w ramach odrębnych umów. Odpady komunalne zbierane są w podziale na 6 frakcji: metale i tworzywa sztuczne, bioodpady, szkło, papier, zmieszane i odpady pozostałe.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Mieście Ostróda w latach 2020-2024. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zmniejszyła się z 26 045 do 25 484 osób, co spowodowane było procesami demograficznymi oraz odpływem mieszkańców do gmin sąsiednich. W 2020 roku łączna ilość zebranych odpadów komunalnych wyniosła 10 059,21 Mg. W kolejnym roku ilość ta wzrosła do poziomu 10 235,39 Mg, a w latach 2022-2023 systematycznie malała. W 2024 roku odnotowano ponowny wzrost łącznej ilości zebranych odpadów komunalnych w Ostródzie (10 560,6 Mg). Na początku badanego okresu udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów zebranych na terenie Miasta kształtował się na poziomie 33%. W kolejnym roku wyniósł on już 50%, a w latach 2022-2024 zawierał się w przedziale od 48% do 50%. Dodatkowo w całym analizowanym okresie ilość zebranych odpadów na mieszkańca wahała się w przedziale od 0,39 do 0,41 Mg. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych odzwierciedla faktyczny stan segregacji odpadów w wybranej jednostce administracyjnej. Wskaźnik ten obowiązuje dopiero od 2021 roku, dlatego w okresie poprzedzającym nie ma dla niego danych. W latach 2021-2024 Miasto spełniło wymagany stan minimalny tylko w 2023 roku. Oznacza to, że koniecznym jest podjęcie działań ukierunkowanych na rozwój systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Ostródy.

Tab. . Stan gospodarki odpadami w Mieście Ostródzie w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)	26 045	25 762	25 667	25 765	25 484
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:	10 059,21	10 235,39	9 950,38	9 935,66	10 560,60
<i>zmieszane</i>	6 711,00	5 118,70	5 070,03	5 145,71	5 311,71
<i>segregowane</i>	3 348,21	5 116,69	4 880,35	4 789,95	5 248,89
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów (%)	33%	50%	49%	48%	50%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca	0,39	0,40	0,39	0,39	0,41
Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (%)					
Miasto	x	14,67	17,46	37,61	34,51
wymagany	x	>20	>25	>35	>45

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Miasta nie znajduje się żaden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Mieszkańcy Ostródy mogą jednak korzystać z obiektów zlokalizowanych w Lipowcu koło Nowego Miasta Lubawskiego (53 km od centrum Ostródy), Rudnie (15 km), Iławie (37 km) oraz Półwi (44 km).

2.4. Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Ochrona środowiska w Mieście Ostróda realizowana jest nie tylko poprzez duże inwestycje infrastrukturalne, ale także dzięki różnorodnym działaniom wspierającym zrównoważony rozwój i poprawę jakości życia mieszkańców, do których zalicza się m.in. inicjatywy dotyczące edukacji ekologicznej, jak i również realizację przedsięwzięć związanych z termomodernizacją. W ostatnich latach ze środków zewnętrznych poddano termomodernizacji następujące budynki: Szkoła Podstawowa nr 1 im. Armii Krajowej, Szkoła Podstawowa nr 2 im. Gustawa Gizewiusza, Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II (1 budynek), Szkoła Podstawowa nr 5 im. Janusza Korczaka, Szkoła Podstawowa nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego, Żłobek Miejski. W najbliższych latach planowany jest dalszy rozwój OZE na terenie Miasta, w szczególności na potrzeby funkcjonowania budynków użyteczności publicznej.

Kluczową rolę w kształtowaniu postaw ekologicznych i odpowiedzialności za środowisko naturalne odgrywa edukacja ekologiczna. Jej głównym celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju oraz wpływu działalności człowieka na ekosystemy. Miasto prowadzi działania z zakresu edukacji ekologicznej. Są one realizowane zarówno jako elementy projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych, jak i poprzez inicjatywy podejmowane przez szkoły podstawowe z terenu Ostródy. Zakres tematyczny tych działań obejmuje m.in.: gospodarowanie odpadami, gospodarowanie wodami opadowymi, odnawialne źródła energii (OZE), ochronę bioróżnorodności oraz kształtowanie postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży.

Podstawowymi dokumentami regulującymi kwestie związane z ochroną środowiska na terenie Miasta Ostróda są:

· Program ochrony środowiska dla Miasta Ostróda na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XL/289/2017),

· Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Ostródzko-Iławskiego Obszaru Funkcjonalnego (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XV/96/2015),

· Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Ostróda na lata 2013-2030 (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XLVI/232/2013),

· Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miasta Ostróda (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr LXIII/376/2023),

· Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Ostróda na lata 2012-2032 (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XXXI/164/2012),

· Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Miejskiej Ostróda na 2025 rok (uchwała Rady Miejskiej w Ostródzie nr XII/123/2025).

W latach 2020-2024 dla obszaru Miasta Ostróda wydano 15 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, spośród których zrealizowano 13 (stan na lipiec 2025 roku):

1. Budowa hali produkcyjnej obejmująca rozbudowę o nową halę produkcyjną Zakładu Prototypów Łodzi przy ulicy Osiedlowej (działka nr 11-157/2),

2. Budowa kotła gazowego o nominalnej mocy cieplnej nie większej niż 10,5 MW wraz z niezbędną infrastrukturą na terenie Kotłowni Rejonowej w Ostródzie przy ul. Demokracji 5,

3. Budowa parkingu wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Składowej (działka nr 10-208),

4. Budowa pomostu pływającego do uprawiania turystyki (wędkarstwo, żeglarstwo) na Jeziorze Drwęckim,

5. Budowa studni głębinowej nr 8 na ujęciu miejskim w Ostródzie przy ul. 21 Stycznia (działka nr 8-158/19),

6. Modernizacja źródła ciepła w Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej w Ostródzie w zakresie budowy nowych obiektów technologicznych wraz z kotłownią na biomasę o mocy cieplnej do 4 MW ul. Demokracji 5,

7. Realizacja instalacji służącej do prowadzenia działalności w zakresie zbierania odpadów - punkt skupu złomu przy ul. Składowej (działka nr 10-192/38),

8. Rozbiórka dwóch istniejących pomostów stalowych i budowa dwóch pomostów pływających do uprawiania turystyki (wędkarstwo, żeglarstwo) na Jeziorze Drwęckim,

9. Rozbudowa budynku usługowo handlowego, w ramach zespołu budynków wraz z infrastrukturą towarzyszącą (działka nr 10-208)

10. Wytwarzanie drobnowymiarowych prefabrykatów brukowych z betonu wibroprasowanego z wykorzystaniem drobnoziarnistych materiałów z przeróbki odpadów szklanych przy ul. Garnizonowej 7A,

11. Zabudowa przemysłowa z niezbędną infrastrukturą, w tym budynkiem gospodarczym, wiatą, drogami wewnętrznymi, placami utwardzonymi, parkingami oraz adaptacja istniejącego budynku biurowego i portierni w Ostródzie przy ul. Grunwaldzkiej 75,

12. Zmiana sposobu użytkowania hali produkcyjnej wraz z infrastrukturą, przeznaczonej na produkcję wyrobów z żywic poliestrowych przy ul. Grunwaldzkiej 53A,

13. Zmiana sposobu użytkowania istniejących hal produkcyjnych wraz z infrastrukturą, na hale przeznaczone do produkcji wyrobów z żywic poliestrowych przy ul. Grunwaldzkiej 76.

CZĘŚĆ 3: SYTUACJA GOSPODARCZA

3.1. Gospodarka lokalna

3.1.1. Przedsiębiorczość

Jednym z podstawowych uwarunkowań rozwojowych każdej jednostki samorządu terytorialnego jest jej lokalny rynek pracy oraz sytuacja gospodarcza. Dobrze rozwinięta sfera gospodarcza warunkuje m.in. powstawanie na danym obszarze nowych miejsc pracy, napływ inwestycji zagranicznych, a także umożliwia zwiększenie wpływów budżetowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych CIT. Jednym z elementów charakteryzujących lokalną gospodarkę jest liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze danej jednostki, ponieważ stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w jej granicach.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w gminach powiatu ostródzkiego w 2019 i 2023 roku. W 2023 roku najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w Mieście Ostróda – na terenie badanej jednostki funkcjonowało wówczas 3 667 przedsiębiorstw, co stanowiło 36,8% wszystkich podmiotów w powiecie ostródzkim. Dane te wskazują, że Ostróda stanowi lokalny ośrodek gospodarczy. W tym samym roku znaczny odsetek podmiotów gospodarczych zaobserwowano również na terenie gminy Morąg (22,9% wszystkich podmiotów w powiecie) oraz gminy Ostróda (16,1% wszystkich podmiotów w powiecie). W pozostałych gminach powiatu ostródzkiego średni udział zarejestrowanych na ich terenie przedsiębiorstw nie przekraczał 5% wszystkich podmiotów z powiatu. Dynamika zmian w latach 2019-2023 obrazuje, która gmina rozwijała się najszybciej, a która najwolniej pod względem przyrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Średnia dynamika zmian dla gmin powiatu ostródzkiego wyniosła 112,6%. W tym samym czasie największy przyrost nowych podmiotów gospodarczych odnotowano w gminie Ostróda (123,2 %) oraz gminie Łukta (123,4%).

Tab. . Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w gminach powiatu ostródzkiego w latach 2019-2023

JST	2019		2023		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat ostródzki	8 857	100,0%	9 969	100,0%	1 112
Dąbrówno	231	2,6%	284	2,8%	53

Grunwald	293	3,3%	328	3,3%	35
Łukta	346	3,9%	427	4,3%	81
Maldyty	417	4,7%	482	4,8%	65
Milakowo	388	4,4%	451	4,5%	63
Milomlyn	395	4,5%	447	4,5%	52
Morąg	2 002	22,6%	2 282	22,9%	280
Miasto Ostróda	3 485	39,3%	3 667	36,8%	182
gmina Ostróda	1 300	14,7%	1 601	16,1%	301

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2023 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Miasta Ostróda, na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej z nich działało w Sekcji G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (16,9%), Sekcji L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (13,6%) oraz Sekcji F Budownictwo (12,0%). Znaczny odsetek przedsiębiorstw odnotowano również w Sekcji C Przetwórstwo przemysłowe (9,6%), Sekcji S i T Pozostała działalność usługowa (9,0%), Sekcji M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (7,5%), Sekcji Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (6,8%) oraz Sekcji H Transport i gospodarka magazynowa (5,2%). W pozostałych sekcjach odsetek zarejestrowanych podmiotów kształtował się na poziomie 4% wszystkich podmiotów lub mniej. Przedstawiona struktura przedsiębiorstw zarejestrowanych w Ostródzie wskazuje na znaczną dywersyfikację lokalnego rynku pracy.

Tab. . Podmioty działające na terenie Miasta Ostróda na koniec 2023 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	617	16,9%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	497	13,6%
SEKCJA F Budownictwo	439	12,0%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	350	9,6%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	328	9,0%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	273	7,5%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	249	6,8%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	190	5,2%
SEKCJA P Edukacja	144	3,9%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	130	3,6%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	110	3,0%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	96	2,6%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	82	2,2%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	78	2,1%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	49	1,3%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	20	0,5%

SEKCJA E Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	0,1%
SEKCJA B Górnictwo i wydobywanie	2	0,1%
SEKCJA D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	0,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostało zestawienie największych przedsiębiorstw działających na terenie Miasta Ostróda w 2024 wraz z informacją dotyczącą przybliżonej liczby pracowników oraz zakresu ich działalności.

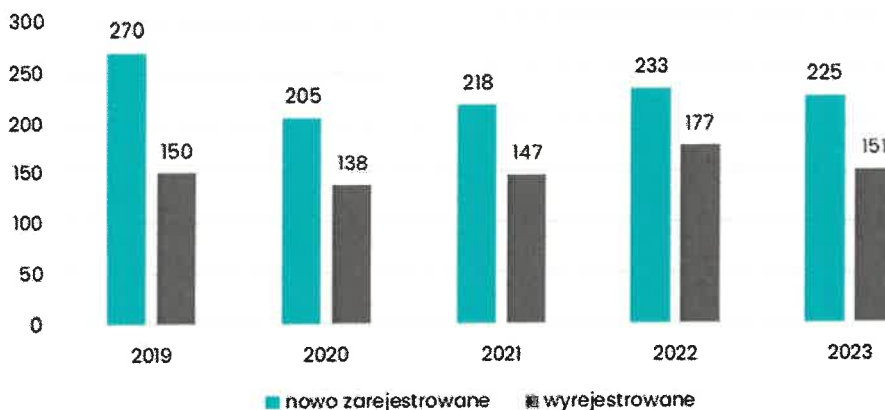
Tab. . Największe przedsiębiorstwa działające na terenie Miasta Ostróda na koniec 2024 r.

Nazwa przedsiębiorstwa	Przybliżona liczba pracowników	Zakres działalności/branża
MODEL-ART Sp. z o.o.	1 000	produkcja łodzi z form powierzonych
Ostróda Yacht Sp. z o.o.	850	producent jachtów żaglowych i motorowych
Wagon Service Ostróda Sp. z o.o.	201-500	produkcja lokomotyw oraz taboru szynowego
Mebelux Sp. z o.o.	150	produkcja mebli biurowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Ostródy funkcjonuje również Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców z siedzibą przy ul. Henryka Sienkiewicza 9 w Ostródzie. Celem funkcjonowania Cechu jest integracja środowiska biznesu, wspieranie rozwoju zawodowego, a także reprezentowanie na zewnątrz interesów jego członków. Cech w Ostródzie zarejestrowany został w 2001 roku.

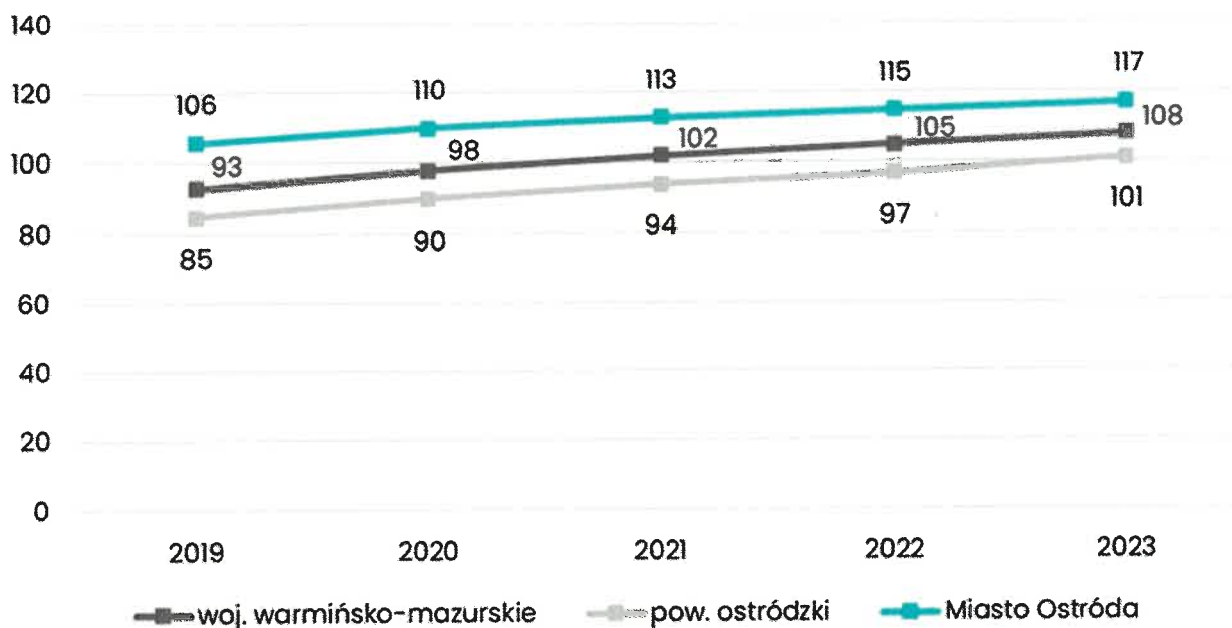
Kolejna rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 na terenie Miasta Ostróda. Z analizy danych wynika, że w każdym roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Największą różnicę odnotowano w 2019 roku, kiedy to kształtowała się ona na poziomie 120 podmiotów. Z kolei najmniejsza różnica pomiędzy przedsiębiorstwami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi wystąpiła w 2022 roku (56 podmiotów). Analizując przedstawione dane zaobserwowano również, że najwięcej nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych zostało na terenie Miasta w 2019 (270 podmiotów).

Ryc. . Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON działających na terenie Miasta Ostróda w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

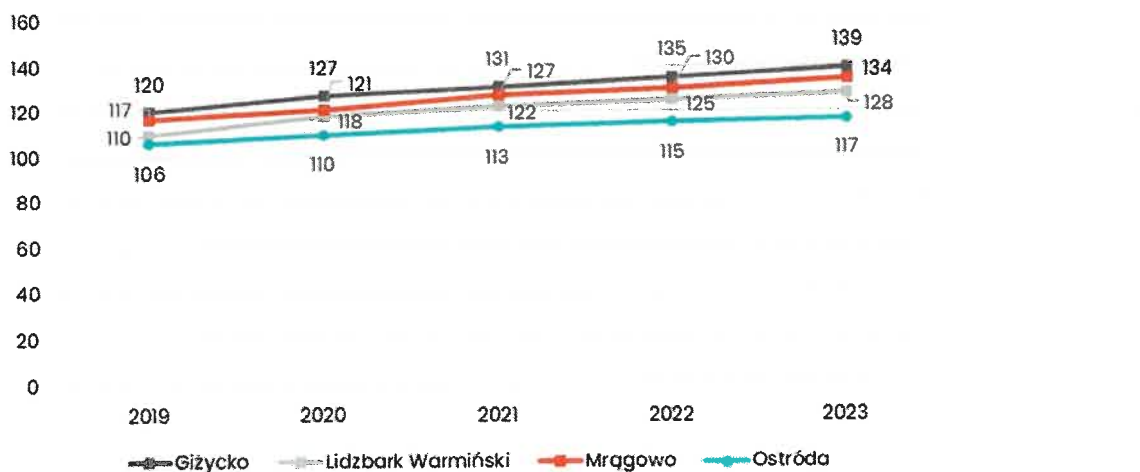
W celu porównania poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego zastosowano wskaźnik liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców. Dane dla Miasta Ostróda zestawiono ze średnią dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu ostródzkiego. W latach 2019-2023 średnia liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców była najwyższa na terenie Ostródy i przewyższała średnią dla gmin województwa i powiatu.

Ryc. . Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zebrane dla Ostródy dane zestawiono również z danymi dla jednostek z grupy porównawczej. W latach 2019-2023 Giżycko oraz Mrągowo charakteryzowały się najwyższą średnią liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Na tle jednostek porównawczych Ostróda znalazła się na ostatnim miejscu. Oznacza to, że pomimo pełnienia przez badaną jednostkę funkcji lokalnego ośrodka gospodarczego w powiecie ostródzkim, konieczne jest podjęcie działań, które umożliwią Ostródzie konkurowanie z podobnymi jednostkami w regionie.

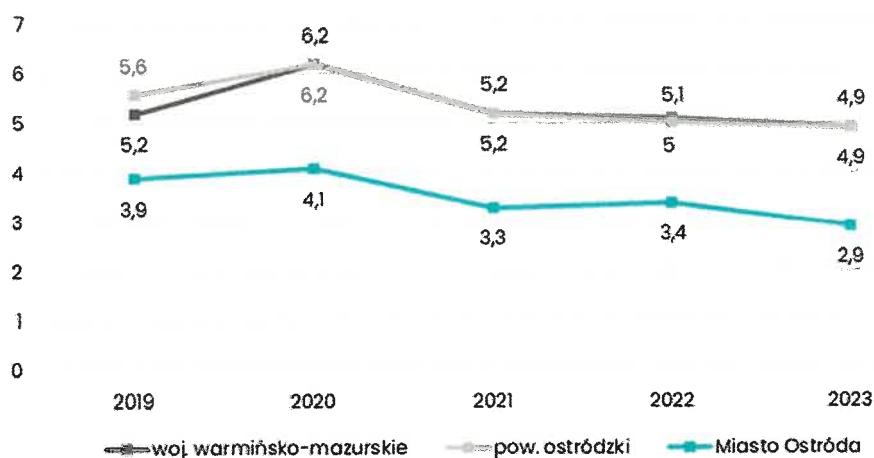
Ryc. . Liczba podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.1.2. Rynek pracy

Zjawiskiem ściśle związanym z dynamiką oraz kierunkiem rozwoju gospodarczego jednostki samorządowej jest sytuacja na rynku pracy. Dostępność stabilnego zatrudnienia w połączeniu z satysfakcją z wykonywanej pracy ma bezpośredni wpływ na ocenę jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńczą jednostki. Wyrazem złej sytuacji na lokalnym rynku pracy jest wzrost bezrobocia. Osobą bezrobotną rozumieć należy jako osobę, która ukończyła 18 rok życia i nie osiągnęła jeszcze wieku emerytalnego, która pozostaje niezatrudniona i nie podejmuje działalności zarobkowej, ale może podjąć pracę i jest zarejestrowana w odpowiednim dla miejsca zamieszkania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukuje miejsca zatrudnienia lub pracy zarobkowej. Wysokie bądź długotrwałe bezrobocie wpływać może także na nasilenie się innych problemów społecznych, takich jak: ubóstwo, alkoholizm, bezdomność czy przestępczość.

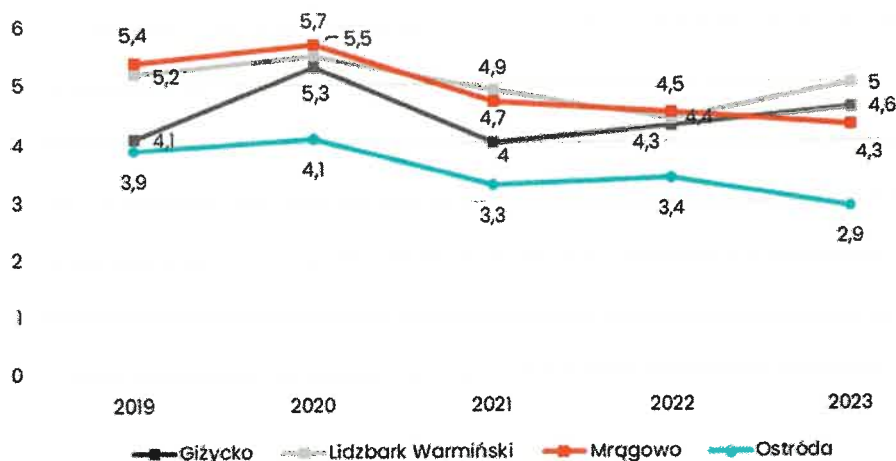
Na poniższej rycinie przedstawiono udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 3,52%, co stanowiło wynik niższy od średniej dla gmin województwa (5,32%) oraz powiatu (5,38%). W 2020 roku udział osób pozostających bez pracy w Ostródzie był najwyższy i kształtował się na poziomie 4,1%. Sytuacja ta mogła stanowić skutek m.in. kryzysu gospodarczego wywołanego globalną pandemią SARS-CoV-2. Należy jednak zaznaczyć, że już w kolejnym roku udział ten uległ zmniejszeniu, a w 2023 roku wyniósł 2,9%.

Ryc. . Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując wartości analizowanego wskaźnika dla Ostródy z jednostkami z grupy porównawczej zaobserwowano, że w latach 2019-2023 badana jednostka charakteryzowała się najniższym udziałem osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Jest to zjawisko pozytywne, świadczące o niskiej stopie bezrobocia w Mieście.

Ryc. . Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kolejna tabela przedstawia strukturę osób bezrobotnych w powiecie ostródzkim pod koniec 2024 roku (stan na 31 grudnia). Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem wynosiła wówczas 3 055 osób, z czego 53,4% stanowiły kobiety. Pod względem czasu pozostawania bez pracy w miesiącach, największą grupę w powiecie tworzyli nie pracujący od 1 do 3 miesięcy (łącznie 711 osób, w tym 339 kobiet), od 6 do 12 miesięcy (łącznie 567 osób, w tym 313 kobiet) oraz od 3 do 6 miesięcy (łącznie 560 osób, w tym 290 kobiet). Analizując strukturę wieku bezrobotnych zaobserwowano, że najwyższy odsetek osób pozostawających bez pracy stanowili bezrobotni w grupie wiekowej 35-44 lata (łącznie 720 osób, w tym 418 kobiet), w grupie wiekowej 25-34 lata (łącznie 715 osób, w tym 479 kobiet) oraz w grupie wiekowej 45-54 lata (łącznie 625 osób, w tym 327 kobiet). Pod względem poziomu wykształcenia najwyższy odsetek bezrobotnych zaobserwowano wśród osób, które uzyskały wykształcenie gimnazjalne/podstawowe i poniżej (łącznie 1 050 osób, w tym 476 kobiet) oraz wykształcenie zasadnicze zawodowe/branżowe (łącznie 852 osoby, w tym 386 kobiet). Podsumowując, pod koniec 2024 roku w powiecie ostródzkim przeważało bezrobocie krótkotrwałe i najczęściej dotyczyło ono osób w wieku średnim oraz osób z niskim poziomem wykształcenia. Oznacza to, że lokalny rynek pracy może nie zaspakajać potrzeb wszystkich mieszkańców powiatu. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które w szczególności umożliwią aktywizację zawodową tej grupy mieszkańców oraz ich powrót na rynek pracy.

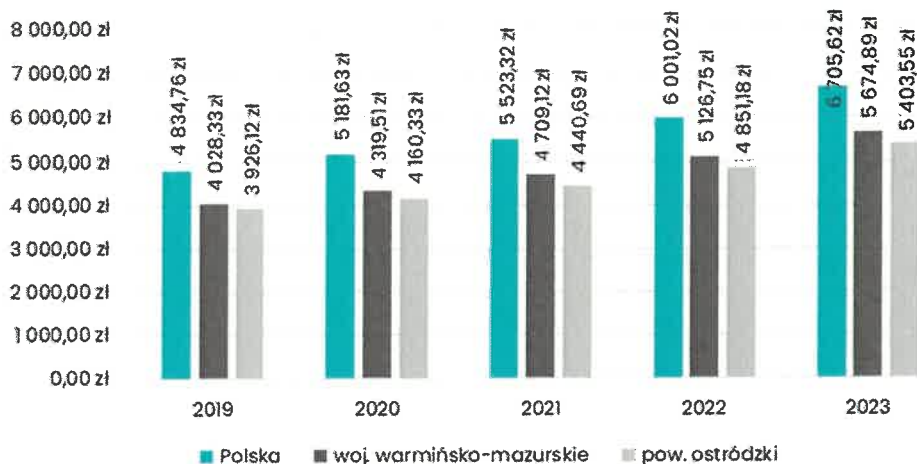
Tab. . Struktura bezrobotnych w powiecie ostródzkim w 2024 roku (stan na 31 grudnia 2024 r.)

	Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	3 055	1 632
do 1	332	148
1-3	711	339
Czas pozostawania bez pracy w m-c	3-6	290
6-12	567	313
12-24	468	266
Powyżej 24	417	276
Wiek	18-24	251
25-34	715	479
35-44	720	418
45-54	625	327
55-59	337	157
60 lat i więcej	222	0
wyższe	223	151
Wykształcenie	policealne i średnie, zawodowe/branżowe	371
średnie ogólnokształcące	357	248
zasad. zawodowe/branżowe	852	386
gimnazjalne/ podstawowe i poniżej	1 050	476

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z rynku pracy MRiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Ostródzie.

Według danych zawartych w Barometrze Zawodów, w 2024 roku w powiecie ostródzkim występował deficyt osób poszukujących pracy w 34 grupach zawodowych. We wskazanych grupach wyróżnia się m.in. fizjoterapeutów i masażyistów, inżynierów elektryków i energetyków, kierowców autobusów, lekarzy, mechaników pojazdów samochodowych, monterów instalacji budowlanych, nauczycieli, pielęgniarek i położnych, ratowników medycznych, spawaczy oraz ślusarzy. W tym samym roku stwierdzono duży deficyt poszukujących pracy w 2 grupach zawodowych: elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy oraz pracownicy socjalni.

W 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie ostródzkim kształtowało się na poziomie 5 403,55 zł, co stanowiło ok. 95,2% średniej dla województwa warmińsko-mazurskiego. W tym samym roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie stanowiło ok. 80,5% średniego wynagrodzenia w skali kraju. Dane te przedstawione zostały na kolejnej rycinie.

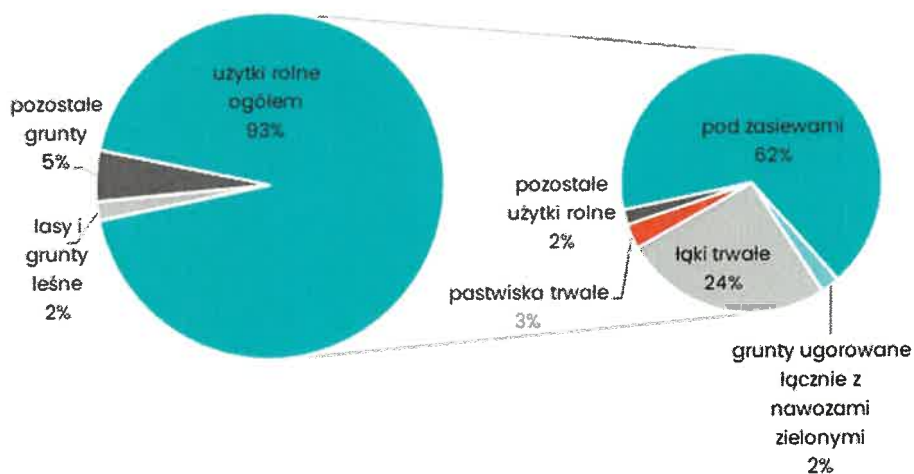
Ryc. . Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie ostródzkim i województwie warmińsko-mazurskim na tle średniej krajowej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.1.3. Rolnictwo

Podstawowym źródłem rzetelnych informacji dotyczących stanu rolnictwa jest przeprowadzany co 10 lat Powszechny Spis Rolny. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a uszczegółowionego na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa udziału skutkuje nałożeniem grzywny. Według danych GUS w Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 roku udział wzięło 98% gospodarstw rolnych w Polsce, w tym gospodarstwa zlokalizowane na terenie Miasta Ostróda.

Znajdujące się w Ostródzie użytki rolne zajmują ok. 0,5% jej powierzchni całkowitej. Zgodnie z danymi pochodzącymi z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 łączna powierzchnia użytkowanych gruntów ogółem na terenie Miasta wyniosła 968,78 ha, z czego 93% stanowiły użytki rolne ogółem, a pozostałe 7% zajmowały lasy i grunty leśne razem z pozostałymi gruntami. W tym samym roku 62% użytków rolnych ogółem znajdowało się pod zasiewami, a 24% stanowiły łąki trwałe. Należy jednak podkreślić, że ze względu na miejski charakter jednostki oraz ograniczenia terenowe działalność rolnicza pełni raczej funkcje rekreacyjne niż produkcyjne.

Ryc. . Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Miasta Ostróda w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Przedstawione powyżej dane znajdują swoje odzwierciedlenie w strukturze gospodarstw zlokalizowanych na terenie Ostródy. W 2020 r. w Mieście funkcjonowały łącznie 52 gospodarstwa (1,9% wszystkich gospodarstw w powiecie), a w ich strukturze największy udział stanowiły małe gospodarstwa o powierzchni 1-5 ha.

Tab. . Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Mieście Ostróda na tle powiatu ostródzkiego

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Ostróda		powiat ostródzki	
	Liczba podmiotów	Udział (%)	Liczba podmiotów	Udział (%)
ogółem	52	100%	2 794	100%
do 1 ha włącznie	0	0%	73	3%
1 - 5 ha	26	50%	837	30%
5 - 10 ha	11	21%	497	18%
10 - 15 ha	0	0%	380	14%
15 ha i więcej	7	13%	1 007	36%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	17,41		27,28	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

Rolnictwo na terenie Ostródy ma marginalne znaczenie gospodarcze i przestrzenne, co wynika z typowo miejskiego charakteru jednostki oraz wysokiego stopnia zurbanizowania jej obszaru. Działalność rolnicza ogranicza się głównie do niewielkich gospodarstw przydomowych lub działek ogrodniczych, pełniących raczej funkcję rekreacyjną niż produkcyjną. Nie występują tu rozległe tereny rolne ani duże gospodarstwa towarowe. Ze względu na rosnącą presję inwestycyjną oraz rozwój funkcji usługowych i mieszkaniowych, potencjał rolnictwa w granicach administracyjnych Miasta jest znikomy, a jego rola będzie w przyszłości prawdopodobnie dalej malała.

3.2. Stan finansów samorządowych

Stan finansów samorządowych determinuje zdolność jednostki samorządu terytorialnego do zaspokajania bieżących potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz podejmowania działań inwestycyjnych, przez co w znaczący sposób wpływa na dynamikę i kierunek rozwoju lokalnego.

3.2.1. Wykonanie budżetu

Poniższa tabela przedstawia zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków budżetowych Miasta Ostróda w latach 2019-2024. W analizowanym okresie dochody ogółem ulegały zmianom. W 2019 roku kształtowały się one na poziomie ponad 176,7 mln zł, a w kolejnym roku wyniosły ponad 165,7 mln zł. W 2021 roku odnotowano wzrost dochodów ogółem względem roku poprzedniego, które kształtowały się wówczas na poziomie ponad 174,3 mln zł. W 2022 roku zaobserwowano ponowny spadek wartości dochodów ogółem, które wyniosły ponad 167,7 mln zł. Od 2023 roku dochody ogółem Miasta Ostróda sukcesywnie rosły, a w 2024 roku osiągnęły swoją najwyższą wartość – ponad 204,3 mln zł. W latach 2019-2024 dochody bieżące stanowiły średnio 90,1% dochodów ogółem Ostródy. Ich najwyższy udział odnotowano w 2021 roku i 2022 roku (kolejno 96,0% i 95,3%). W 2022 i 2023 roku zaobserwowano znaczny spadek wartości dochodów bieżących względem roku poprzedniego. Sytuacja ta spowodowana była w znacznej mierze spadkiem wartości przyznawanych dotacji na cele bieżące, w szczególności przeniesieniem wypłat z Programu 500+/800+ z gmin do ZUS,

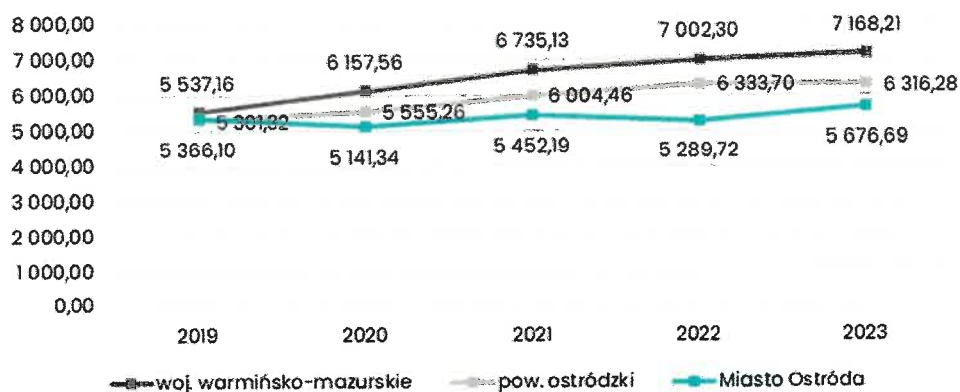
a także zmianami w polityce fiskalnej na poziomie kraju. W analizowanym okresie dochody majątkowe Miasta Ostróda stanowiły średnio 9,9% dochodów ogółem. Ich najwyższą wartość odnotowano w 2019 roku (ponad 31,3 mln zł) oraz w 2023 roku (ponad 27,4 mln zł). Należy jednak zaznaczyć, że w latach 2021-2022 udział dochodów majątkowych Ostródy osiągnął swoją najniższą wartość i nie przekraczał 5% dochodów ogółem. W latach 2019-2024 wydatki ogółem Miasta Ostróda wykazywały podobną tendencję zmian jak w przypadku dochodów ogółem. W 2019 roku kształtowały się one na poziomie ponad 170,6 mln zł, a w kolejnym roku wyniosły ponad 156,2 mln zł. W 2021 roku odnotowano wzrost wydatków ogółem względem roku poprzedniego, które kształtowały się wówczas na poziomie ponad 165 mln zł. W kolejnych latach wydatki ogółem Miasta wykazywały stałą tendencję wzrostową, a w 2024 roku osiągnęły swoją najwyższą wartość – ponad 207,6 mln zł. W analizowanym okresie wydatki bieżące kształtowały się na średnim poziomie 85,4% wydatków ogółem. Ich najniższą wartość odnotowano w 2019 roku, kiedy stanowiły 76,3% wydatków ogółem. Jednak już w kolejnym roku odnotowano ich najwyższy udział w wydatkach ogółem (90,6%). W latach 2019-2024 wydatki majątkowe stanowiły średnio 9,9% wydatków ogółem Miasta Ostróda. Swoją najwyższą wartość osiągnęły one w 2019 roku, co związane było z realizacją dużych zadań inwestycyjnych przez Miasto. W analizowanym okresie nie odnotowano wystąpienia deficytu budżetowego. Wyjątek stanowił jednak 2022 i 2024 rok, kiedy to wydatki ogółem przekroczyły dochody ogółem. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tab. . Zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków budżetowych Miasta Ostróda w latach 2019-2024 (zł)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody ogółem, w tym:	176 796 866,20	165 751 769,06	174 301 195,84	167 705 384,07	178 429 821,96	204 353 244,63
<i>dochody bieżące</i>	145 425 943,86	153 618 948,01	167 297 035,94	159 827 328,36	151 027 915,30	182 850 810,50
<i>dochody majątkowe</i>	31 370 922,34	12 132 821,05	7 004 159,90	7 878 055,71	27 401 906,66	21 502 434,13
Wydatki ogółem, w tym:	170 663 347,42	156 203 771,33	165 069 615,33	176 607 426,51	177 360 210,45	207 660 426,16
<i>wydatki bieżące</i>	130 232 053,14	141 540 263,85	149 249 944,81	154 590 267,60	146 290 971,64	176 908 402,02
<i>wydatki majątkowe</i>	40 431 294,28	14 663 507,48	15 819 670,52	22 017 158,91	31 069 238,81	30 752 024,14
Wynik budżetu	6 133 518,78	9 547 997,73	9 231 580,51	-8 902 042,44	1 069 611,51	-3 307 181,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

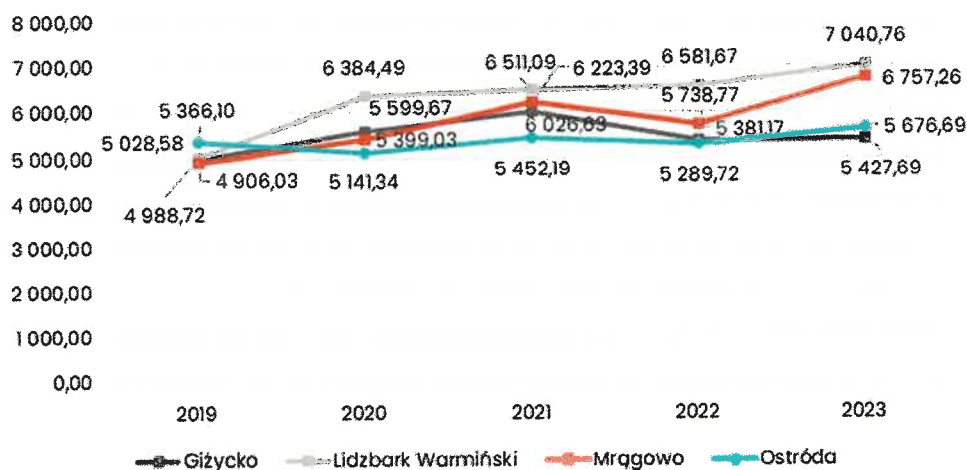
Przeliczając dochody ogółem na 1 mieszkańca Miasta Ostróda zaobserwowano, że w latach 2019-2023 wynosiły one średnio 5 385,21 zł. Wynik ten był znacznie niższy od średniej dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu ostródzkiego. Analizie poddano również dynamikę przyrostu dochodów ogółem na 1 mieszkańca. Zaobserwowano, że dynamika tego zjawiska w badanej jednostce kształtowała się na poziomie 105,8%. Z kolei średnia dynamika przyrostu dochodów ogółem dla wszystkich gmin w województwie wyniosła 129,5%, a w powiecie – 119,1%.

Ryc. . Dochody ogółem na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

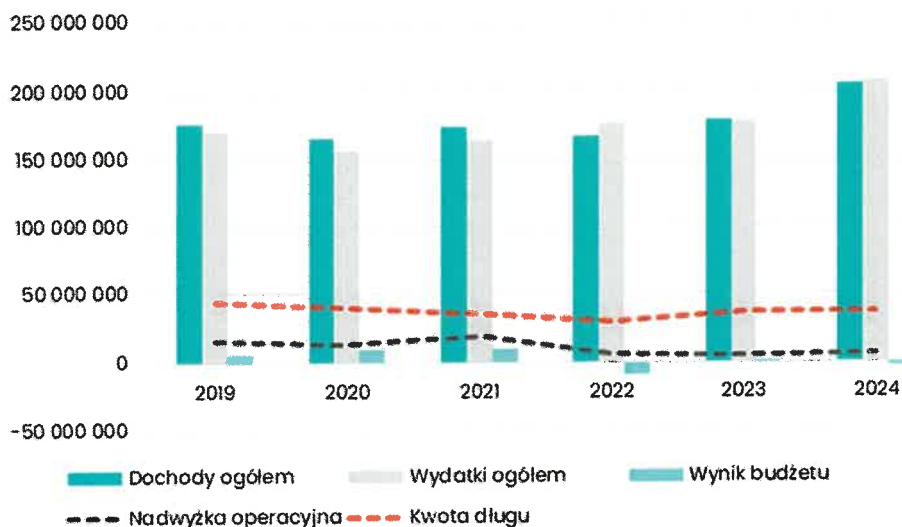
Na tle jednostek z grupy porównawczej wartość dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Ostródzie kształtowała się na bardzo niskim poziomie. W latach 2019-2023 najlepszą sytuacją finansową charakteryzowało się miasto Lidzbark Warmiński – we wskazanej jednostce średnia wartość dochodów ogółem na 1 mieszkańca kształtowała się na poziomie 6 309,32 zł. Jednocześnie charakteryzowała się ona największą dynamiką przyrostu dochodów ogółem na 1 mieszkańca, która wyniosła 140%.

Ryc. . Dochody ogółem na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na kolejnej rycinie przedstawiono wykonanie budżetu Miasta Ostróda w latach 2019-2024. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że w 2022 i 2024 roku wydatki ogółem Miasta przewyższyły dochody ogółem, powodując deficyt budżetowy. Najwyższy ujemny wynik budżetu wystąpił w 2022 roku kształtując się na poziomie ponad -8,9 mln zł. Na przestrzeni lat nadwyżka operacyjna (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) uległa zmniejszeniu, a swoją najniższą wartość osiągnęła w 2023 roku kształtując się na poziomie ponad 4,7 mln zł. W latach 2019-2024 średnia kwota długu Ostródy wyniosła ponad 36,3 mln zł.

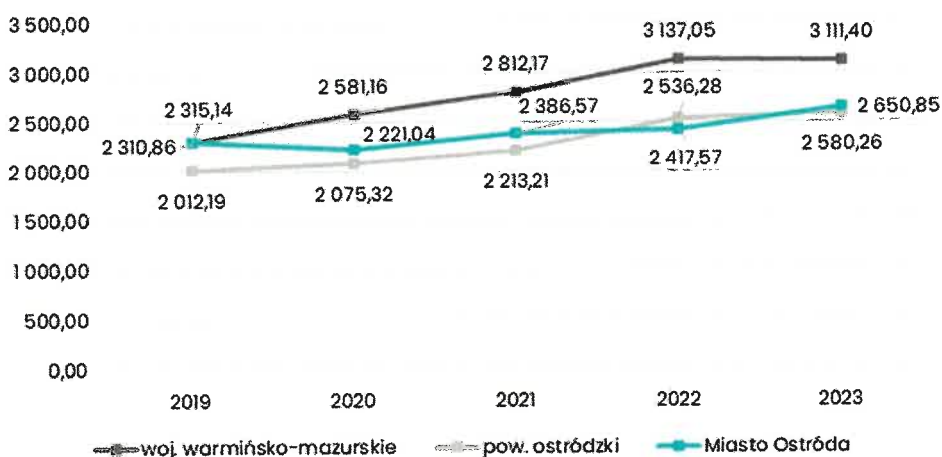
Ryc. . Wykonanie budżetu Miasta Ostróda w latach 2019-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

3.2.2. Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najistotniejszą rolę odgrywają dochody własne, które są czynnikiem decydującym o samodzielności finansowej jednostki. Zaliczane są do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to szczególnie ważne, ponieważ w tej kategorii dochodów gmina posiada prerogatywy do kształtowania ich poziomu poprzez wydawanie uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki znacznemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Na poniższej rycinie przedstawiono dochody własne na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się na poziomie 2 398,23 zł i przewyższała ona średnią dla gmin powiatu ostródzkiego. Należy jednak zaznaczyć, że w każdym roku najwyższą wartością dochodów własnych na 1 mieszkańca charakteryzowała się średnia dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego.

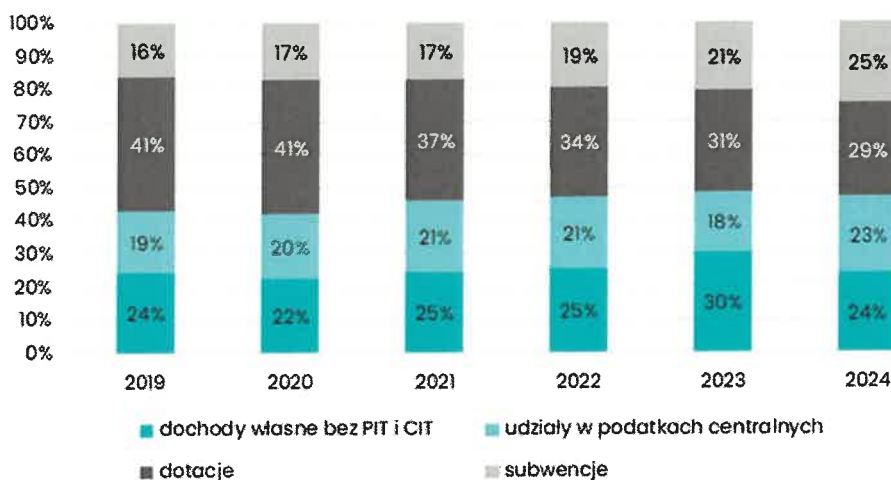

Ryc. . Dochody własne na 1 mieszkańca Miasta Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Miasta Ostróda w latach 2019-2024 zaobserwowano, że najwyższy udział w tych dochodach miały dotacje. Stanowiły one średnio 35,3% wszystkich dochodów

budżetowych Miasta. W analizowanym okresie najmniejszą część dochodów budżetowych Ostródy stanowiły subwencje oraz udziały w podatkach centralnych, które średnio odpowiadały za kolejno 19,2% i 20,3% wszystkich wpływów budżetowych. Średni udział dochodów własnych po wyłączeniu podatków centralnych kształtował się natomiast na poziomie 25,2%. Podsumowując, w analizowanym okresie budżet Miasta był średnio w 45,5% złożony ze środków, na których wysokość bezpośrednio lub pośrednio jednostka miała wpływ. Pozostałe 54,5% stanowiły dotacje i subwencje, które przekazywane były Miastu przez organy zewnętrzne i nie były zależne od jednostki. Świadczy to o zmniejszonych możliwościach kształtowania wysokości i struktury dochodów budżetowych przez Miasto, co negatywnie wpływa na samodzielność finansową Ostródy.

Ryc. . Struktura dochodów Miasta Ostróda w latach 2019-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Kolejna tabela przedstawia strukturę bazy podatkowej Miasta Ostróda w latach 2019-2024. W analizowanym okresie głównym źródłem dochodu badanej jednostki był udział w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT. W latach 2019-2024 kształtował się on na średnim poziomie ok. 33,5 mln zł, a swoją najwyższą wartość osiągnął w 2024 roku – ponad 42,3 mln zł. Należy jednak zaznaczyć, że w roku poprzednim odnotowano znaczny spadek wartości udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT Miasta Ostróda, co spowodowane było zmianami w polityce fiskalnej na poziomie kraju. W badanym okresie odnotowano również znaczne wpływy z tytułu podatku od nieruchomości (średnio 19,6 mln zł), udziału w podatku dochodowym od osób prawnych CIT (średnio 2,7 mln zł), a także podatku od czynności cywilnoprawnych (średnio 2,2 mln zł). W latach 2019-2024 najszybciej rosła wartość udziału w podatku CIT, co stanowi rezultat zmiany polityki fiskalnej państwa oraz może świadczyć o poprawiających się warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie Miasta Ostróda. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. . Dochody podatkowe Miasta Ostróda w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
PIT	31 345 158,00	31 060 872,00	34 500 829,00	33 465 924,12	28 307 167,00	42 331 004,00
CIT	1 646 203,92	1 400 000,00	2 614 609,85	2 472 063,00	3 700 080,00	4 657 171,00
podatek rolny	5 403,25	5 706,10	7 127,51	6 508,92	7 355,44	9 433,05
podatek od nieruchomości	18 605 055,66	16 503 212,00	20 191 478,32	20 367 044,72	20 850 126,22	21 444 556,71
podatek leśny	1 615,00	5 949,08	2 638,81	2 721,96	4 242,19	4 409,57
podatek od środków transportowych	572 089,03	461 333,04	422 121,92	523 415,79	515 433,33	530 999,44
podatek od czynności cywilnoprawnych	1 985 177,20	1 964 613,58	2 810 474,10	2 107 469,03	2 038 598,13	2 520 964,61
wpływy z opłaty	597 277,88	471 742,06	516 008,03	497 994,84	499 557,34	513 343,06

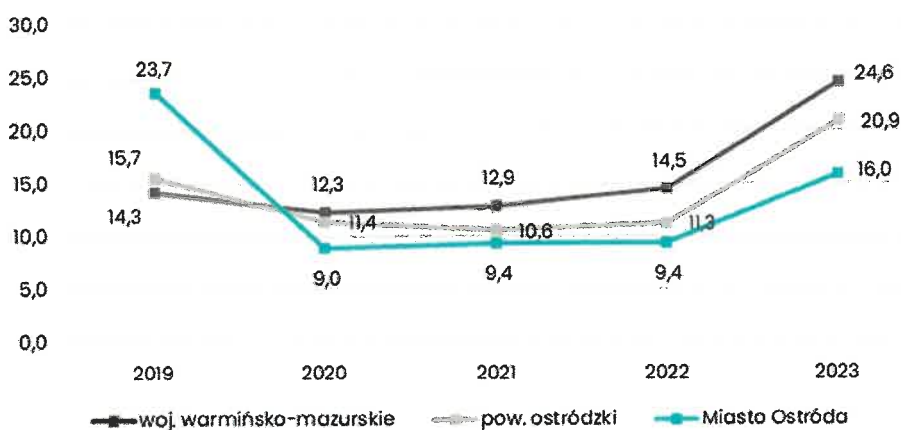
skarbowej

podatek od osób
fizycznych opłacany
w formie karty
podatkowej

79 654,81	78 903,00	131 194,41	227 360,94	183 290,38	202 939,18
-----------	-----------	------------	------------	------------	------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań budżetowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

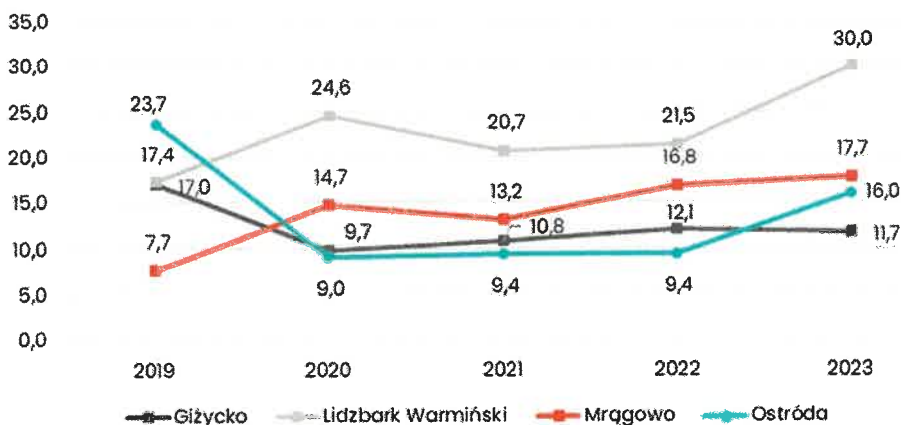
Zgodnie z danymi GUS udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Miasta Ostróda w latach 2019-2023 ulegał zmianom. Na początku badanego okresu kształtował się on na poziomie 23,7% wydatków ogółem i osiągnął on wówczas swoją najwyższą wartość. Sytuacja ta wynikała m.in. z realizacji przez Miasto kapitałochłonnych inwestycji. W kolejnym roku udział wydatków inwestycyjnych badanej jednostki znacząco spadł i wyniósł 9% wydatków ogółem. W latach 2021-2022 zaobserwowany jego nieznaczny wzrost do poziomu 9,4% wydatków ogółem. Z kolei w 2023 roku udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Miasta Ostróda znacząco wzrósł i kształtował się już na poziomie 16,0%. Należy jednak zaznaczyć, że w analizowanym okresie, z wyjątkiem 2019 roku, udział wydatków inwestycyjnych badanej jednostki kształtował się poniżej średniej dla gmin województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatu ostródzkiego.

Ryc. . Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Uzyskane dla Miasta Ostróda dane zestawiono z wartościami dla jednostek z grupy porównawczej. W latach 2019-2023 najwyższy średni udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem odnotowano w Lidzbarku Warmińskim oraz Mrągowie. Z kolei najmniejszą ilość środków finansowych na realizację inwestycji przeznaczano w Giżycku. Ostróda charakteryzowała się zatem przeciętnym udziałem wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem na tle jednostek z grupy porównawczej.

Ryc. . Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2.3. Finansowanie ze źródeł zewnętrznych

Poniższa tabela przedstawia wykaz projektów, które uzyskały dofinansowanie z Funduszy Europejskich w ramach działań prowadzonych na terenie Miasta Ostróda w perspektywie finansowej 2014-2020. Zgodnie z informacjami zawartymi na stronie www.mapadotacji.gov.pl, łączna wartość dofinansowania wszystkich projektów wyniosła ponad 59 mln zł i przeznaczona była na projekty związane m.in. z ochroną środowiska, nauką i edukacją, rewitalizacją, pracą i integracją społeczną, telekomunikacją oraz kulturą. Działania finansowane były w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Tab. . Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020, których beneficjentem było Miasto Ostróda

Lp.	Tytuł projektu	Program	Beneficjent	Wartość dofinansowania (zł)	Wartość projektu (zł)
1.	Zrównoważony transport miejski w Ostródzie			13 390 696,02 zł	19 912 380,31 zł
2.	Zrównoważony transport miejski w Ostródzie – etap II			3 056 702,18 zł	4 905 180,65 zł
3.	Modernizacja budynku basenu w Ostródzie	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020	Miasto Ostróda	3 001 342,51 zł	8 484 382,43 zł
4.	Budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą			2 438 563,02 zł	3 457 005,20 zł
5.	Modernizacja budynku basenu w Ostródzie – termomodernizacja			2 041 581,40 zł	9 106 964,73 zł
6.	Kompleksowa termomodernizacja szkół podstawowych w Ostródzie			1 809 053,12 zł	2 277 444,79 zł
7.	Urządzenie strefy aktywności rodzinnej w Ostródzie			1 568 747,12 zł	2 256 271,95 zł
8.	Zagospodarowanie terenów zieleni z uwzględnieniem aspektów przyrodniczych i klimatycznych w mieście Ostróda	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Miasto Ostróda	1 458 608,61 zł	1 794 845,35 zł
9.	Ostróda Reggae Festiwal jako element dziedzictwa kulturowego regionu			1 214 429,81 zł	1 686 717,21 zł
10.	Podniesienie jakości przybrzeżnej infrastruktury rekreacyjnej w Ostródzie			879 335,51 zł	1 552 223,37 zł
11.	Kompleksowa termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020	Miasto Ostróda	775 368,07 zł	1 227 752,99 zł
12.	Wzmocnienie i wyposażenie służb ratowniczych w Ostródzie, Hławie i Miłakowie			679 150,85 zł	875 310,00 zł
13.	Doposażenie szkół podstawowych Gminy Miejskiej Ostróda			651 657,29 zł	785 223,87 zł
14.	Minimalizacja ryzyka wzrostu zachorowań na COVID-19 w ŚDS "Bratek" w Ostródzie			586 443,95 zł	689 934,06 zł
15.	Model inteligentnej mobilności miejskiej jako element Ostródzkiej Idei Human Smart Cities	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020	Miasto Ostróda	1 240 367,42 zł	1 378 186,05 zł

Źródło: www.mapadotacji.gov.pl (dostęp 25.07.2025 r.).

Rządowy Fundusz Polski Ład to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. W latach 2021-2023 Miasto Ostróda pozyskało środki w łącznej kwocie ponad 48,5 mln zł.

Tab. . Inwestycje w Mieście Ostróda zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład

Lp.	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania (zł)	Data ogłoszenia wyników
1.	Modernizacja Ciepłowni Miejskiej w Ostródzie - etap I	14 490 000,00 zł	30.05.2022
2.	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy ul. Demokracji w Ostródzie	10 979 428,30 zł	25.10.2021
3.	Zielona energia dla szkół i przedszkoli – budowa instalacji fotowoltaicznych w ostródzkich placówkach oświatowych	5 000 000,00 zł	30.05.2022
4.	Kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego i parkowego na LED w Ostródzie	4 276 451,70 zł	25.10.2021
5.	Rozbudowa i modernizacja szkoły podstawowej w Ostródzie	4 000 000,00 zł	07.10.2023
6.	Poprawa infrastruktury drogowej na terenie Ostródy	2 646 000,00 zł	15.09.2023
7.	Modernizacja boisk sportowych w Ostródzie	2 000 000,00 zł	07.10.2023
8.	Przebudowa i rozbudowa separatorów kanalizacji deszczowej w Ostródzie	2 000 000,00 zł	14.07.2022
9.	Przebudowa nawierzchni ulicy Partyzantów w Ostródzie	1 980 000,00 zł	07.10.2023
10.	Renowacja budynku przy ul. Henryka Sienkiewicza 15 w Ostródzie	1 200 000,00 zł	26.09.2023

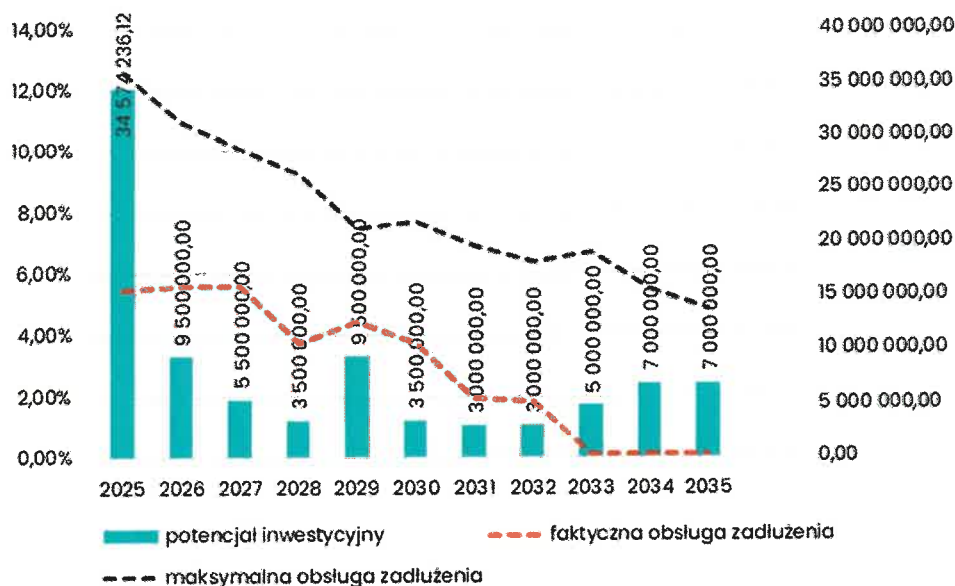
Źródło: opracowanie własne.

3.2.4. Potencjał inwestycyjny

Kolejny wykres przedstawia kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta Ostróda na lata 2025-2035 zgodnie z treścią uchwały nr XV/150/2025 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 25 czerwca 2025 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Ostróda na lata 2025-2035. Pozwala on na ocenę możliwości inwestycyjno-kredytowych Gminy w przyszłości.

Zgodnie z art. 243 ustawy dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2024 poz. 1530 z późn. zm.), dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, maksymalnego wskaźnika obsługi zadłużenia. Jak wynika z wykresu, obecny kształt wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta Ostróda pozwala na obsługę dodatkowych zobowiązań.

Dodatkowo na wykresie przedstawiono potencjał inwestycyjny Miasta rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów). Wynika z niego, że potencjał inwestycyjny na lata 2025-2035 wyniesie ponad 91,0 mln zł, z czego ponad 34,5 mln zł w 2025 roku.

Ryc. . Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Miasta Ostróda na lata 2025-2035

Źródło: opracowanie własne na podstawie treści uchwały nr XV/150/2025 Rady Miejskiej w Ostrórze z dnia 25 czerwca 2025 roku w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Ostróda na lata 2025-2035.

Należy mieć na względzie, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Miasta przedstawia również szacunkowe wartości.

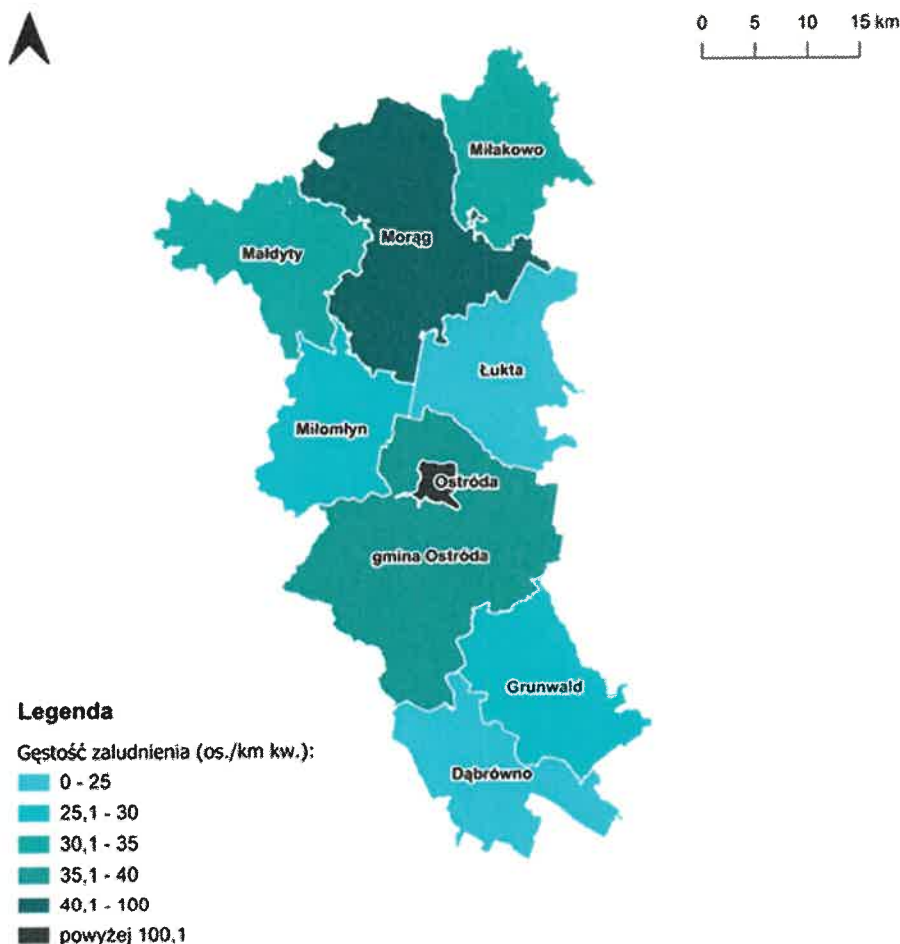
CZĘŚĆ 4: SYTUACJA SPOŁECZNA

4.1. Demografia

Sytuacja demograficzna stanowi podstawowy czynnik kształtujący dynamikę oraz kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego. Wzrost demograficzny wpływa zarówno na zasobność kapitału ludzkiego, a co za tym idzie na potencjał danego rynku pracy, jak i na ilość relacji międzyludzkich, które są szczególnie istotnym elementem pozwalającym budować silny kapitał społeczny. Sytuacja demograficzna oraz prognozy demograficzne stanowią podstawę do programowania działań przez lokalne samorządy w wieloletnich perspektywach. Są zatem kluczowym czynnikiem w kontekście rozwoju lokalnego oraz planowania strategicznego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2024 roku Miasto Ostróda zamieszkiwało 31 028 osób, co stanowiło ok. 31,6% wszystkich mieszkańców powiatu ostródzkiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie badanej jednostki wyniosła 2 216,3 os./km² – był to wówczas najwyższy wynik w powiecie.

W pozostałych gminach średnia gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 34,7 os./km², co wynika z ich wiejskiego charakteru.

Ryc. . Gęstość zaludnienia w powiecie ostródzkim w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

W poniższej tabeli przedstawiono zmiany liczby ludności w gminach powiatu ostródzkiego w latach 2020-2024. Na przestrzeni lat wszystkie badane jednostki charakteryzowały się powolnym spadkiem liczby zamieszkujących ich osób. Zjawisko to najszybciej postępowało w gminach Grunwald oraz Młakowo, o czym świadczy dynamika tego zjawiska. W 2020 roku Miasto Ostróda zamieszkiwało 32 137 osób, a w 2024 roku – 31 028 osób. Tym samym liczba mieszkańców badanej jednostki zmniejszyła się o 1 109 osoby, a dynamika tego zjawiska wyniosła 99,1%. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które umożliwią odwrócenie lub spowolnienie obecnego trendu demograficznego w Mieście.

Porównując zmiany liczby ludności w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej zaobserwowano, że w latach 2020-2024 pozostałe ośrodki miejskie również charakteryzowały się sukcesywnym odpływem mieszkańców. Jednocześnie dynamika tego zjawiska we wszystkich analizowanych jednostkach kształtowała się na zbliżonym poziomie, co może świadczyć o ogólnym trendzie związanym z depopulacją małych i średnich miast w regionie.

Tab. . Zmiany liczby ludności w gminach powiatu ostródzkiego oraz jednostkach z grupy porównawczej w latach 2020-2024

JST	2020	2021	2022	2023	2024	udział w 2024 r.	średnia dynamika
powiat ostródzki	101 397	100 597	99 744	99 069	98 242	100,0%	99,2%
Dąbrówno	3 987	3 969	3 910	3 871	3 828	3,9%	99,0%

Grunwald	5 212	5 160	5 088	5 073	4 990	5,1%	98,9%
Łukta	4 402	4 432	4 399	4 372	4 333	4,4%	99,6%
Małdyty	5 918	5 825	5 752	5 765	5 696	5,8%	99,1%
Milakowo	5 150	5 084	5 007	4 933	4 885	5,0%	98,7%
Milomłyn	4 864	4 819	4 804	4 748	4 744	4,8%	99,4%
Morąg	23 721	23 453	23 262	23 010	22 785	23,2%	99,0%
Miasto Ostróda	32 137	31 862	31 488	31 336	31 028	31,6%	99,1%
gmina Ostróda	16 006	15 993	16 034	15 961	15 953	16,2%	99,9%
Grupa porównawcza							
Giżycko	28 346	27 978	27 596	27 310	26 832	-	98,6%
Lidzbark Warmiński	14 887	14 780	14 614	14 459	14 266	-	98,9%
Mrągowo	21 385	21 046	20 808	20 533	20 304	-	98,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na liczbę ludności w jednostkach samorządu terytorialnego wpływ mają dwa czynniki: przyrost naturalny i saldo migracji. Przyrost naturalny stanowi różnicę pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami. Saldo migracji natomiast jest różnicą pomiędzy liczbą osób, które w danym okresie zameldowały się na danym obszarze, a liczbą osób wymeldowanych.

W celu osiągnięcia porównywalności pomiędzy różnymi jednostkami samorządu terytorialnego zdecydowano się na ujęcie przyrostu naturalnego i salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. Analizując przedstawione w poniższej tabeli dane zaobserwowano, że w 2024 roku wszystkie gminy powiatu ostródzkiego charakteryzowały się ujemnym przyrostem naturalnym. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach Morąg (-6,86), Małdyty (-6,82) oraz Łukta (-6,65). W tym samym roku gmina Dąbrowno charakteryzowała się względnie najlepszą sytuacją demograficzną na tle pozostałych gmin w powiecie, ponieważ przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców we wskazanej jednostce wyniósł -3,11. Oznacza to, że wzrost różnicy pomiędzy zgonami a urodzeniami żywymi w gminie Dąbrowno postępował najwolniej.

W kolejnej kolumnie zaprezentowano również dane dotyczące wartości salda migracji na 1 000 mieszkańców. W 2024 roku najniższą wartość tego wskaźnika odnotowano w gminach Małdyty (-9,60) oraz Grunwald (-9,30). Z kolei najwyższą w gminie Ostróda (5,50). W tym samym roku w Mieście Ostródzie wartość salda migracji na 1 000 mieszkańców wyniosła -3,60, co stanowiło wynik niższy od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego. Obecna sytuacja demograficzna badanej jednostki jest niekorzystna, jako że obserwuje się sukcesywny odpływ ludności ze względu na migracje oraz niski poziom dzietności. Odpływ ludności związany jest m.in. z faktem, że Miasto Ostróda otoczone jest przez gminę Ostróda, która stanowi jej „obwarzanek”. Zjawisko to sprzyja migracji mieszkańców na tereny podmiejskie, gdzie dostępne są grunty pod zabudowę mieszkaniową oraz nowe możliwości osiedleńcze.

Zebrane dla Miasta dane zestawiono również z jednostkami z grupy porównawczej. W analizowanym okresie Ostróda charakteryzowała się zbliżonymi lub wyższymi wartościami przyrostu naturalnego i salda migracji na 1 000 mieszkańców niż pozostałe ośrodki miejskie. Oznacza to, że negatywne zmiany demograficzne zachodzą w Ostródzie wolniej niż w Giżycku, Mrągowie czy Lidzbarku Warmińskim. Zauważa się jednak konieczność podjęcia działań, które umożliwią zahamowanie odpływu ludności z terenu Miasta Ostróda

Tab. . Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda w latach 2020-2024 na tle gmin powiatu ostródzkiego, średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego oraz jednostek z grupy porównawczej

JST	przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców		saldo migracji na 1 000 mieszkańców	
	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.
woj. warmińsko-mazurskie	-4,71	-0,34	-1,80	-0,08
powiat ostródzki	-5,80	-0,48	-2,50	0,13
Dąbrówno	-3,11	0,28	-6,00	-0,25
Grunwald	-4,37	0,05	-9,30	0,58
Łukta	-6,65	-0,87	-1,80	-0,45
Maldyty	-6,82	-1,03	-9,60	-2,40
Milakowo	-5,30	0,08	-5,70	-0,60
Milomłyn	-4,85	1,10	3,00	0,85
Morąg	-6,86	-0,75	-3,40	0,73
Miasto Ostróda	-5,79	-0,36	-3,60	-0,58
gmina Ostróda	-5,21	-1,04	5,50	1,68
Grupa porównawcza				
Giżycko	-9,11	-1,06	-5,20	-0,03
Lidzbark Warmiński	-5,01	0,80	-5,50	0,00
Mrągowo	-5,69	-0,08	-5,90	-0,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Grupą istotnie wpływającą na rozwój demograficzny oraz gospodarczy danego obszaru są osoby w wieku kreatywnym (25-34 lat). „Wiek kreatywny” odnosi się do etapu życia, w którym młodzi ludzie podejmują kluczowe decyzje dotyczące pracy, tworzenia własnych gospodarstw domowych i dalszego kształcenia. Grupa ta jest szczególnie istotna ze względu na wysokie prawdopodobieństwo założenia rodziny przez jej przedstawicieli w relatywnie niedługim czasie oraz wyboru „miejsca do życia”, rozumianego jako kwestię zakupu mieszkania oraz podjęcie stałej pracy. W latach 2020-2024 udział ludności w wieku kreatywnym w Mieście Ostróda zmniejszył się, a dynamika tego zjawiska wyniosła 90%, co oznacza znaczący spadek udziału mieszkańców w tej grupie wiekowej w ogólnej liczbie ludności Miasta. Ostatecznie w 2024 roku wartość tego wskaźnika w Ostródzie przyjęła wartość równą 13,02%. Wynik ten był wyższy od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego. Jest to jednak zmiana niekorzystna, świadcząca o odpływie ludzi młodych z terenu Miasta, co może wskazywać na niską atrakcyjność osiedleńczą tego obszaru dla mieszkańców wchodzących w dorosłość na rzecz wyboru gminy Ostróda jako miejsca do zamieszkania.

Obok osób w wieku kreatywnym równie istotną grupą, wpływającą na sytuację demograficzną i gospodarczą danego obszaru, są osoby w wieku poprodukcyjnym. Wysoki udział seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie czy usługi społeczne oraz koniecznością dostosowania infrastruktury i sektora usług społecznych do ich potrzeb. W 2020 roku odsetek seniorów na terenie Miasta Ostróda kształtował się na poziomie 31,4%. Wynik ten był wówczas wyższy od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego (26,1%) oraz województwa warmińsko-mazurskiego (26,2%). W 2024 roku wartość tego wskaźnika na terenie badanej jednostki wzrosła do poziomu 37,7%, a dynamika zmian wyniosła 120%. Oznacza to, że na terenie Ostródy obserwuje się sukcesywny spadek udziału młodych osób w społeczeństwie, przy jednoczesnym wzroście senioralnego obciążenia demograficznego.

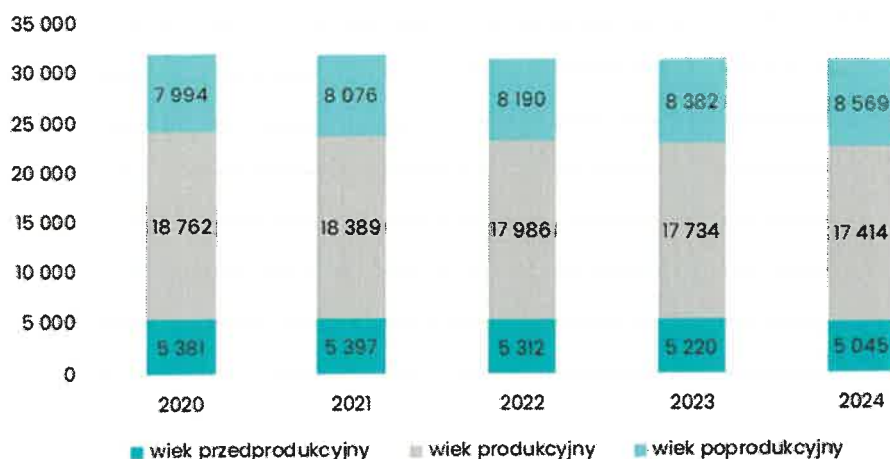
Porównując zebrane dla Ostródy dane z jednostkami z grupy porównawczej zaobserwowano, że w analizowanym okresie pozostałe ośrodki miejskie charakteryzowały się szybszym spadkiem udziału mieszkańców w wieku 25-34 lat w ogóle społeczeństwa. Ponadto, w 2024 roku w Ostródzie udział mieszkańców we wskazanej grupie wiekowej był najwyższy. Analizując przedstawione dane zaobserwowano również, że w tym samym roku na terenie Miasta Ostróda udział seniorów w ogóle społeczeństwa był również najwyższy. Należy jednak zaznaczyć, że w pozostałych jednostkach dynamika tego zjawiska była bardzo zbliżona, co w perspektywie kilku najbliższych lat może doprowadzić do znacznego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym na ich terenie.

Tab. . Wskaźniki demograficzne dla Miasta Ostróda w 2020 i 2024 roku na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego oraz jednostek z grupy porównawczej

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2020	2024	dynamika	2020	2024	dynamika
woj. warmińsko-mazurskie	13,91	12,25	88%	26,20	31,10	119%
powiat ostródzki	13,39	11,29	84%	26,10	31,40	120%
Miasto Ostróda	14,40	13,02	90%	31,40	37,70	120%
Grupa porównawcza						
Giżycko	13,05	10,52	81%	31,50	37,20	118%
Lidzbark Warmiński	12,49	10,26	82%	31,20	36,90	118%
Mrągowo	13,22	10,73	81%	27,90	35,40	127%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zawarte powyżej dane znajdują swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie, która przedstawia zmianę struktury ludności Miasta Ostróda w podziale na ekonomiczne grupy wieku w latach 2020-2024. Wyraźnie widoczny jest spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym – w analizowanym okresie liczba ta zmniejszyła się o 1 348 osób, a dynamika tego zjawiska wyniosła 92,8%. Jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. W 2020 roku Ostródę zamieszkiwało 7 994 seniorów, a w 2024 roku – 8 569. Tym samym dynamika zmian wyniosła 107,2%. W latach 2020-2024 zaobserwowano również spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. Na przestrzeni lat ich liczba zmniejszyła się o 336 osób, a dynamika tego zjawiska kształtowała się na poziomie 93,8%. Należy zatem wnioskować, że w przyszłości Miasto może doświadczyć problemów związanych z brakiem zastępowalności pokoleń na rynku pracy – odsetek seniorów rośnie szybciej niż odsetek osób młodych, co oznacza, że więcej osób schodzi z rynku pracy niż na niego wchodzi. Ponadto, może okazać się być koniecznym zwiększenie nakładów finansowych na świadczenia społeczne i usługi opiekuńcze. Należy również zaznaczyć, że w perspektywie najbliższych kilku lat liczba seniorów będzie stanowić połowę osób w wieku produkcyjnym w Mieście. Dodatkowo udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogóle populacji przewyższył już w 2020 roku udział osób w wieku przedprodukcyjnym, a różnica ta z każdym rokiem pogłębia się, co w przyszłości stanowić będzie znaczne wyzwanie rozwojowe dla badanej jednostki.

Ryc. . Struktura ludności w Mieście Ostróda w latach 2020-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.2. Kapitał społeczny

Kapitał społeczny stanowi termin z pogranicza ekonomii i socjologii. Rozumieć go należy jako element procesu produkcji i życia w zorganizowanym społeczeństwie, którego wartość opiera się na wzajemnych relacjach i zaufaniu jednostek. Dzięki kapitałowi społecznemu, ludzie mogą osiągać większe korzyści ekonomiczne. Uważa się, że występuje silna korelacja pomiędzy poziomem kapitału społecznego, a produktywnością gospodarki.

4.2.1. Żłobki i przedszkola

Rola żłobków oraz przedszkoli w lokalnej społeczności polega na umożliwieniu rodzicom szybszego powrotu na rynek pracy, w związku ze zwolnieniem ich z konieczności sprawowania opieki nad dziećmi, a także na ich wzajemnej integracji, co korzystnie wpływa na budowanie kapitału społecznego. Na terenie Miasta Ostróda podmiotami odpowiedzialnymi za opiekę nad dziećmi do lat 3 są:

- Żłobek Niepubliczny „Kraina Bajek”, zlokalizowany przy ul. Przemysłowej 3A w Ostródzie,
- Żłobek Miejski w Ostródzie, zlokalizowany przy ul. Bolesława Chrobrego 3A w Ostródzie,
- Żłobek Miejski nr 2 w Ostródzie, zlokalizowany przy ul. Mikołaja Kopernika 21B w Ostródzie,
- Klub Dziecięcy „Zaczarowana Kraina”, zlokalizowany przy ul. Handlowej 4 w Ostródzie,
- Klub Malucha „Zielona Ciuchcia”, zlokalizowany przy ul. Stefana Jaracza 38 w Ostródzie,
- Klub Malucha „Zielona Żabka”, zlokalizowany przy ul. Seweryna Pięknego 28C w Ostródzie.

Opieka przedszkolna w Ostródzie prowadzona jest przez 3 placówki publiczne oraz 12 prywatnych przedszkoli. W 2024 roku największą placówką przedszkolną na terenie Miasta, pod względem liczby przyjętych dzieci, stanowiło Przedszkole nr 1 w Ostródzie, które zlokalizowane jest przy ul. Bolesława Chrobrego 3 w Ostródzie. W analizowanym roku do placówki uczęszczało 201 dzieci, podzielonych na 8 grup. Tym samym średnia wielkość grupy wyniosła 25 podopiecznych. Przedszkole otwarte było od poniedziałku do piątku w godzinach 6:30-16:30.

Tab. . Przedszkola na terenie Miasta Ostróda w 2024 roku

Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkola publiczne				
Przedszkole nr 1 w Ostródzie	201	8	25	6.30-16.30
Przedszkole nr 3 w Ostródzie	98	4	25	6.30-16.30

Przedszkole nr 4 w Ostródzie	174	7	25	6.30-16.30
Przedszkola niepubliczne				
Przedszkole Niepubliczne "Radość"	120	4	30	6.30-16.00
Przedszkole Niepubliczne "Pod dębami"	22	3	7	6.00-16.00
Przedszkole Niepubliczne "Remiś"	104	4	26	6.30-16.30
Przedszkole Niepubliczne "Promyczek"	144	5	28	6.30-16.00
Przedszkole Niepubliczne "Akademia Smyka"	25	2	12	6.30-16.30
Przedszkole Niepubliczne "Mini Mini"	10	1	10	6.30-16.30
Przedszkole Niepubliczne "Zielona Ciuchcia"	10	1	10	6.30-16.30
Niepubliczne Przedszkole Specjalne "Orewiaczek"	43	11	4	6.30-15.30
Przedszkole Niepubliczne "Kraina Bajek"	6	1	6	6.30-16.30
Przedszkole Niepubliczne "Kraina Bajek"	140	6	23	6.30-17.00
Przedszkole Niepubliczne "Chatka w Kwiatki"	30	2	15	7.15-16.15
Przedszkole Niepubliczne "Mali Giganci"	42	3	14	6.30-17.00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

W roku szkolnym 2024/2025 liczba dzieci z terenu Miasta w przedszkolach na terenie innych gmin wyniosła 66 podopiecznych, a liczba dzieci z terenów innych gmin w przedszkolach na terenie Ostródy – 136. Oznacza to, że spośród wszystkich dzieci objętych opieką przedszkolną w badanej jednostce (łącznie 1 159 os.), ok. 88,2% stanowili podopieczni z terenu Miasta Ostróda.

W tym samym roku miesięczny koszt utrzymania jednego dziecka w przedszkolu publicznym na terenie Miasta Ostróda wyniósł 1 429,98 zł. Z kolei wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym kształtowała się na poziomie 1 072,49 zł. W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/2021, koszt utrzymania dziecka w przedszkolu gminnym miejskim oraz wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym wzrosły o ok. 79,9%.

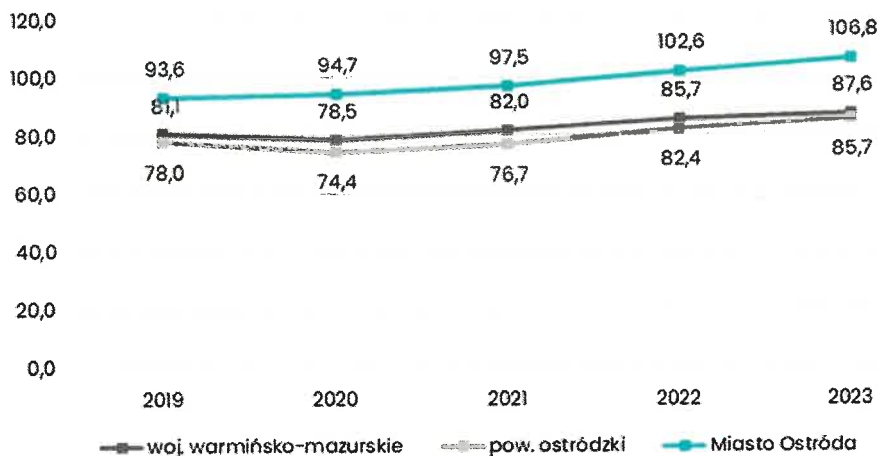
Tab. . Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Mieście Ostróda w latach 2019-2024

		2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Liczba dzieci z terenu Miasta w przedszkolach na terenie innych gmin	os.	50	79	80	71	66
Liczba dzieci z terenu innych gmin w przedszkolach na terenie Miasta	os.	87	110	109	130	136
Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu publicznym	zł	794,82	879,13	899,17	1 089,59	1 429,98
Wysokość miesięcznej dotacji na 1 dziecko w przedszkolu niepublicznym	zł	596,11	659,35	674,38	817,19	1 072,49

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Poniższa rycina przedstawia odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-

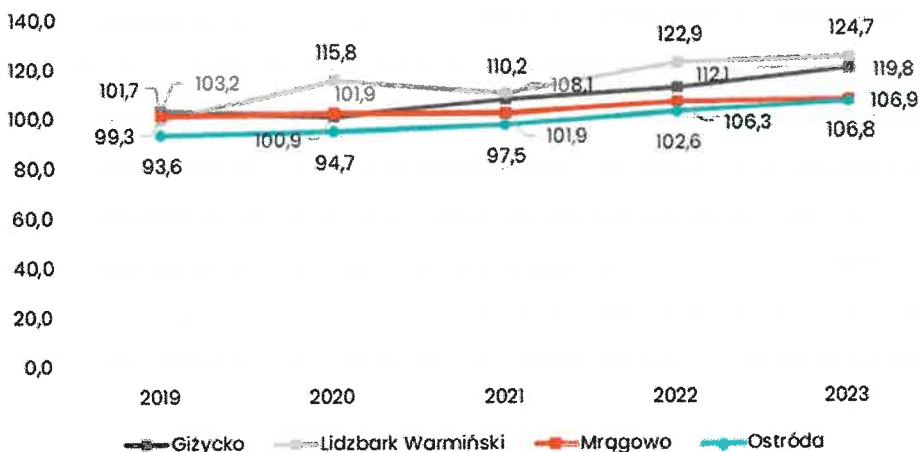
mazurskiego w latach 2019-2023[#]. Z analizy danych wynika, że w okresie niemalże wszystkie dzieci z terenu badanej jednostki uczęszczały do placówek przedszkolnych. Zaobserwowano również, że w latach 2022-2023 udział ten przekroczył poziom 100%. Oznacza to, że do przedszkoli na terenie Miasta uczęszzczają również dzieci z innych gmin. Ponadto, na przestrzeni całego okresu badań wartości osiągnięte przez Miasto Ostróda przewyższały średnią dla gmin powiatu oraz województwa. Jest to zjawisko pozytywne, świadczące o dobrze rozwiniętym sektorze związanym ze świadczeniem usług przedszkolnych oraz opieką nad dziećmi na terenie badanej jednostki, który realizowany jest przy udziale placówek niepublicznych.

Ryc. . Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Porównując zebrane dla Miasta Ostróda dane z pozostałymi jednostkami z grupy porównawczej zaobserwowano, że we wszystkich jednostkach udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym kształtował się na podobnym poziomie. W latach 2019-2021 Ostróda, Giżycko i Mrągowo charakteryzowały się zbliżonymi wartościami analizowanego wskaźnika. Jednak od 2022 roku udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w Giżycku zaczął znacząco wzrastać. Należy również zaznaczyć, że na przestrzeni lat najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Lidzbarku Warmińskim. Zauważa się jednak, że Miasto Ostróda charakteryzuje się dobrze rozwiniętym systemem opieki przedszkolnej, a podjęcie interwencji rozwojowej powinno koncentrować się przede wszystkim na podnoszeniu jakości świadczonych usług, niż na zwiększaniu ich dostępności.

Ryc. . Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

4.2.2. Szkoły

Dostęp do dobrej edukacji stanowi jeden z głównych filarów rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki. Jest to również czynnik szczególnie istotny dla rozwoju dzieci, a co za tym idzie – lokalnej społeczności. Szkoły, oprócz funkcji edukacyjnej, odpowiedzialne są również za kształtowanie postaw moralnych podopiecznych poprzez monitorowanie ich zachowań, angażowanie do pracy w grupach oraz tworzenie warunków do wzajemnej integracji i socjalizacji.

W roku szkolnym 2023/2024 na terenie Miasta Ostróda funkcjonowało 6 szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Ostróda. W analizowanym roku największą placówką oświatową, pod względem liczby przyjętych uczniów, była Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II w Ostródzie, do której uczęszczało 600 dzieci, podzielonych na 25 oddziałów klasowych. Średnia wielkość jednego oddziału wynosiła 24 uczniów, a liczba etatów nauczycieli – 60,88. Tym samym na jednego nauczyciela pracującego w Szkole Podstawowej nr 3 przypadało ok. 10 dzieci. Drugą co do wielkości placówką oświatową na terenie Miasta stanowiła Szkoła Podstawowa nr 4 im. Polskich Olimpijczyków w Ostródzie. Uczęszczało do niej wówczas 529 uczniów, podzielonych na 24 oddziały klasowe. Średnia wielkość oddziału wynosiła zatem 22, a na jednego nauczyciela przypadało ok. 8 uczniów. W tym samym roku najmniejszą placówką oświatową na terenie Ostródy była Szkoła Podstawowa nr 6 im. Karola Makuszyńskiego w Ostródzie. Uczęszczało do niej 205 uczniów, podzielonych na 11 oddziałów klasowych. Na jednego nauczyciela przypadało ok. 9 uczniów.

Tab. . Szkoły podstawowe na terenie Miasta Ostróda w roku szkolnym 2023/2024

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli
Szkoła Podstawowa nr 1 im. Armii Krajowej	453	19	24	49,42
Szkoła Podstawowa nr 2 im. Gustawa Gizewiusza	396	18	22	51,28
Szkoła Podstawowa nr 3 im. Jana Pawła II	600	25	24	60,88
Szkoła Podstawowa nr 4 im. Polskich Olimpijczyków	529	24	22	67,11
Szkoła Podstawowa nr 5 im. Janusza Korczaka	257	14	18	34,29
Szkoła Podstawowa nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego	205	11	19	22,11

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

W poniższej tabeli przedstawiono stan bazy dydaktycznej w szkołach podstawowych zlokalizowanych na terenie Miasta Ostróda w roku szkolnym 2024/2025. Czynnikiem istotnie wpływającym na stan i jakość bazy dydaktycznej jest m.in. możliwość korzystania z obiektów sportowych w postaci hali sportowej lub sali gimnastycznej – każda ze szkół na terenie Miasta zapewniała uczniom dostęp do tego typu obiektów. W tym samym roku większość placówek oświatowych, tj. Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 3 (budynek przy ul. Piłsudskiego) oraz Szkoła Podstawowa nr 6, dysponowały pracownikami językowymi. Ponadto, część szkół prowadziła klasy sportowe. Istotne znaczenie ma również zapewnienie uczniom dostępu do nowoczesnego sprzętu, który ułatwia naukę, rozwija kompetencje cyfrowe i czyni zajęcia bardziej interaktywnymi. Każda ze szkół zapewniała swoim podopiecznym dostęp do komputerów oraz projektorów multimedialnych. W 2024 roku najwięcej uczniów na 1 komputer przypadało w Szkole Podstawowej nr 3 (18 uczniów na 1 komputer) oraz w Szkole Podstawowej nr 4 (12 uczniów na 1 komputer). Z kolei najwięcej komputerów do użytku uczniów odnotowano w Szkole Podstawowej nr 5 (2 uczniów na 1 komputer) oraz w Szkole Podstawowej nr 6 (4 uczniów na 1 komputer). Analizując liczbę projektorów zaobserwowano, że najwięcej uczniów na 1 projektor przypadało w Szkole Podstawowej nr 1 (227 uczniów na 1 projektor) oraz w Szkole Podstawowej nr 6 (205 uczniów na 1 projektor). W tym samym roku wszystkie placówki oświatowe znajdujące się w Ostródzie wyposażone były w system monitoringu wizyjnego oraz zapewniały swoim podopiecznym dostęp do szafek. Każda ze szkół prowadziła również świetlice. Należy jednak zaznaczyć, że tylko część placówek posiadała parking dla kadry i rodziców. Analizując przedstawione w poniższej tabeli dane zaobserwowano również, że nie wszystkie szkoły zapewniały uczniom wsparcie

psychologa oraz pielęgniarki lub stomatologa. Zauważa się zatem konieczność podjęcia działań, które doprowadzą to wyrównania poziomu bazy oświatowej w szkołach na terenie Miasta Ostróda.

Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. . Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Miasta Ostróda w roku szkolnym 2024/2025

Nazwa szkoły:	SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	19	12	ul. Marszałka Piłsudskiego: 18 ul. Rycerska: 11	46	12	8
Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych	HALA SPORTOWA (DOBRY)	2 SALE GIMNASTYCZNE (1 SALA WYMAGA REMONTU), BOISKO (DOBRY)	SALA GIMNASTYCZNA (WYŁĄCZONA Z UŻYTKOWANIA)	SALA GIMNASTYCZNA (DOBRY), BOISKO ORLIK (DOBRY)	SALA GIMNASTYCZNA (DOBRY)	SALA GIMNASTYCZNA (DOBRY), BOISKO (DOBRY)
Pracownie językowe	TAK	TAK	ul. Marszałka Piłsudskiego: TAK ul. Rycerska: NIE	NIE	NIE	TAK
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	NIE	KLASY SPORTOWE	ul. Marszałka Piłsudskiego: KLASY SPORTOWE ul. Rycerska: NIE	KLASY SPORTOWE	NIE	NIE
Komputery do użytku uczniów (szt.)	78	79	ul. Marszałka Piłsudskiego: 23 ul. Rycerska: 11	45	109	49
Projektory multimedialne (szt.)	2	11	ul. Marszałka Piłsudskiego: 12 ul. Rycerska: 11	18	9	1
Kamery - monitoring szkolny	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Szafki dla każdego ucznia	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
Świetlice (godziny otwarcia)	6:30-16:20	6:30-16:15	ul. Marszałka Piłsudskiego: NIE ul. Rycerska: 6:45-16:15	ul. Tadeusza Kościuszki 14: 6:30-16:00 ul. Tadeusza Kościuszki 22: 8:00-15:00	6:30-16:30	6:45-16:00
Parkingi dla kadry / rodziców	NIE/NIE	TAK/NIE	TAK/TAK	TAK/TAK	TAK/TAK	NIE/NIE
Gabinet pielęgniarki / stomatologiczny	TAK/NIE	TAK/TAK	TAK/TAK	TAK/NIE	TAK/NIE	TAK/NIE
Wsparcie psychologa	1 ETAT	1/2 ETATU	ul. Marszałka Piłsudskiego: 1/2 ETATU ul. Rycerska: 3/4 ETATU	1 ETAT	1 ETAT	NIE

Analizując stan edukacji podstawowej w Ostródzie zbadano również zmiany łącznej liczby uczniów uczęszczających do szkół na jej terenie wraz z klasami "0" na przestrzeni ostatnich 5 lat szkolnych. W analizowanym okresie łączna liczba uczniów na terenie Miasta zwiększyła się o 42 osoby. Należy jednak zaznaczyć, że najwięcej dzieci pobierało naukę w Ostródzie w roku szkolnym 2021/2022 – ich liczba wyniosła wówczas 2 623 osoby. Z kolei w roku szkolnym 2023/2024 zaobserwowano najniższą łączną liczbę uczniów uczęszczających do szkół na terenie Ostródy – 2 482 osoby. Zmiany te wynikały przede wszystkim z reformy systemu oświatowego w Polsce oraz różnicy w liczbie dzieci, które w danym roku zaczynały lub kończyły etap edukacji.

Tab. . Liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie Miasta Ostróda w latach 2020/2021-2024/2025

	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół na terenie gminy wraz z klasami "0"	2 571	2 623	2 618	2 482	2 613

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Jedną z form wsparcia oferowanych uczniom są stypendia. W Mieście Ostróda przyznawane są stypendia za szczególne osiągnięcia naukowe oraz sportowe. Na przestrzeni lat liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium oraz łączna kwota przyznanego stypendium ulegała zmianom. W roku szkolnym 2021/2022 odnotowano najwyższą liczbę uczniów, którym przyznano stypendium – 745 osób. Jednocześnie średnia wartość stypendium wyniosła 155,23 zł. Z kolei w roku szkolnym 2024/2025 przyznano najmniejszą liczbę stypendiów. Wyróżniono wówczas 370 uczniów za osiągnięcia naukowe i sportowe, a średnia wartość stypendium wyniosła 127,60 zł.

Tab. . Liczba uczniów otrzymujących stypendia oraz kwota przeznaczana na ten cel w Mieście Ostróda w latach 2020/2021-2024/2025

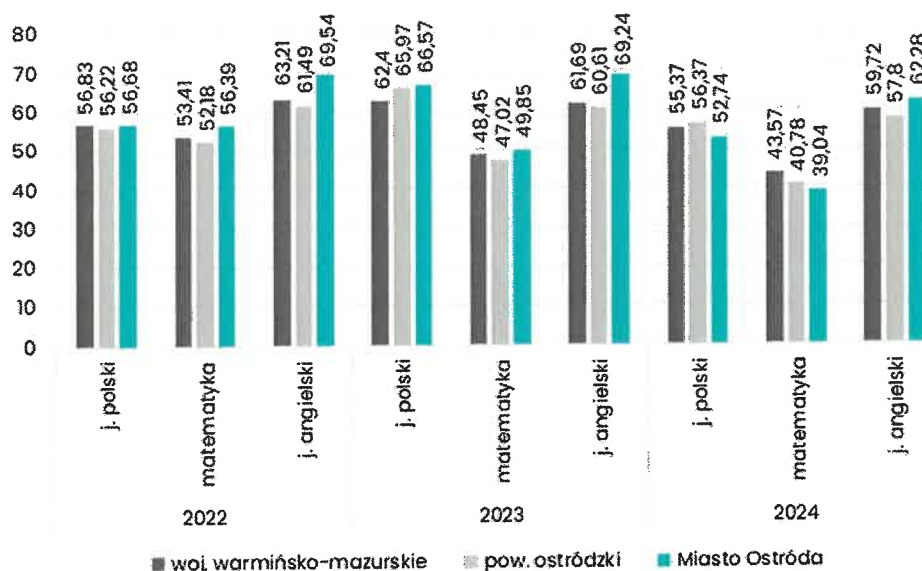
	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025*
Liczba uczniów (os.)	688	745	740	679	370
Łączna kwota przyznanego stypendium (zł)	104 613,64	115 648,24	97 057,48	85 462,28	47 213,18

*Dane za I semestr.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Podstawowym celem rozwoju edukacji oraz bazy edukacyjnej w danej jednostce jest zwiększenie jej skuteczności, rozumianej jako rozwój wiedzy i kompetencji uczniów. Najczęściej stosowaną formą weryfikacji ich postępów edukacyjnych są testy, egzaminy i sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne. Podstawowym testem, jakiemu poddawani są uczniowie szkół podstawowych w całej Polsce jest test ósmoklasisty, przeprowadzany przed zakończeniem edukacji podstawowej. W celu zdiagnozowania efektów nauczania podstawowego w Ostródzie, zdecydowano się na porównanie średnich wyników z egzaminu ósmoklasisty w Mieście ze średnią dla powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego.

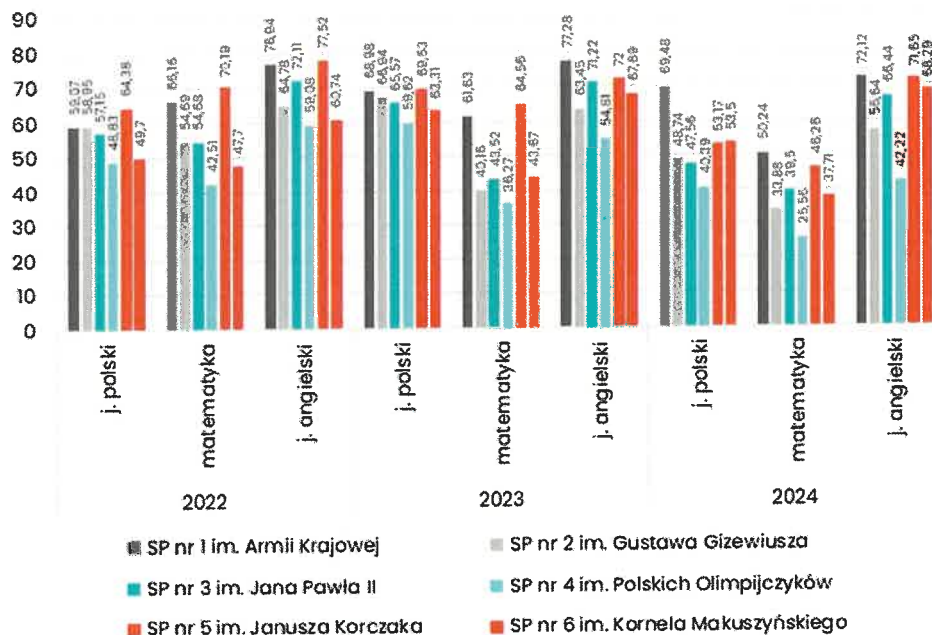
Analizując dane udostępnione przez Okręgową Komisję Edukacyjną zaobserwowano, że absolwenci szkół z terenu Ostródy osiągnęli wyższe lub bardzo zbliżone wyniki do średniej dla powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego ze wszystkich części egzaminu ósmoklasisty. Wyniki te mogą świadczyć o bardzo dobrym poziomie nauczania w szkołach na terenie badanej jednostki. Na przestrzeni badanego okresu absolwenci szkół podstawowych w Ostródzie najlepiej radzili sobie z egzaminem z języka angielskiego, a najgorzej z egzaminem z matematyki.

Ryc. . Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w % w Mieście Ostróda na tle średniej dla powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łomży.

W celu pogłębienia diagnozy dotyczącej poziomu edukacji w Ostrórze dokonano analizy wyników egzaminu ósmoklasisty w podziale na poszczególne szkoły publiczne w latach 2022-2024. W badanym okresie wyniki szkół w Mieście były znacznie zróżnicowane, jednak zauważyć można, że najlepsze wyniki osiągnęli absolwenci Szkoły Podstawowej nr 5 im. Janusza Korczaka oraz Szkoły Podstawowej nr 1 im. Armii Krajowej. Z kolei najniższe wyniki odnotowano w Szkole Podstawowej nr 4 im. Polskich Olimpijczyków.

Ryc. . Wyniki egzaminu ósmoklasisty w % w szkołach publicznych w Mieście Ostróda w latach 2022-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE w Łomży.

Szkoły podstawowe na terenie Miasta Ostróda realizują szereg rządowych i unijnych projektów edukacyjnych, organizują lub biorą udział w zawodach i turniejach sportowych, ale także uczestniczą w konkursach zewnętrznych oraz oferują różnego rodzaju formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami. W wybranych szkołach realizowano m.in. następujące projekty edukacyjne: „Narodowy Program

Rozwoju Czytelnictwa 2.0”, „Mały Mistrz”, „Aktywny do kwadratu”, „Laboratorium przyszłości”, „Aktywna tablica”, Erasmus+ czy „Unikatowy Kod Uczenia”. Ponadto, większość ze szkół uczestniczyła w wewnętrznych zawodach i turniejach sportowych oraz brała udział w zewnętrznych zawodach sportowych. Co więcej, wszystkie szkoły w roku szkolnym 2024/2025 wzięły udział w wielu konkursach zewnętrznych m.in.

Międzynarodowy Konkurs Matematyczny „Kangur”, Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej „Młodzież zapobiega pożarom” czy Ogólnopolski Konkurs Logicznego Myślenia. Ponadto każda ze szkół oferuje szereg form wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami tj. m.in.: zajęcia rewalidacyjne dla uczniów posiadających orzeczenie PPP, zajęcia z pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zajęcia o charakterze terapeutycznym czy zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela

Tab. . Projekty edukacyjne, zawody i turnieje sportowe, konkursy oraz formy wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami realizowane w szkołach publicznych na terenie Miasta Ostróda (stan na rok szkolny 2024/2025)

Nazwa szkoły:		SP1	SP2	SP3	SP4	SP5	SP6
Wyróżnienia przyznane szkole		1. "Certyfikat "Szkola bezpieczeństwa w sieci" 2. Szkoła dla Innowatora, 3. Ambasador Szkoły dla Innowatora 4. Certyfikat "Szkola Wierna Dziedzictwu"	1. Certyfikat "Szkola Wierna Dziedzictwu" 2. Placówka Promująca Talenty. Delta 3. Certyfikat "Lepsza Szkoła" 4. Aktywni Błękitni - Szkoła Przyjazna Wodzie 5. Certyfikat "Szkola promująca zdrowie" 6. Certyfikat Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty "Szkola Przyjazna Środowisku"	1. Aktywni Błękitni - Szkoła Przyjazna Wodzie 2. Certyfikat - ogólnopolski program edukacyjny Trzymaj formę 3. Certyfikat potwierdzający przeprowadzenie zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania cyberprzemocy oraz wdrożenie platformy edukacji cyfrowej dla nauczycieli- 4. Certyfikat Edukacja z wojskiem 5. Licencja Organizator lokalnej akcji Światowy dzień tabliczki mnożenia	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Certyfikat FUTURONET
	Realizowane projekty edukacyjne	Rządowe 1. Mały Mistrz 2. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW, pn. Wielkie korzyści małej retencji - edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej nr 1 im. Armii Krajowej w Ostródzie	1. Aktywny do kwadratu 2. Mały Mistrz 3. Sportowe Talenty 4. Aktywna tablica 5. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW pn. "Ekolandia - ogród małych badaczy"	1. Mały Mistrz 2. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW pn. "Edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej nr 3 im. Jana Pawła II w Ostródzie" 3. Narodowy Program	1. Program Mały Mistrz 2. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW pn. Ochrona środowiska i gospodarki wodnej w Szkole Podstawowej nr 4 im. Polskich Olimpijczyków	1. Aktywna Tablica 2. Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 3. Projekt ekologiczny w ramach WFOŚiGW pn. "Zostań strażnikiem wody i chroń jej zasoby"	1. Aktywny do kwadratu 2. Sportowe talenty 3. Projekt ekologiczny pn. "Przeciwdziałanie emisjom zanieczyszczeń powietrza w Szkole Podstawowej nr 6 im. Kornela Makuszyńskiego w Ostródzie

			Rozwoju Czytelnictwa 4. Akcja społeczno- edukacyjna Żonkile	w Ostródzie Program Sportowe Talenty 4. Narodowy Program Rozwoju czytelnictwa 5. Projekt edukacyjny "Segregacja dla przyszłości, kształtowanie świadomości proekologicznej i ochrona przyrody w zakresie segregacji odpadów i recyklingu w Ostródzie"				
			1. Przedsięwzięcie "Na ścieżce umiędzynarodo- wienia SP3 w Ostródzie" Erasmus + 2024					
			2. Przedsięwzięcie "Na ścieżce umiędzynarodo- wienia SP3 w Ostródzie" Erasmus + 2022					
			3. Przedsięwzięcie "Na ścieżce umiędzynarodo- wienia SP3 w Ostródzie" Erasmus + 2023					
			4. Projekt "Włączeni w edukację" - rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów					
			1. Unikatowy Kod uczenia 2. Narodowy Program Czytelnictwa 3. Projekt "Włączeni w edukację"- rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów					
	UE		1. Projekt "Włączeni w edukację" - rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów	1. Projekt "Włączeniu w edukację"- rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów	1. Projekt Erasmus+ 2. Program "Włączeni w edukację" 3. Unikatowy Kod Uczenia się	1. Projekt "Włączeni w edukację"- rozwijanie i wskazywanie mocnych stron uczniów		
			1. Bieg Tropem Wilczym- I miejsce kat. Dzievcząt VII- VIII 2. Drużynowo Zawody z Pierwszej Pomocy Przedmedycznej - I miejsce 3. Miejskie Halowe Lekkoatletyczne zawody bieg na sztafetowy- II miejsce 4. Miejskie Halowe Lekkoatletyczne zawody bieg na 2 okrężenia- II miejsce 5. Miejskie Halowe Lekkoatletyczne zawody bieg na 30 m- II miejsce	1. Miejski turniej Halowej Piłki Nożnej chłopców 2. Miejski Turniej Mini Piłki Siatkowej "Czwórek" chłopców 3. Miejski Turniej Mini Piłki Siatkowej "Czwórek" dziewcząt 4. Miejskie Halowe Zawody Lekkoatletyczne 5. Miejski Turniej Piłki Nożnej	1. Piłka nożna dziewcząt 2. Turniej Minisiatkówki Dziewcząt 3. Igrzyska Dzieci 4. Turniej Minisiatkówki Trójek Chłopców 4. Piłka Nożna Chłopców 5. Igrzyska Młodzieży Szkolnej	1. XXIV Ostródzkie Biegi Uliczne 2. Halowe Zawody Lekkoatletyczn e 3. Miejski Turniej Piłki Nożnej Chłopców z podwórka na stadion 4. "Bawmy się razem" zawody sportowe	1. Miejski Turniej Piłki Nożnej "Puchar Tymbarku" rocznik 2016 i młodsi - II miejsce 2. Miejskie eliminacje do Warmińsko- Mazurskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym - I miejsce 3. Miejskie Zawody Piłki Siatkowej kategoria chłopcy - II miejsce	1. Ogólnopolskie Zawody Lekkoatletyczne pod patronatem Ministerstwa Sportu i Turystyki "Z podwórka na bieżnię" - etap miejski - cztery I miejsca 2. Miejski Turniej Piłki Nożnej Chłopców klas 6 i młodszych - 3 miejsce 3. VIII Szkolne Mistrzostwa Klas Mundurowych - 3 miejsce etap miejski
Zawody sportowe/t urnieje	Wewnę trzne							

<p>Formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami</p>	<p>Wojewódzką Policji w Olsztynie - I miejsce etap powiatowy</p> <p>6. Samorządowy konkurs nastolatków "Ośmiu wspaniałych" - laureat i 2 finalistów</p> <p>7. międzyszkolny Mistrz Ortografii - laureatka</p> <p>1. Zajęcia rewalidacyjne, dydaktyczno-wyrównawcze, socjoterapeutyczne, integracja sensoryczna, zajęcia rozwijające komunikowanie się, zajęcia logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia terapeutyczne z psychologiem</p> <p>2. Warsztaty pod hasłem "Inni, ale równi - rzecz o empatii wobec osób dyskryminowanych"</p> <p>3. Warsztaty dotyczące profilaktyki uzależnień cyfrowych i cyberprzemocy prowadzone przez Jakuba Płodzicha, eksperta ds. edukacji cyfrowej, członka Grupy Roboczej Ministerstwa Cyfryzacji ds. Bezpieczeństwa Dzieci i Młodzieży w Internecie</p> <p>4. Warsztaty profilaktyczne z pedagogami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Agnieszka Aleksy Agnieszka Górską pt. Czym jest stres i jak sobie z nim radzić?</p> <p>5. Warsztaty Jak odbudować wzajemne zaufanie?</p> <p>6. Warsztaty Szacunek - ważne słowo. Jak dbać o własne granice, nie przekraczając granic innych osób</p> <p>7. Warsztaty Trudne</p>	<p>1. Udział w programie Unikatowy Kod uczenia się</p> <p>2. Program Sztuka emocji</p> <p>3. Projekt Bajkoterpia</p> <p>4. Kształcenie specjalne, indywidualizacja, działania integracyjne</p> <p>5. Dostosowanie warunków i form do przeprowadzania prac klasowych i egzaminu</p> <p>6. Prowadzenie różnorodnych zajęć w ramach podstawy programowej</p> <p>7. Zatrudnianie nauczycieli współpracujących proces kształcenia</p> <p>8. Aktywny udział w projektach, konkursach, uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych uczniów</p>	<p>1. Współorganizacja zajęć przez nauczyciela współpracującego z uczniem niepełnosprawnością, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia rewalidacyjne, indywidualne zajęcia edukacyjne z j. polskiego, matematyki, j. angielskiego</p> <p>2. Prowadzenie różnorodnych zajęć takich jak: TUS, terapia ręki, korygowanie wad postawy, zajęcia logopedyczne, Apteczka pierwszej pomocy, umiejętność opanowania emocji, zajęcia profilaktyczne</p> <p>Leon, światowy dzień osób z niepełnosprawnościami</p> <p>zajęcia profilaktyczne, Debata, obchody dzień bez papierosa, światowy dzień sprzeciwu wobec bicia dzieci, warsztaty dot. profilaktyki uzależnień cyfrowych i cyberprzemocy</p>	<p>1. Zajęcie rewalidacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, zajęcia wyrównawcze z języka polskiego, matematyki i j. angielskiego, zajęcia wspierające dobrostan psychiczny uczniów</p>	<p>Mazurskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym II miejsce</p>	<p>wyróżnienie</p> <p>1. Zajęcia rewalidacyjne, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne, porady i konsultacje pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa.</p> <p>2. Dostosowanie wymagań edukacyjnych na poszczególnych przedmiotach</p> <p>3. Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET)</p> <p>4. Kółka zainteresowań i zajęcia pozalekcyjne</p> <p>5. Zajęcia kreatywne w klasach 1-3</p>
---	--	---	---	--	--	---

relacje - jak działać,
co zrobić, żeby nam
było dobrze ze
sobą? Wyznaczniki
silnej klasy
8. Cykl warsztatów
Słowa są oknami
lub ścianami
w ramach projektu
Programy
profilaktyczne
kluczem do zdrowia

Kolejna tabela przedstawia wydatkowanie środków przez Miasto Ostróda w dziale 801 – oświata i wychowanie w latach 2019-2024. Na przestrzeni badanego okresu wydatki związane z edukacją w na terenie Miasta znacząco wzrosły. W 2019 roku kształtowały się one na poziomie ponad 43,6 mln zł, a w 2024 roku wynosiły już ponad 81,4 mln zł (wzrost o ponad 37,8 mln zł). Sytuacja ta spowodowana była wzrostem środków finansowych przeznaczanych na wydatki bieżące, które stanowiły średnio 98,6% wydatków ogółem. Dodatkowo zaobserwowano znaczący wzrost różnicy między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801. Oznacza to, że w analizowanym okresie wzrosły koszty związane z utrzymaniem szkół. Ponadto zmianom uległ również stopień pokrycia wydatków z subwencji oświatowej. Najwyższy stopień pokrycia wydatków odnotowano w 2020 roku, który kształtował się na poziomie 52%. Z kolei najniższy w 2023 roku, kiedy to stopień pokrycia wydatków subwencją wyniósł 45%.

Tab. . Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Mieście Ostróda w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
WYDATKI OGÓLEM	43 665 111,35	44 772 751,27	50 383 529,73	56 281 324,22	65 020 300,97	81 491 051,32
Wydatki bieżące	41 301 898,82	44 682 301,27	49 492 433,66	56 261 345,21	64 655 222,17	81 056 011,78
Wydatki majątkowe	2 363 212,53	90 450,00	891 096,07	19 979,01	365 078,80	435 039,54
SUBWENCJA OŚWIATOWA	22 137 666,00	23 148 222,00	24 137 242,00	26 014 302,00	29 463 133,00	38 948 416,00
Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	21 527 445,35	21 624 529,27	26 246 287,73	30 267 022,22	35 557 167,97	42 542 635,32
Stopień pokrycia	51%	52%	48%	46%	45%	48%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Miasta funkcjonuje również Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Ostródzie, który znajduje się przy ul. Adama Mickiewicza 32 w Ostródzie. W skład placówki wchodzi szkoła podstawowa oraz liceum ogólnokształcące, a jej organem prowadzącym jest ZM Volley Ostróda Sp. z o.o. Szkoła powstała w 2013 roku, a celem jej funkcjonowania jest stwarzanie dzieciom oraz młodzieży możliwości rozwijania swoich zainteresowań sportowych, które przyczyniają się do zwiększenia ich sprawności fizycznej, a tym samym poprawy zdrowia. W klubie trenuje 150 zawodniczek oraz zawodników w różnych kategoriach wiekowych. Uczniowie SMS Ostróda co roku kwalifikują się do Finałów Mistrzostw Polski w kategoriach młodzieżowych. Zawodnicy co roku biorą udział w rozgrywkach młodzieżowej ligi wojewódzkiej piłki siatkowej, w siatkówce halowej jak i plażowej. Ponadto dzieci i młodzież brała udział w zawodach lekkoatletycznych, a także Mistrzostwach Polski w bowlingu.

W Ostródzie zlokalizowany jest również Zespół Szkół Salezjańskich, który znajduje się przy ul. św. Dominika Savio 1 w Ostródzie. W skład placówki wchodzi szkoła podstawowa oraz liceum ogólnokształcące, a jej organem prowadzącym jest Towarzystwo Salezjańskie, Inspektoriat św. Stanisława Kostki, mające swoją siedzibę w Warszawie. Szkoła kształci i wychowuje uczniów zgodnie z ich aspiracjami i uzdolnieniami oraz celami i zadaniami systemu oświaty. Cele i zadania statutowe szkoły oparte są na religii katolickiej i pozostają w bezpośrednim związku z religią oraz jej etosem, który jest obowiązujący w nauczaniu, wychowaniu i stosowanych metodach profilaktyki.

Na terenie Miasta Ostróda znajdują się również inne szkoły ponadpodstawowe, w tym:

- Liceum Ogólnokształcące nr 1 im. Jana Bażyńskiego w Ostródzie,
- Zespół Szkół Zawodowych im. Sandora Petöfi w Ostródzie,
- Zespół Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa,
- Zespół Szkół Zawodowych im. Stanisława Staszica,
- Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalidacyjnych w Ostródzie.

Głównym ośrodkiem konkurencyjnym dla Miasta Ostróda, w zakresie edukacji ponadpodstawowej, jest Olsztyn.

4.2.3. Kultura i sport

Kultura w lokalnej społeczności pełni szereg istotnych funkcji, które mają wpływ na kształtowanie tożsamości lokalnej: integracyjną, edukacyjną, komunikacyjną, tożsamościową, rozrywkową, twórczą, ekonomiczną czy społeczną. Szczególnie istotne z punktu widzenia jednostki samorządu terytorialnego są funkcje społeczne, związane z regulacją norm, obyczajów i kodów kulturowych, a zatem wpływające na kształtowanie kapitału społecznego oraz funkcje integracyjne, przez które rozumieć należy zdolność kultury do tworzenia poczucia wspólnoty poprzez tworzenie wspólnych przeżyć i doświadczeń. Dodatkowo, kultura pełni ważną rolę poprzez dostarczanie lokalnym społecznościom możliwości spędzania wolnego czasu, wzbogaconego o elementy twórcze, innowacyjne lub edukacyjne.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za organizację wydarzeń kulturalnych w Mieście jest **Centrum Kultury w Ostródzie** z siedzibą przy ul. Adama Mickiewicza 17A w Ostródzie. Centrum stanowi samorządową instytucję kultury, dla której organizatorem jest Miasto Ostróda. Instytucja zapewnia bogatą ofertę wydarzeń kulturalnych, do których zalicza się m.in. koncerty, spektakle teatralne, kabarety, seanse filmowe, festiwale czy działania animacyjne. Centrum Kultury w Ostródzie prowadzi również zespoły muzyczne oraz zajmuje się oprawą uroczystości państwowych. W ramach Centrum Kultury funkcjonuje również „Młodzieżownia”. Jest to unikatowa w skali regionu inicjatywa, która umożliwia młodzieży w wieku 13-19 lat uczestnictwo w warsztatach kreatywnych i spotkaniach. Kolejnym podmiotem odpowiedzialnym za propagowanie kultury na terenie Miasta jest **Miejska Biblioteka Publiczna im. Tadeusza Stępowskiego**, która znajduje się przy ul. Adama Mickiewicza 22 w Ostródzie. Głównym zadaniem Biblioteki jest gromadzenie, opracowywanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, a także zaspokajanie potrzeb edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych Miasta. W Bibliotece działają liczne kluby zainteresowań, w tym: Klub Zwariowanych Robótek (zajęcia literacko-plastyczne), Klub Motyli Książkowych, Czwartki z Misiem Czytusiem, Dyskusyjny Klub Książki, Dyskusyjny Klub Poetycki oraz Dobry Klub Filmowy. W Ostródzie znajduje się również **Biblioteka Multimedialna Powiatu Ostródzkiego „Przystań z Kulturą”**, która zlokalizowana jest przy ul. Jana III Sobieskiego 9 w Ostródzie. Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, która swoim działaniem obejmuje powiat ostródzki. Prawo do bezpłatnego korzystania z usług Biblioteki mają wszyscy mieszkańcy powiatu, zgodnie z zasadami określonymi przez regulamin. Do podstawowych zadań biblioteki należy gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, zaspokajanie potrzeb edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych mieszkańców oraz sprawowanie opieki merytorycznej nad bibliotekami publicznymi powiatu ostródzkiego. Na terenie Miasta działa również **Muzeum w Ostródzie**. Muzeum mieści się w pokrzyżackim zamku. Zajmuje dwie sale w południowym skrzydle. W pierwszej eksponowana jest wystawa stała "Z dziejów Ostródy i okolic". Druga sala poświęcona jest krótkiemu pobytowi Napoleona w Ostródzie w 1807 roku. Kolejna zaś dedykowana jest wystawom czasowym. Oprócz czasowych i stałych wystaw muzealnych, Muzeum organizuje takie wydarzenia jak: Noc Muzeów, Biwak Wojsk Napoleońskich oraz Turniej rycerski.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za koordynację wydarzeń i zajęć sportowo-rekreacyjnych na terenie Miasta jest **Ostródzkie Centrum Sportu i Rekreacji**, które znajduje się przy ul. Tadeusza Kościuszki 22A w Ostródzie. Celem OCSiR jest popularyzacja kultury fizycznej i sportu. Centrum zajmuje się organizacją zawodów, turniejów, ligi amatorskiej dla dzieci, młodzieży i dorosłych w różnych dyscyplinach sportowych, a także imprez sportowych rangi miejskiej, powiatowej, wojewódzkiej, regionalnej czy ogólnopolskiej.

Miasto Ostróda posiada bogatą bazę obiektów sportowych i kulturalnych, które umożliwiają lokalnej społeczności aktywne spędzanie wolnego czasu, a także kształtują potencjał turystyczny jednostki. Należy jednak zaznaczyć, że znaczna część infrastruktury wymaga remontu, modernizacji lub napraw. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. . Stan infrastruktury kulturalnej i sportowej na terenie Miasta Ostróda

Nazwa obiektu i lokalizacja	Stan obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców/ dostępna infrastruktura
Hala sportowo-widowiskowa, ul. Tadeusza Kościuszki 22A	Wymaga remontu (wymiana klimatyzacji)	Amatorska Liga Tenisa Stołowego, I i II Amatorska Liga Siatkówki, Liga Oldboyów, cykl halowych zawodów LA dla szkół Podstawowych, Zawody szkolne w ramach kalendarza Szkolnego Związku Sportowego, zawody rangi mistrzowskiej w tenisie stołowym dzieci i dorosłych, Turniej Darta, lekcje wychowania fizycznego, treningi i rozgrywki ligowe ostródzkich klubów sportowych
Hala sportowa, ul. Marszałka Piłsudskiego 4	Wymaga remontu (wymiana nawierzchni, instalacja odgromówki na dachu budynku)	Zawody szkolne w ramach kalendarza Szkolnego Związku Sportowego, lekcje wychowania fizycznego, treningi piłki ręcznej, piłki siatkowej, piłki nożnej, zajęcia judo
Stadion Lekkoatletyczny, ul. Kardynała Wyszyńskiego 11	Stan dobry (konieczne podklejenie tartanu i konserwacja dachu)	Treningi piłki nożnej, zawody w LA dla szkół podstawowych, organizacja egzaminów sędziowskich WMZPN, organizacja obozów piłkarskich, organizacja zgrupowań kadr młodzieżowych PZPN
Boisko z trawą syntetyczną, ul. Parkowa	Wymaga remontu (wymiana nawierzchni i piłkochwytywów, budowa zaplecza sanitarnego wraz z szatniami)	Treningi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży
Boisko naturalne, ul. Plebiscytowa 50	Wymaga remontu (montaż instalacji automatycznego nawodnienia, wymiana ławek, instalacja trybuny)	Treningi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży, mecze piłkarskie w ramach rozgrywek WMZPN, obozy piłkarskie, zgrupowania PZPN
Boisko Orlik, ul. 21 Stycznia	Stan dobry	Treningi piłki nożnej, zajęcia szkolne, zajęcia sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców
Boisko Orlik, ul. Piastowska	Stan dobry	Treningi piłki nożnej, zajęcia szkolne, zajęcia sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców
Kompleks sportowo-rekreacyjny, ul. 3-go Maja 19A	Wymaga remontu (wymiana płyty sztucznej, wymiana oświetlenia na kortach krytych i odkrytych, wymiana poszycia dachu na jednym z balonów, remont trybuny odkrytej, wymiana oświetlenia na trybunach krytych)	Rozgrywki piłkarskie dzieci i młodzieży, rozgrywki piłkarskie seniorów, amatorskie ligi tenisa ziemnego: edycja letnia i zimowa, organizacja finałów Wojewódzkiego Pucharu Polski w Piłce Nożnej, organizacja finału Województwa gry 1x1
Strefa Aktywności Rodzinnej	Stan dobry (konieczność wymiany elementów parku linowego dla dzieci)	Pikniki dla mieszkańców, ogniska i grille dla klubów sportowych, stowarzyszeń
Kąpielisko Miejskie, ul. Turystyczna	Wymaga remontu (wymiana balustrady przy pomoście, czyszczenie dachu budynku, remont garażu w budynku, montaż pryszniczy zewnętrznych dla plażowiczów)	-
Kąpielisko Miejskie, ul. Piaskowa	Stan dobry (konieczność wymiany ławek przy boiskach do siatkówki)	Nocny Turniej Siatkówki Plażowej, Grand Prix Siatkówki Plażowej, Turniej Piłki Siatkowej Mixtów, Turniej Piłki Siatkowej Oldboyów
Wyciąg nart wodnych, ul. Adama Mickiewicza	Stan dobry	Zawody rangi Pucharu Polski w wakeboardzie, szkołka pływania na wyciągu
Stanica Wodna	Wymaga remontu (unowocześnienie pola namiotowego poprzez: instalacje	Treningi kajakarzy i wioślarzy

	stacji utylizacji dla kamperów, doprowadzenie do pomostów energii elektrycznej i wody, wymianę dachu nad garażem dla kajakarzy, gruntowny remont pomieszczeń siłowni wraz z zapleczem)	
Amfiteatr, ul. Mickiewicza 17A	Stan dobry (konieczny remont zadaszania nad główną częścią widowiskową)	Koncerty, spektakle, kabarety, stand-upy, widowiska
Zamek w Ostródzie	Wymaga remontu i kompleksowej modernizacji (środki na ten cel zostały zapewnione w ramach programu FEWiM 2021-2027)	Zajęcia i wydarzenia organizowane przez Muzeum oraz Bibliotekę
„Młodzieżownia”, ul. Jana Pawła II 9	Stan dobry (pomieszczenie dzierzawione w galerii handlowej)	Warsztaty, spotkania, wykłady, turnieje, zajęcia kreatywne

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Na terenie Miasta organizowane są liczne wydarzenia kulturalno-sportowe, które integrują mieszkańców, promują lokalne tradycje i tworzą przestrzeń dla różnorodnych form artystycznej ekspresji. Należą do nich:

- **Dni Ostródy** – kilkudniowe święto Miasta z koncertami, wystawami, kabaretami i atrakcjami),
- **Grand Prix Tenisa Stołowego,**
- **Letnie koncerty i wodowiska plenerowe w Amfiteatrze,**
- **Międzynarodowe Lato z Folklorem** w ramach Dni Folkloru Warmii i Mazur,
- **Ostróda CUP** – międzynarodowy turniej piłki nożnej chłopców U-12,
- **Ostróda Reggae Festival** – największy festiwal reggae w Polsce,
- **Ostródzki Półmaraton św. Jerzego,**
- **Ostródzkie "Kaziuki Wileńskie"** – wydarzenie kultywujące tradycje mieszkańców kresów wschodnich, którzy przyjechali do Ostródy po II Wojnie Światowej,
- **Ostródzkie Dni Morza** – regaty, Kanał Elbląski, koncerty szantowe, parada jednostek pływających, pokaz fajerwerków,
- **Piknik wojsk napoleońskich w Ostródzie,**
- **Polska Noc Kabaretowa,**
- **Turniej rycerski.**

Od 2025 roku na terenie Miasta organizowana jest również „**Ostródologia**”. Jest to nowa inicjatywa społeczna, która stanowi serię działań skierowanych przede wszystkim do dzieci i młodzieży, pod wspólnym hasłem lokalnego patriotyzmu. W 2025 roku w ramach wydarzenia zorganizowano m.in. zajęcia poświęcone historii Miasta, zawody sportowe, Dyktando Ostródzkie, wycieczki do lokalnych instytucji kultury i rekreacji, a także Paradę Smoków. Planowane są kolejne edycje wydarzenia.

4.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo stanowi fundament stabilności i rozwoju. Zapewnia mieszkańcom poczucie ochrony, wpływa na ich zdrowie i dobrostan, sprzyja współpracy, angażowaniu się w życie wspólnoty oraz pozytywnie wpływa na rozwój gospodarczy i społeczny jednostek samorządu terytorialnego w całym kraju.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Za bezpieczeństwo mieszkańców odpowiadają funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie, która znajduje się przy ul. Handlowej 6 w Ostródzie. Komenda stanowi komórkę organizacyjną Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, a na terenie Ostródy służbę pełni 210 funkcjonariuszy. Zgodnie z danymi Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, na terenie Miasta zgłoszenia, które otrzymuje Policja dotyczą głównie miejsc niebezpiecznych na wodach, przekraczania dozwolonej prędkości, spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych oraz grupowania się małoletnich zagrożonych demoralizacją. W 2024 roku funkcjonariusze KPP w Ostródzie prowadzili systematyczne programy profilaktyczne.

W strukturach Urzędu Miasta funkcjonuje również Straż Miejska, której komenda zlokalizowana jest przy ul. Adama Mickiewicza 24 w Ostródzie. W 2024 roku Straż Miejska w Ostródzie zatrudniała 14 funkcjonariuszy, a oprócz zadań związanych z utrzymaniem porządku publicznego zajmowała się również zabezpieczaniem imprez masowych oraz prowadzeniem działalności profilaktycznej dla dzieci i młodzieży.

Za bezpieczeństwo publiczne w Ostródzie odpowiadają również strażacy z Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Ostródzie, która zlokalizowana jest przy ul. Jana Stapińskiego 19C. Strażacy z jednostki biorą udział m.in. w szkoleniach z pierwszej pomocy, zabezpieczaniu imprez masowych, a także w akcjach profilaktycznych.

Na terenie Miasta funkcjonuje również jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, która znajduje się przy ul. Adama Mickiewicza 24. Jednostka ujęta została w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym (KSRG), w związku z czym jej rejonem operacyjnym jest cały obszar powiatu ostródzkiego. Strażacy ochotnicy z jednostki biorą udział m.in. w szkoleniach z pierwszej pomocy, zabezpieczaniu imprez masowych, a także w akcjach profilaktycznych.

Tab. . Jednostki Państwowej Straży Pożarnej i Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Miasta Ostróda

Nazwa jednostki	Lokalizacja	Ujęcie w KSRG
PSP Ostróda	ul. Jana Stapińskiego 19C, Ostróda	TAK
OSP Ostróda	ul. Adama Mickiewicza 24, Ostróda	TAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

System monitoringu wizyjnego pełni istotną funkcję w zakresie zapewniania bezpieczeństwa publicznego oraz działań prewencyjnych. Na terenie Ostródy funkcjonuje sieć 62 punktów monitorujących, które umożliwiają bieżącą obserwację przestrzeni publicznej i wspierają działania służb porządkowych. Rozbudowany system kamer przyczynia się do szybszego reagowania na zdarzenia niepożądane, poprawy wykrywalności wykroczeń i przestępstw oraz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców. Zauważa się jednak potrzeby związane rozbudową systemu, w tym instalację dodatkowych punktów monitorujących, serwerów oraz monitorów.

Wśród najczęściej występujących zagrożeń na terenie Miasta wyróżnia się kradzieże mienia, dewastacje, zakłócenia porządku publicznego oraz naruszenia przepisów ruchu drogowego.

Na terenie Miasta znajduje się również Wojskowe Centrum Rekrutacji, które zlokalizowane jest przy ul. Jana III Sobieskiego 2.

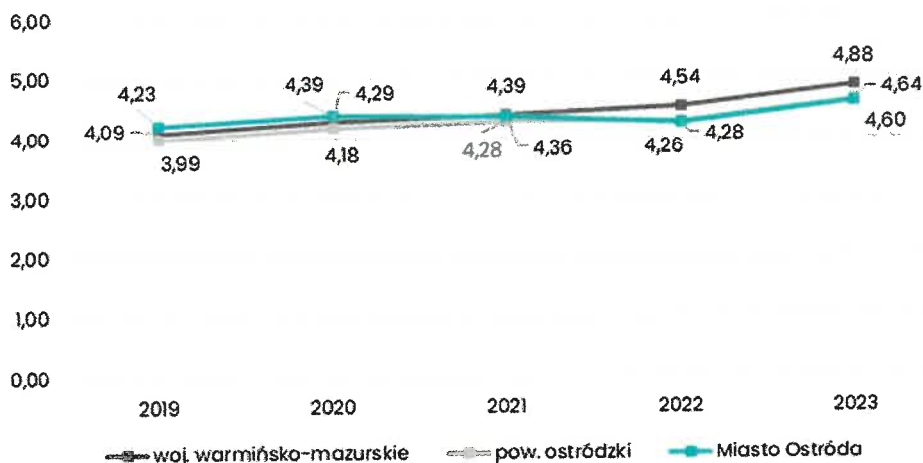
4.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Miasta Ostróda

Otoczenie wewnętrzne

Jednym z elementów otoczenia wewnętrznego jednostek samorządu terytorialnego są organizacje pozarządowe działające na ich obszarze. Odgrywają one istotną rolę w życiu społecznym gminy, wspierając samorząd w realizacji zadań publicznych oraz odpowiadając na potrzeby lokalnej społeczności. Działają w obszarach takich jak pomoc społeczna, kultura, sport, edukacja, ochrona środowiska czy zdrowie. Organizacje pozarządowe wzmacniają aktywność obywatelską, integrują mieszkańców i wspierają rozwój kapitału społecznego. Ich obecność przyczynia się do budowania partnerstw, innowacyjnych rozwiązań i większej efektywności działań publicznych. Współpraca gminy z sektorem pozarządowym stanowi fundament nowoczesnego, partycypacyjnego zarządzania lokalnego.

Instrumentem mającym na celu kształtowanie polityki współpracy z organizacjami pozarządowymi jest Roczny Program Współpracy Miasta Ostróda z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Program przyjmowany jest co roku. Zgodnie z jego założeniami przewidywane formy współpracy obejmują m.in.: zlecenie do realizacji zadań publicznych, wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w celu zharmonizowania działań, konsultowanie z organizacjami projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji, a także udzielanie wsparcia w zakresie uzyskaniu lokali z przeznaczeniem na siedzibę organizacji, pozyskiwaniu pomieszczeń, udostępnienie lokali komunalnych, organizowanie konsultacji i szkoleń, promocję działalności organizacji oraz udzielanie pomocy w nawiązywaniu kontaktów i współpracy organizacji pozarządowych w skali lokalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej. W 2024 roku na terenie Miasta Ostróda funkcjonowało 13 fundacji, a także 132 stowarzyszenia i organizacje pozarządowe. W tym samym roku udzielono wsparcia 31 organizacjom, a łączna wartość udzielonych dotacji ogółem wyniosła 1 496 050 zł.

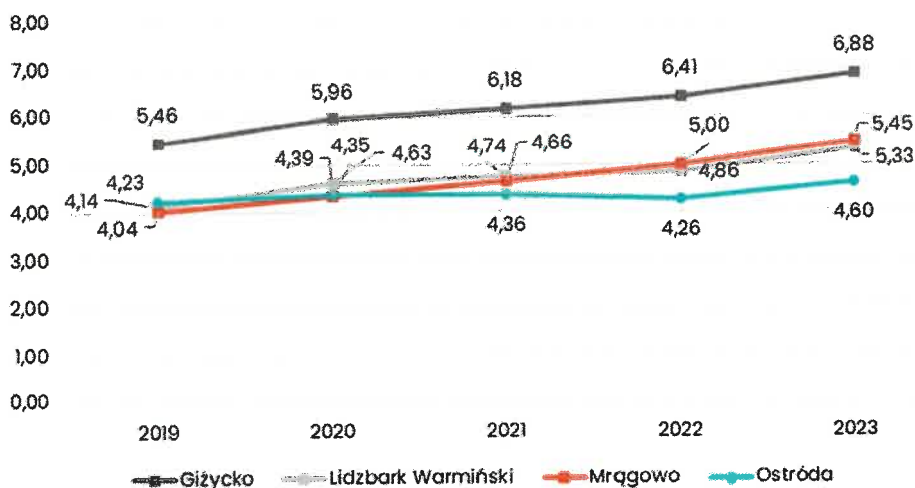
W celu analizy stanu sektora NGO-sów (*ang. Non-governmental organization*) w Mieście Ostróda zdecydowano się na przeliczenie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców oraz porównanie sytuacji Miasta ze średnią dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego. W latach 2019-2020 ich liczba na terenie badanej jednostki wykazywała tendencję rosnącą i kształtowała się w przedziale od 4,23 do 4,39. W kolejnym roku zaobserwowano jednak spadek wartości analizowanego wskaźnika. Należy jednak zaznaczyć, że już w kolejnym roku liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w Ostródzie zaczęła wzrastać, a w 2023 roku wyniosła 4,60. W analizowanym okresie wartość wskaźnika dla Ostródy kształtowała się na zbliżonym poziomie do średniej dla gmin powiatu i województwa.

Ryc. . Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując liczbę organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców stwierdzono, że w latach 2019-2023 Miasto Ostróda charakteryzowało się najniższą wartością badanego wskaźnika na tle grupy porównawczej. Na przestrzeni badanego okresu Lidzbark Warmiński odznaczał się najwyższą liczbą organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców. Zauważa się zatem konieczność podjęcia przez Miasto Ostróda działań, które doprowadzą do pobudzenia aktywności społecznej wśród jego mieszkańców.

Ryc. . Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Miasta Ostróda funkcjonuje również Młodzieżowa Rada Miasta, która zapewnia udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących spraw związanych z młodzieżą na poziomie lokalnym. Młodzieżowa Rada Miasta bierze również czynny udział w organizacji imprez oraz inicjatyw lokalnych.

W Mieście funkcjonują również tzw. Zielone Budżety Rad Osiedli, w ramach których każda z czterech aktywnych rad otrzymuje 10 000 zł na działania służące poprawie przestrzeni publicznej i warunków rekreacyjnych, przy czym realizowane inicjatywy muszą być zgodne z założeniami zielono-niebieskiej infrastruktury.

Otoczenie zewnętrzne

Miasto Ostróda należy również do takich stowarzyszeń jak:

· **Stowarzyszenie Gmin Polskie Zamki Gotyckie** – powstało w 1997 r. Utworzenie Stowarzyszenia wynikało z przekonania, że promocja pojedynczego zamku nie odniesie takiej skuteczności, jak promocja wielu obiektów w ramach jednej wspólnej trasy – *Szlaku Zamków Gotyckich*. Działania organizacji skierowane są do turystów polskich oraz zagranicznych zainteresowanych poznaniem oferty turystycznej zamków dawnego państwa krzyżackiego. Istotne jest, aby nie tylko turystom, ale również mieszkańcom gmin Szlaku Zamków Gotyckich przybliżyć historię ich miejsca zamieszkania.

· **Stowarzyszenie Marque Ville Imperiale** (z fr. Marka Miasto Cesarskie) – jest to francuska organizacja, której celem jest popularyzacja wiedzy o Napoleonie oraz miejsc z nim związanych. Z uwagi na historyczny fakt przebywania Napoleona w Ostródzie instytucja ta zwróciła się z propozycją przystąpienia Ostródy w struktury stowarzyszenia. Miasto przystąpiło do Stowarzyszenia na mocy uchwały nr LX/338/2022 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 26 października 2022 r. Należy podkreślić, że Ostróda jest jedynym miastem z poza Francji, które jest członkiem stowarzyszenia.

· **Zachodniomazurska Lokalna Organizacja Turystyczna (ZLOT)** – Organizacja została założona w 2005 roku. Jej głównym celem działalności jest promocja regionu Warmii i Mazur, a w szczególności kreowanie i upowszechnianie wizerunku Mazur Zachodnich jako miejsca atrakcyjnego turystycznie.

· **Związek Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego** – związek zarejestrowany został w 2020 roku, a w jego skład wchodzi 14 gmin oraz 3 powiaty. Głównym celem działalności Związku jest promocja Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, a także tworzenie warunków do zagospodarowania Kanału i terenów związanych z Kanałem oraz rozwoju turystyki. Związek realizował również takie projekty strategiczne jak: CANAL VELO (budowa spójnego systemu sieci dróg i tras rowerowych Krainy Kanału Elbląskiego), ochrona środowiska systemu wodnego Kanału Elbląskiego, a także wytyczenie i promocja Szlaku kulturowego Kanału Elbląskiego.

Związek Miast Polskich – organizacja reprezentuje interesy polskich miast, poprzez umacnianie współpracy oraz budowanie silnych więzi pomiędzy partnerami. Zajmuje się także promocją, innowacyjnością i dostarczaniem informacji w ramach licznych konferencji, które wpływają na skuteczność realizacji zadań na rzecz miast. Poza tym w ramach Systemu Analiz Samorządowych dokonuje porównań pomiędzy miastami, aby sprawdzić i udoskonalać ich efektywność. Związek cały czas powiększa ilość zrzeszonych miast, dlatego posiada dużo, nowych danych na temat aktualnej sytuacji w Polsce, które udostępnia m.in. w serwisie internetowym Forum Rozwoju Lokalnego.

Stowarzyszenie „Szesnastka” – organizacja zrzesza samorządy, które podejmują działania na rzecz budowy i modernizacji drogi krajowej nr 16. Współpraca obejmuje m.in. wspólne inicjatywy, koordynację działań lobbingsowych, udział w inicjowaniu i realizacji projektów infrastrukturalnych oraz współdziałanie przy pozyskiwaniu środków finansowych.

Ze względu na fakt, że Miasto Ostróda położone jest centralnej części gminy Ostróda, zauważa się znaczne powiązania funkcjonalno-przestrzenne pomiędzy wskazanymi jednostkami. Miasto stanowi bowiem główny ośrodek administracyjno-usługowy dla gminy – na jego terenie zlokalizowany jest m.in. Urząd Gminy Ostróda czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie. Ponadto, na terenie Miasta zapewniany jest dostęp do szpitala powiatowego, instytucji kultury, administracji rządowej i usług specjalistycznych. Z kolei na obszarze gminy Ostróda obserwuje się intensyfikację procesów związanych z urbanizacją, co spowodowane jest brakiem rezerw gruntowych na terenie samego Miasta. Tym samym zauważa się ukształtowanie specyficznego układu funkcjonalno-przestrzennego, w którym gmina Ostróda stanowi zaplecze mieszkalne, a Miasto Ostróda bazę do rozwoju szerokiej oferty usług oraz miejsc pracy. Podstawowym czynnikiem wzmacniającym powiązania pomiędzy jednostkami jest komunikacja zbiorowa. W ramach realizowanego transportu miejskiego prowadzona jest również komunikacja pozamiejska. W strefie tej znajduje się 38 przystanków, a przez wyznaczony obszar przebiega 51 km tras autobusowych. W 2024 roku Żegluga Ostródzko-Elbląska Sp. z o.o., która jest organizatorem transportu, sprzedała ponad 27,8 tys. biletów autobusowych na strefę pozamiejską, co stanowiło ok. 12,3% wszystkich sprzedanych biletów. Kolejnym istotnym elementem wskazującym na powiązania funkcjonalno-przestrzenne jednostek jest oświata. Miasto Ostróda pełni rolę ośrodka oświatowego wyższego rzędu dla mieszkańców gminy. Na jego terenie zlokalizowane są szkoły średnie i zawodowe, co powoduje codzienne dojazdy części uczniów z gminy do Ostródy. Miasto oferuje również dostęp do instytucji wspierających edukację i rozwój dzieci, takich jak Miejska Biblioteka Publiczna, domy kultury, świetlice środowiskowe i obiekty sportowe, z których korzystają również mieszkańcy gminy. Istotnym zadaniem samorządu w najbliższych latach będzie rozwój wielowymiarowej współpracy pomiędzy Miastem a gminą Ostróda w zakresie m.in. rozwoju turystyki, dostępności komunikacyjnej czy oświaty.

4.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Opieka zdrowotna stanowi element istotnie wpływający na jakość życia oraz przewidywaną długość życia. Dostęp do dobrej opieki zdrowotnej wpływać może pozytywnie również na rozwój gospodarczy, poprzez ograniczenie negatywnych skutków chorób i kontuzji oraz związane z tym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności. Mając na uwadze występujące w Polsce zjawisko starzenia się społeczeństwa służba zdrowia odgrywa też znaczną rolę w związku ze szczególnym popytem na jej usługi wśród seniorów.

Na terenie Miasta zlokalizowany jest powiatowy Szpital w Ostródzie S.A., który znajduje się przy ul. Władysława Jagiełły 1 w Ostródzie. Placówka posiada 10 oddziałów, 9 poradni, 7 pracowni, laboratorium oraz Szkołę Rodzenia. Przy szpitalu funkcjonuje również stacja pogotowia ratunkowego. Wśród podmiotów zajmujących się ochroną zdrowia na terenie Ostródy wyróżnia się również publiczne i prywatne zakłady opieki zdrowotnej POZ, gabinety pielęgniarek, położnych, stomatologów oraz apteki.

Obok opieki zdrowotnej kluczową rolę odgrywa pomoc społeczna. Pełni ona funkcje związane ze wsparciem osób potrzebujących, prowadzeniem prewencji poprzez działania profilaktyczne oraz reintegrację osób, które z różnych przyczyn zagrożone są wykluczeniem społecznym. Polityka społeczna stanowi także czynnik istotny w stabilizowaniu sytuacji społeczno-ekonomicznej, związanej z występowaniem takich niepożądanych zjawisk jak bezrobocie czy ubóstwo.

W Mieście Ostróda polityka społeczna prowadzona jest w oparciu o następujące dokumenty strategiczne:

·Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025,

·Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Ostróda na lata 2024-2028,

·Gminny Program Wspierania Rodziny w Mieście Ostróda na lata 2024-2026,

·Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostróda na lata 2019-2025.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej w Ostródzie odpowiada **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie**, który zlokalizowany jest przy ul. Olsztyńskiej 2 w Ostródzie. Instytucja ta zajmuje się udzielaniem pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Działania MOPS obejmują szeroki zakres wsparcia, w tym pomoc finansową, rzeczową, usługi opiekuńcze, poradnictwo i pracę socjalną, mające na celu poprawę jakości życia i usamodzielnienie beneficjentów. Ośrodek Pomocy to miejsce, gdzie osoby w trudnej sytuacji życiowej mogą szukać wsparcia i pomocy. Warto pamiętać, że pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe, ale także szeroko rozumiana pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych. W 2024 roku pomocą społeczną w formie świadczeń pieniężnych, usług oraz pracy socjalnej objęto łącznie 1 294 rodziny, liczące 2 462 osoby. Do najczęściej występujących przyczyn korzystania

z pomocy społecznej należały: długotrwała lub ciężka choroba (430 rodzin), niepełnosprawność (414 rodzin), ubóstwo (351 rodzin), bezrobocie (226 rodzin) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (129 rodzin). Najczęściej pomoc przyznawano z tytułu przemocy domowej, narkomanii czy zdarzenia losowego. Porównując rok sprawozdawczy z rokiem 2023 można zauważyć, iż zmalała liczba rodzin świadczeniobiorców w następujących grupach ryzyka socjalnego: ubóstwo (spadek o 34 rodziny), alkoholizm (spadek o 20 rodzin), długotrwała lub ciężka choroba (spadek o 18 rodzin), bezrobocie (spadek o 18 rodzin), bezdomność (spadek o 8 rodzin), potrzeba ochrony macierzyństwa (spadek o 5 rodzin), narkomania (spadek o 5 rodzin), trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego (spadek o 2 rodziny), sieroctwo (spadek o 1 rodzinę). Z kolei wzrost liczby przyznawanych świadczeń odnotowano głównie z powodów takich jak: niepełnosprawność (wzrost o 18 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (wzrost o 7 rodzin), przemoc domowa (wzrost o 2 rodziny), zdarzenie losowe (wzrost o 1 rodzinę). W 2024 roku na realizację zadań MOPS wydatkowano ponad 40 mln zł[#].

W strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie wyróżnia się również **Dzienny Dom Senior+** oraz **Klub Senior+**, które znajdują się przy ul. Henryka Sienkiewicza 15 w Ostródzie. Dzienny Dom Senior+ oferuje wsparcie i aktywizację dla 20 osób powyżej 60 roku życia. Zajęcia organizowane są 5 dni w tygodniu. Działalność placówki skupia się na zapewnieniu opieki, rekreacji, zajęć kulturalnych i edukacyjnych, a także wsparcie w czynnościach dnia codziennego i zapewnienie posiłku. Udział jest odpłatny w zależności od posiadanego dochodu. Dzienny Dom Senior+ dąży do tego, aby seniorzy mogli spędzać czas w sposób twórczy i atrakcyjny, rozwijając swoje pasje, zainteresowania i utrzymując dobrą kondycję fizyczną i psychiczną. Klub Senior+ zapewnia 20 miejsc dla seniorów w 4 godzinnych zajęciach organizowanych od poniedziałku do piątku w dni robocze. Udział jest nieodpłatny. Klub senior+ oferuje różnorodne zajęcia i aktywności mające na celu aktywizację i integrację osób starszych. Działania te obejmują zajęcia ruchowe, warsztaty, spotkania kulturalne, wyjazdy, a także wsparcie w rozwoju zainteresowań i pasji. Klub Senior+ dba o zapewnienie osobom starszym miejsca do aktywnego spędzania czasu, nawiązywania kontaktów i rozwijania umiejętności.

Kolejną jednostką pomocy społecznej jest **Środowiskowy Dom Samopomocy „Bratek” w Ostródzie**. Placówka przeznaczona jest dla osób zmagających się z zaburzeniami psychicznymi, a świadczone usługi obejmują m.in. indywidualne lub zespołowe treningi samoobsługi, a także treningi umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu zdolności podopiecznych w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Placówka rozmieszczona jest na terenie Miasta w 3 lokalizacjach i zapewnia miejsce dla łącznie 60 osób.

Na terenie Ostródy działa również Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Środowiskowa „Stacykowo”, która zlokalizowana jest przy ul. Juliusza Słowackiego 13A w Ostródzie. Celem placówki jest zapewnienie dzieciom bezpłatnej opieki i wychowania po zakończonych obowiązkowych zajęciach edukacyjnych w szkole, a tym samym wsparcie rodziny. Placówka pełni również funkcję integracyjną, organizującą dzieciom czas

wolny i rozwijającą ich zainteresowania. Świetlica dysponuje 30 miejscami dla dzieci w wieku od 5 do 11 lat oraz 10 miejscami dla starszych dzieci w wieku od 12 do 15 lat.

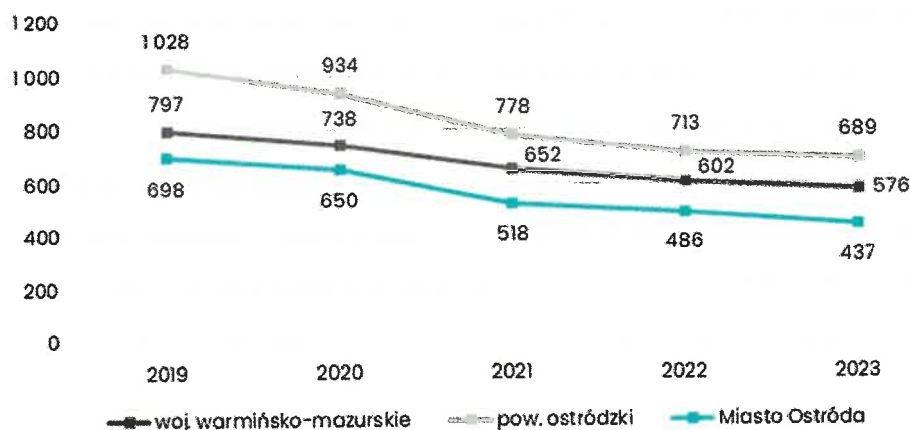
W ramach swoich działań Ośrodek odpowiedzialny jest również za świadczenie usług opiekuńczych, mających na celu zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych. W latach 2020-2024 liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oscylowała w przedziale od 196 osób (2022 rok) do 248 osób (2020 rok). Należy jednak zwrócić uwagę, że od 2022 roku liczba osób objętych wsparciem sukcesywnie rosła, w 2024 roku kształtowała się na zbliżonym poziomie do stanu w 2020 roku. W 2024 roku usługami sąsiedzkimi objęto 4 osoby, a 11 osób korzystało z opieki wytechnieniowej. W badanym okresie wzrosła również liczba korzystających z pomocy asystenta osoby z niepełnosprawnością. Od 2023 roku MOPS w Ostródzie zaczął świadczyć również usługi teleopiekuńcze. W 2024 roku tą formą wsparcia objęto 294 osoby.

Tab. . Liczba osób objęta usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania w Mieście Ostróda w latach 2020-2024

Usługi w miejscu zamieszkania	2020	2021	2022	2023	2024
Opiekuńcze	248	203	196	203	245
Sąsiedzkie	0	0	0	0	4
Usługi teleopiekuńcze	18	0	0	247	294
Asystent osoby z niepełnosprawnością	0	6	5	10	11
Opieka wytechnieniowa	0	0	0	0	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

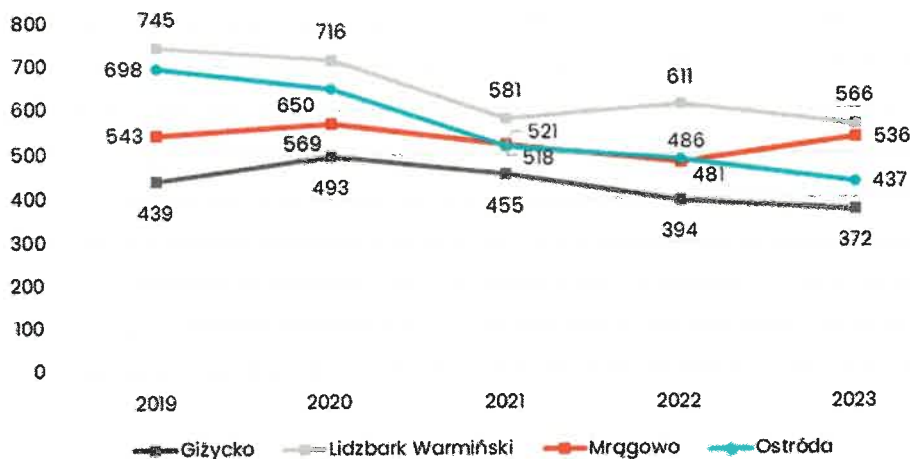
Na rycinie poniżej zaprezentowano liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023. Na początku analizowanego okresu z oferowanego przez Miasto wsparcia socjalnego korzystało 698 osób. Z kolei na końcu tego okresu liczba beneficjentów pomocy społecznej kształtowała się na poziomie 437 osób. Wpływ na taki stan rzeczy mógł mieć m.in. spadek bezrobocia oraz wzrost dochodów mieszkańców. Zaobserwowano również, że w analizowanym okresie wartości tego wskaźnika dla Ostródy były niższe od średniej dla gmin powiatu ostródzkiego oraz województwa warmińsko-mazurskiego, co należy uznać za zjawisko pozytywne.

Ryc. . Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Ostróda na tle średniej dla gmin powiatu ostródzkiego i województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W porównaniu z innymi jednostkami należącymi do grupy porównawczej, Miasto Ostróda charakteryzowało się stosunkowo wysokim udziałem mieszkańców korzystających z pomocy społecznej. Należy jednak zaznaczyć, że od 2019 roku wartość tego wskaźnika dla badanej jednostki sukcesywnie malała, a w 2023 roku była znacznie niższa w porównaniu z Mrągowem oraz Lidzbarkiem Warmińskim. Należy jednak w dalszym ciągu rozwijać oferowane przez Ostródę usługi w zakresie pomocy społecznej, aby umożliwić potrzebującym mieszkańcom przezwyciężanie trudności życiowych oraz uzyskanie pełnej samodzielności.

Ryc. . Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Mieście Ostróda na tle jednostek z grupy porównawczej w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Jedną z form wsparcia oferowaną mieszkańcom danej jednostki samorządu terytorialnego jest karta mieszkańca. Na terenie Miasta honorowana jest Karta Ostródzka. Karta wydawana jest mieszkańcom zameldowanym na terenie Ostródy, którzy w deklaracji podatkowej wskazali Miasto. Karta potwierdza uprawnienia mieszkańca, któremu została wydana, do zniżek, ulg, zwolnień i innych udzielanych przywilejów przez Miasto Ostróda oraz podmioty uczestniczące w Programie, zgodnie z Programem „Karta Ostródzka” i dokumentami, które zostały wskazane w uchwale Nr XXII/112/2019 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 29 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Programu „Karta Ostródzka”. W 2024 roku wydano 1 047 i przedłużono 1 798 Kart.

Podmiotem odpowiedzialnym za gospodarowanie mieniem komunalnym na terenie Miasta Ostróda jest Miejska Administracja Budynków Komunalnych Sp. z o.o. Jednostka ta prowadzi swoją działalność w oparciu o Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miejskiej Ostróda na lata 2023-2027 (uchwała Nr LXV/393/2023 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 29 marca 2023 r.). Dokument ten zawiera prognozę wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego Miasta na podstawie, której określono zasady gospodarowania zasobem komunalnym, uregulowano kwestie związane z polityką czynszową, a także przedstawiono plan sprzedaży lokali mieszkaniowych w kolejnych latach.

W 2024 roku Miasto Ostróda posiadało w swoim zasobie 796 mieszkań komunalnych. Kryterium przyznawania lokali określone zostało w uchwale nr LIX/333/2022 Rady Miejskiej w Ostródzie z dnia 28 września 2022 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Ostróda. Dochód uprawniający do uzyskania prawa do najmu lokalu komunalnego dla gospodarstwa jednoosobowego wyniósł 2 818,36 zł, a dla gospodarstwa wieloosobowego – 1 878,91 zł

Poniższa tabela przedstawia zmianę liczby lokali komunalnych na terenie Miasta w latach 2020-2024. Zaobserwowano, że w analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych zmniejszyła się o 64 lokale. Zmiany te zostały spowodowane sprzedażą części lokali. Należy jednak zaznaczyć, że w 2025 roku planowana jest modernizacja i adaptacja dwóch mieszkań komunalnych na mieszkania treningowe.

Tab. . Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych w zasobie Miasta Ostróda w latach 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkań komunalnych	860	861	860	836	796

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Ostródzie.

Załącznik nr 2: Wzór ankiety

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036

Szanowni Państwo,

w związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036, zwracamy się z prośbą o wypełnienie anonimowej ankiety.

Część I

Oceń stopień rozwoju i/lub działalność Miasta i jego mieszkańców we wskazanych obszarach w skali od 1 do 5 poprzez wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli.

W przyjętej skali poszczególne liczby oznaczają następujące oceny: 1 - bardzo zła, 2 - zła, 3 - dostateczna, 4 - dobra, 5 - bardzo dobra. Możliwe jest także zaznaczenie odpowiedzi *Nie dotyczy/nie mam zdania*. Oceniane elementy zostały podzielone na sześć obszarów: społeczeństwo, gospodarka, środowisko i przestrzeń, infrastruktura techniczna, turystyka i rekreacja oraz edukacja i kultura.

1 OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
aktywność mieszkańców na rzecz Miasta (np. wolontariat, partycypacja społeczna, inicjatywy oddolne)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
aktywność organizacji pozarządowych (NGO) na terenie Miasta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
skuteczność działania pomocy społecznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do podstawowej opieki medycznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Miasta	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do żłobków/klubów dziecięcych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość opieki w żłobkach/klubach dziecięcych	☐	☐	☐	☐	☐	☐

wsparcie osób starszych (np. domy pomocy społecznej, kluby seniora)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wsparcie osób niesamodzielnych (np. opieka wytrchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
zadwołenie z obsługi świadczonej przez Urząd Miejski	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bezpieczeństwo publiczne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom cyfryzacji usług publicznych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność architektoniczna budynków administracji publicznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2 OBSZAR: GOSPODARKA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
atrakcyjność inwestycyjna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwość podjęcia zatrudnienia	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem wyższym	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem średnim	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem zawodowym	☐	☐	☐	☐	☐	☐
możliwości zawodowe dla osób z wykształceniem podstawowym	☐	☐	☐	☐	☐	☐
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
funkcjonowanie transportu zbiorowego	☐	☐	☐	☐	☐	☐
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność usług i sklepów (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze, sklepy odzieżowe, basen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3 OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
estetyka (czystość przestrzeni publicznych, ilość reklam na terenie miasta)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość powietrza	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta działań wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
świadomość ekologiczna mieszkańców	☐	☐	☐	☐	☐	☐
system odbioru odpadów	☐	☐	☐	☐	☐	☐
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie; dotyczy terenów zielonych, terenów budowlanych, terenów publicznych)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
walory środowiska przyrodniczego	☐	☐	☐	☐	☐	☐
rozwój odnawialnych źródeł energii	☐	☐	☐	☐	☐	☐

4 OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
stan dróg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem samochodów osobowych i ciężarowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
mała infrastruktura drogowa (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywy dla transportu samochodowego)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość istniejących ścieżek rowerowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci wodociągowej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci kanalizacyjnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci kanalizacji deszczowej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość sieci gazowej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostępność szerokopasmowego Internetu	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5 OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
atrakcyjność turystyczna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
poziom bazy gastronomicznej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	☐	☐	☐	☐	☐	☐
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6 OBSZAR: EDUKACJA I KULTURA

	1	2	3	4	5	Nie dotyczy/nie mam zdania
dostęp do edukacji przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość edukacji przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość infrastruktury przedszkolnej	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość edukacji w szkołach podstawowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (pale lekcyjne, sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość edukacji w szkołach ponadpodstawowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość infrastruktury w szkołach ponadpodstawowych (pale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach (stypendia)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dotatkowa oferta w szkołach (kole zainteresowań, kluby sportowe, dodatkowe zajęcia, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
organizacja dowozu dzieci do szkół	☐	☐	☐	☐	☐	☐
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	☐	☐	☐	☐	☐	☐
dostęp do obiektów kulturalnych (spółdni i dni otwarte, itp.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
efektywność instytucji kultury (np. centrum kultury, biblioteki, muzeów)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7 Proszę o zaznaczenie max. 7 punktów, które są najistotniejsze do poprawy w Mieście w ciągu najbliższych lat.

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną lub więcej odpowiedzi

☐ poprawa stanu infrastruktury drogowej (w tym m.in. nawierzchni dróg, przejść dla pieszych)	☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego	☐ rozbudowa ścieżek rowerowych	☐ rozbudowa ciągów pieszych
☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego	☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej	☐ rozwój infrastruktury kulturalnej	☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadziwienia uliczne)
☐ renowacja zabytków	☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami	☐ budowa/modernizacja sieci wodociągowej	☐ budowa/modernizacja sieci kanalizacji deszczowej
☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	☐ budowa/rozwój sieci gazowej	☐ rozwój przedsiębiorczości: ułatwianie zakładania/prowadzenia działalności gospodarczej (w tym usług)	☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
☐ poprawa funkcjonowania systemu gospodarki odpadami	☐ zwiększenie dostępu do Internetu	☐ wsparcie budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy	☐ zwiększenie liczby miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi	☐ poprawa dostępu do usług medycznych	☐ zmniejszenie bezrobocia	☐ zwiększenie natężenia działań promocyjnych Miasta
☐ inwestycje w rozwój turystyki	☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych	☐ zwiększenie dostępności przedszkoli	☐ zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego	☐ rozbudowa systemu monitoringu miejskiego	☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)	☐ aktywizacja osób starszych
☐ inny (jaki?) ____			

CZĘŚĆ III

8 Odpowiedz na pytanie, co mogłoby stać się wizytówką Miasta?

9 Proszę ocenić ogólne zadowolenie z życia w Ostródzie.

Podpowiedź do pytania: Skala 1-5, gdzie 1 gwiazdka - bardzo źle, 5 gwiazdek - bardzo dobrze

☆☆☆☆☆ / 5

10 Czy w ciągu najbliższych 10 lat wiążesz swoją przyszłość z Ostródą?

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

Tak Nie Nie wiem

11 Czy kiedykolwiek brałeś/brałaś udział w jakiegokolwiek formie współdecydowania o sprawach Miasta (np. konsultacje społeczne, budżet obywatelski)?

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

Tak Nie

12 Skąd najczęściej pozyskujesz informacje o działaniach Urzędu Miejskiego i jednostek podległych?

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną lub więcej odpowiedzi

- strona internetowa Urzędu Miejskiego media społecznościowe (np. Facebook, Instagram) tablice informacyjne / ogłoszeniowe lokalna prasa lub radio
- od znajomych / rodziny podczas spotkań z przedstawicielami Miasta (zebrania, konsultacje)
- inne (jakie?)

METRYCZKA

13 Płeć

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

kobieta mężczyzna nie chcę podawać

14 Wiek

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

poniżej 18 lat 18-25 lat 26-35 lat 36-45 lat 46-55 lat 56-65 lat powyżej 65 lat

15 Status zawodowy/zatrudnienie

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

- uczeń/uczennica lub student/ka rolnik/rolniczka przedsiębiorca/przedsiębiorczyni osoba pracująca (poza rolnictwem i prowadzeniem własnej działalności gospodarczej)
- osoba bezrobotna emeryt/ka lub rencista/ka
- inne (jakie?)

16 Zamieszkanie

Podpowiedź do pytania: Wybierz jedną odpowiedź

jestem mieszkańcem Miasta nie jestem mieszkańcem Miasta

Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 1.1. Spójne i partycypacyjne kształtowanie przestrzeni miejskiej	Realizacja Planu Ogólnego Miasta, uwzględniającego podział na strefy funkcjonalne, potrzeby demograficzne i środowiskowe oraz ograniczenia wynikające z obszarów chronionych.				
	Aktualizacja Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP), szczególnie w obszarach priorytetowych dla rozwoju (m.in. rejony przyległe do jezior, tereny przemysłowe) z uwzględnieniem tworzenia np. miejskich przybrzeżnych stref buforowych.				
	Utworzenie i rozwijanie Systemu Informacji Przestrzennej (SIP) umożliwiającego mieszkańcom i inwestorom dostęp do danych przestrzennych z elementami partycypacji społecznej.				
	Zwiększenie udziału społeczeństwa w planowaniu przestrzennym – organizacja spotkań partycypacyjnych, m.in. konsultacji społecznych, spacerów badawczych, mapowania partycypacyjnego itp., z zastosowaniem innowacyjnych metod komunikacji.				
	Wylimitowanie barier prawno-proceduralnych w dostępie do informacji przestrzennej – uproszczenie języka dokumentów, ułatwienia cyfrowe.				
	Wskazanie obszarów o potencjale transformacyjnym i rewitalizacyjnym – przygotowanie planistyczne pod kątem przyszłych inwestycji publicznych i prywatnych, z uwzględnieniem specyfiki obszarów.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 1.2. Rozwój zintegrowanej infrastruktury transportowej i technicznej	Modernizacja i rozbudowa sieci dróg miejskich i lokalnych, w tym ulic osiedlowych, poprawa stanu nawierzchni, chodników, reorganizacja ruchu (np. poprzez wprowadzenie ruchu jednokierunkowego) oraz wprowadzenie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów, lub				

współpraca w tym zakresie z zarządcami poszczególnych odcinków ciągów komunikacyjnych.				
Modernizacja infrastruktury wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, m.in. na terenach peryferyjnych Ostródy.				
Współpraca z zarządcami poszczególnych elementów infrastruktury w celu poprawy dostępności komunikacyjnej Miasta, w tym działania na rzecz wzmocnienia roli Ostródy jako regionalnego węzła transportowego, z uwzględnieniem transportu szynowego i dróg krajowych.				
Współpraca z zarządcą infrastruktury kolejowej na rzecz ograniczenia barier transportowych, m.in. poprzez analizę i poszukiwanie rozwiązań dla przejazdów kolizyjnych na głównych arteriach komunikacyjnych.				
Współpraca z zarządcami poszczególnych odcinków ciągów komunikacyjnych w celu rozbudowy infrastruktury rowerowej i pieszej, m.in. poprzez tworzenie spójnych ciągów pieszych oraz rowerowych łączących osiedla z centrum, dworcem i terenami rekreacyjnymi, a także praca nad stworzeniem kompleksowej i wygodnej alternatywy dla ruchu samochodowego w całym Mieście.				
Dostosowanie infrastruktury miejskiej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, w tym przebudowa przejść dla pieszych, montaż wind, podjazdów i sygnalizacji dźwiękowej.				
Tworzenie warunków do modernizacji i rozwoju infrastruktury elektroenergetycznej, w tym poprawa stabilności zasilania oraz przygotowanie infrastruktury pod rozwój odnawialnych źródeł energii i stacji ładowania pojazdów.				
Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie poprawy dostępności do szybkiego internetu i usług cyfrowych, w tym inwestycje w infrastrukturę światłowodową oraz publiczne punkty dostępu do sieci.				

<p>Wsparcie rozwoju infrastruktury dla elektromobilności, w tym rozbudowa miejskiej sieci stacji ładowania pojazdów elektrycznych oraz pojazdów niskoemisyjnych w taborze miejskim.</p>				
<p>Rozwój infrastruktury wspierającej potrzeby nowych funkcji mieszkaniowych i usługowych, m.in. uzbrojenie terenów, budowa lokalnych ulic dojazdowych i sieci technicznych, w tym również pod budownictwo mieszkaniowe na tani wynajem.</p>				
<p>Opracowanie i wdrażanie spójnej, zrównoważonej polityki parkingowej na terenie Miasta – w tym m.in. analiza potrzeb, zarządzanie strefami parkowania, zwiększanie rotacji miejsc postojowych, rozwój parkingów buforowych oraz systemów cyfrowego informowania o dostępnych miejscach.</p>				
<p>Rozwój publicznego transportu zbiorowego we współpracy z dużymi pracodawcami – m.in. poprzez dostosowanie rozkładów jazdy i częstotliwości kursów do systemu zmianowego w zakładach pracy oraz wdrażanie innych rozwiązań ograniczających ruch kołowy prywatny w godzinach szczytu.</p>				

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 1.3. Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych	Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni i budynków miejskich, w tym modernizacja osiedli z wielkiej płyty i śródmieścia z uwzględnieniem partycypacji społecznej oraz rewitalizacja cmentarza Polska Górka.				
	Modernizacja i rozwój oświetlenia ulicznego, w tym doświetlenie przejść dla pieszych oraz wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania oświetleniem lub współpraca w tym zakresie z zarządcami ciągów komunikacyjnych.				
	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, w tym m.in. ścieżek pieszych i rowerowych, marin, kąpielisk i atrakcji nad jeziorami.				
	Zagospodarowanie miejskich terenów zielonych i parków, w tym tworzenie ogólnodostępnych stref rekreacyjnych, zadrzewień liniowych oraz mikroterenów zielonych na osiedlach.				
	Tworzenie estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, m.in. skwerów, placów miejskich i przestrzeni integracji lokalnej – również na osiedlach peryferyjnych.				
	Rozwój małej architektury i infrastruktury rekreacyjnej, takiej jak place zabaw, siłownie plenerowe, ławki, stojaki rowerowe.				
	Poprawa bezpieczeństwa w przestrzeni miejskiej, w tym rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z niezbędnym zapleczem (również kadrowym), oświetlenia oraz działania prewencyjne we współpracy z mieszkańcami.				
	Poprawa estetyki przestrzeni publicznych poprzez działania porządkujące reklamę zewnętrzną, m.in. tworzenie katalogów dobrych praktyk i wdrażanie uchwały krajobrazowej.				

	Wsparcie działań mieszkańców, wspólnot mieszkaniowych i Rad Osiedli na rzecz poprawy otoczenia bloków, podwórek i przestrzeni ogólnodostępnych, w tym poprzez kontynuację finansowania w postaci Zielonych Budżetów Rad Osiedli.				
	Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury cmentarnej poprzez ewentualną rozbudowę istniejących zasobów (w tym m.in. kolumbaria) oraz działania zmierzające do wskazania lokalizacji nowej nekropolii z uwzględnieniem współpracy z Gminą Ostróda i możliwości jego ulokowania poza granicami administracyjnymi Miasta.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 2.1. Ochrona zasobów przyrodniczych i zielono-niebieskiej infrastruktury	Rozwój i integracja systemu zielono-niebieskiej infrastruktury miejskiej – w tym parki kieszonkowe, ogrody deszczowe, zieleń uliczna, systemy retencyjne.				
	Zwiększanie powierzchni terenów zieleni w gęsto zabudowanych częściach Miasta – np. rewitalizacja podwórek, place zabaw, zieleń parkowa i osiedlowa.				
	Ochrona i zagospodarowanie terenów przy jeziorach i kanałach w sposób zrównoważony – działania porządkujące zabudowę, udostępnianie nabrzeży, ochrona ekosystemów.				
	Zachowanie i ochrona terenów parkowych i zadrzewionych – w tym działania na terenach międzyosiedlowych i wzdłuż ciągów komunikacyjnych.				
	Ochrona różnorodności biologicznej i siedlisk przyrodniczych – inwentaryzacja, utrzymanie siedlisk, działania edukacyjne.				
	Wdrażanie rozwiązań opartych na przyrodzie (nature-based solutions) – np. zielone ściany, dachy, żywe ogrodzenia.				
	Wsparcie dla społecznych inicjatyw zazieleniania Miasta –				

	doradztwo, dostęp do materiału roślinnego.				
	Ograniczanie zjawiska wysp ciepła i przeciwdziałanie betonowaniu przestrzeni – zmiany w standardach zagospodarowania terenów.				
	Zagospodarowanie nieużytków miejskich pod funkcje rekreacyjne i ekologiczne – m.in. łąki miejskie, strefy wypoczynku.				
	Prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu ochrony przyrody i podnoszenia świadomości środowiskowo-klimatycznej – w szkołach, dla mieszkańców, w partnerstwie z NGO.				
	Opracowane i wdrażanie długofalowej, systemowej polityki przeciwdziałania bezdomności zwierząt, obejmującej kompleksowe programy kastracji, sterylizacji i znakowania zwierząt właścicielskich oraz wolnożyjących, zapewnienie opieki nad kotami wolnobytuującymi (w tym ich dokarmianie i działania profilaktyczne), prowadzenie działań edukacyjnych i promocyjnych w zakresie odpowiedzialnej opieki oraz humanitarnego traktowania zwierząt, a także rozwijanie partnerskiej współpracy z organizacjami społecznymi, opiekunami społecznymi oraz jednostkami samorządu terytorialnego.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 2.2. Zrównoważone zarządzanie wodą i odporność na zmiany klimatu	Rozwój systemów retencji wód opadowych i poprawa gospodarowania wodami deszczowymi – m.in. zbiorniki, ogrody deszczowe, rozszczelnienia powierzchni.				
	Modernizacja i rozbudowa miejskiej kanalizacji deszczowej – dostosowanie do intensywnych opadów i zmian klimatycznych.				
	Zagospodarowanie wód opadowych w miejscu ich powstawania – działania w przestrzeni publicznej i na				

	terenach inwestycyjnych.				
	Współpraca z sąsiednimi gminami i zarządcami zlewni wodnych w zakresie retencji i przeciwdziałaniu podtopieniom.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 2.3. Nowoczesna gospodarka niskoemisyjna i odpadowa	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i rozwój efektywności energetycznej – w tym audyty, wymiana źródeł ciepła, rozwój wykorzystywania OZE.				
	Wsparcie dla mieszkańców w zakresie modernizacji energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii – doradztwo, programy dotacyjne.				
	Zwiększenie udziału instalacji OZE w strukturze energetycznej Miasta – np. panele PV na obiektach miejskich, pompy ciepła.				
	Promocja gospodarki obiegu zamkniętego i ograniczania ilości odpadów – działania edukacyjne, wspieranie napraw, wymian, ponowne wykorzystanie odpadów.				
	Poprawa dostępności i funkcjonowania systemu selektywnej zbiórki odpadów – doposażenie, monitoring, nowe punkty zbiórki.				
	Cyfryzacja systemu gospodarki odpadami i monitorowanie efektywności odbioru.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 3.1. Wzmacnianie zrównoważonego rozwoju gospodarczego Ostródy poprzez wsparcie lokalnych specjalizacji i rozwój przedsiębiorczości	Prowadzenie działań analityczno-konsultacyjnych i administracyjnych zmierzających do poszerzenia granic Miasta, uwzględniających uwarunkowania funkcjonalne, przestrzenne i demograficzne oraz istniejące powiązania z obszarami sąsiednimi – w tym identyfikacja terenów powiązanych z Miastem funkcjonalnie, prowadzenie dialogu z Gminą Ostróda oraz innymi interesariuszami, a także ocena skutków społecznych,				

	<p>ekonomicznych i przestrzennych potencjalnych zmian granic w perspektywie zrównoważonego rozwoju Miasta.</p>				
	<p>Współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB) w celu rozwoju i integracji różnorodnych form wsparcia, edukacji i usług doradczych dla obecnych i przyszłych przedsiębiorców – w tym m.in. poprzez tworzenie przestrzeni coworkingowych, działań wspierających osoby pracujące zdalnie, hybrydowo i w ramach wolnych zawodów, a także inicjatyw ukierunkowanych na wzmacnianie lokalnej przedsiębiorczości i optymalne wykorzystanie istniejących zasobów miejskich.</p>				
	<p>Inicjowanie i koordynacja współpracy lokalnych przedsiębiorstw branży jachtowej z uczelniami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi, w celu opracowywania i wdrażania innowacyjnych, niskoemisyjnych technologii oraz ekologicznych rozwiązań w produkcji i wyposażeniu jachtów.</p>				
	<p>Stworzenie mechanizmów wyróżniania i promocji lokalnych firm z branży jachtowej stosujących innowacyjne, ekologiczne lub społecznie odpowiedzialne rozwiązania.</p>				
	<p>Wsparcie dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, m.in. poprzez działania informacyjno-promocyjne oraz preferencje lokalne (np. ulgi podatkowe, działania edukacyjne).</p>				
	<p>Tworzenie warunków do rozwijania oferty szkolnictwa zawodowego i technicznego dostosowanej do potrzeb lokalnej gospodarki – współpraca szkół i ich organów prowadzących z przedsiębiorcami.</p>				
	<p>Promocja lokalnej przedsiębiorczości poprzez targi, konkursy, wydarzenia gospodarcze, dni lokalnego biznesu.</p>				

	<p>Rozwijanie kompetencji cyfrowych i przedsiębiorczych wśród mieszkańców, w tym młodzieży, poprzez warsztaty, programy szkoleniowe i partnerstwa z uczelniami.</p>				
	<p>Rozwój i promocja oferty gastronomicznej oraz lokalnych produktów i usług, wspieranie inicjatyw slow food i produktów regionalnych.</p>				
	<p>Wspieranie rozwoju wydarzeń o charakterze regionalnym i ogólnopolskim, które przyciągają odwiedzających poza sezonem, szczególnie w miesiącach wiosennych i jesiennych – wydarzenia sportowe, kulturalne, festiwale.</p>				
	<p>Wzmocnienie funkcji Ostródy jako całorocznego ośrodka turystyczno-wypoczynkowego, z ofertą skierowaną do różnych grup odbiorców – biznesu, seniorów, rodzin, miłośników sportu i kultury, w tym m.in. rozwój turystyki eksperymentalnej i doświadczeniowej jako całorocznego produktu Ostródy, poprzez wdrażanie innowacyjnych form zwiedzania, rekreacji i wypoczynku (np. immersyjnych wystaw, sensorycznych spacerów, mikrowypraw, turystyki ciszy i mindfulness).</p>				
	<p>Wspieranie rozwoju obiektów turystycznych, w tym zróżnicowanych cenowo miejsc noclegowych, skierowanych do grup, biznesu oraz turystyki rodzinnej.</p>				
	<p>Rozwój turystyki aktywnej i tematycznej – wodnej, rowerowej, historycznej, z wykorzystaniem lokalnych walorów: jezior, Kanału Elbląskiego, historii Napoleona, festiwalu Reggae, w tym rozwój infrastruktury wodnej służącej rekreacji.</p>				
	<p>Koordinacja działań turystycznych w skali lokalnej i regionalnej – współpraca z sąsiednimi samorządami, branżą turystyczną i organizacjami takimi jak m.in. Zachodniomazurska Lokalna Organizacja Turystyczna</p>				

	(ZLOT), Związek Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego, czy Stowarzyszenie Polskie Zamki Gotyckie.				
--	--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 3.2. Wzmacnianie marki Miasta Ostróda jako „Perły Mazur” i rozwijanie gospodarki w oparciu o lokalną tożsamość i dziedzictwo	Opracowanie i wdrożenie spójnej strategii marki Miasta – z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-kulturowych, potencjału oferty i infrastruktury sportowej, elementów tożsamości lokalnej hasła „Perła Mazur”, identyfikacji wizualnej i kampanii promocyjnych, wykorzystując i rozwijając koncepcję ostródzkich smoków.				
	Zwiększanie zaangażowania mieszkańców w promocję Miasta – m.in. poprzez działania partycypacyjne, konkursy, mikrogranty na projekty promujące Ostródę, budowanie lokalnej tożsamości i rozpoznawalności.				
	Udział Miasta w targach, wydarzeniach branżowych i sieciach współpracy – m.in. poprzez prezentację oferty inwestycyjnej, turystycznej i kulturalnej Ostródy.				
	Zwiększanie widoczności Ostródy w przestrzeni cyfrowej – rozwój nowoczesnych kanałów promocji (social media, strony internetowe, aplikacje mobilne), działania influencer marketingowe.				
	Rozwój miejskich wydarzeń flagowych i symbolicznych – wzmocnienie istniejących i tworzenie nowych wydarzeń opartych o lokalną specyfikę (np. Ostródologia, festiwale z elementami marki).				
	Rozwijanie współpracy z Gminą Ostróda i Zachodniomazurską Lokalną Organizacją Turystyczną (ZLOT) w obszarze wspólnej promocji i kreowania oferty terytorialnej – z uwzględnieniem powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 3.3. Rozwój systemu bezpieczeństwa i odporności miejskiej w kontekście współczesnych zagrożeń	Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę i bezpieczeństwo publiczne, w celu budowy lub w miarę możliwości adaptacji wybranych obiektów miejskich i infrastruktury publicznej z przeznaczeniem do pełnienia funkcji obronnych i schronowych, z możliwością ich codziennego wykorzystania jako przestrzeni społecznych (np. centra aktywności, magazyny pomocowe, zaplecze logistyczne, szpitale polowe).				

	Tworzenie i systematyczna aktualizacja miejskiej bazy obiektów i terenów możliwych do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych – w tym do ewakuacji, rozmieszczenia zasobów, zaplecza dla służb i wojska.				
	Organizacja lub współorganizacja cyklicznych szkoleń, ćwiczeń i wydarzeń edukacyjnych z zakresu reagowania kryzysowego, działań i planów ewakuacyjnych, bezpieczeństwa, zagrożeń zdrowotnych i sanitarnych, ochrony ludności i pierwszej pomocy, we współpracy z wojskiem, służbami oraz organizacjami społecznymi.				
	Uwzględnianie elementów bezpieczeństwa i odporności do projektowania przestrzeni miejskich – np. bezpieczne place, obiekty z funkcją awaryjnego zasilania, bezpieczne drogi ewakuacji.				
	Rozwój lokalnego systemu ostrzegania i informowania ludności, w tym przez cyfrowe narzędzia i media lokalne – z jasnym podziałem odpowiedzialności i procedurami aktywacji.				
	Rozwój współpracy z instytucjami wojskowymi i rządowymi, w tym z jednostkami stacjonującymi w Ostródzie, służbami mundurowymi, policją i strażą pożarną, w zakresie planowania strategicznego, infrastruktury zapasowej oraz lokalnego zaplecza operacyjnego.				
	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych w zakresie przeciwdziałania dezinformacji oraz podnoszenia poziomu cyberbezpieczeństwa wśród mieszkańców – poprzez kampanie społeczne, warsztaty, materiały edukacyjne oraz współpracę z instytucjami i ekspertami.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 4.1. Wzmacnianie integracji społecznej, zdrowia i dobrostanu mieszkańców	Przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostródzie w Centrum Usług Społecznych – zintegrowanej jednostki koordynującej działania z zakresu pomocy społecznej, wsparcia rodzin, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz integracji społecznej, które będzie realizatorem wielu działań przewidzianych w niniejszej Strategii.				
	Rozwój dostępnego i zróżnicowanego mieszkalnictwa na terenie Miasta, w tym mieszkań komunalnych, mieszkań wspomaganych i treningowych – m.in. poprzez modernizację i adaptację istniejących zasobów, dostosowanie lokali do potrzeb różnych grup (seniorów, osób z				

	niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem), a także rozwój usług wspierających samodzielne funkcjonowanie mieszkańców.				
	Rozwój przystępnego cenowo budownictwa mieszkaniowego – w tym mieszkań na wynajem dla młodych, pracujących mieszkańców będących motorem rozwojowym Miasta – m.in. poprzez aktywną politykę Miasta w zakresie udostępniania terenów, programów rządowych i partnerstw publiczno-prywatnych.				
	Rozszerzenie oferty wsparcia dla osób starszych, z niepełnosprawnościami i niesamodzielnymi, m.in. poprzez rozwój lokalnych centrów opieki dziennej i usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.				
	Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia, w tym regularne programy badań, kampanie informacyjne i zajęcia sportowo-rekreacyjne dla różnych grup wiekowych.				
	Wsparcie rodzin i opiekunów faktycznych poprzez rozwój form pomocy instytucjonalnej i środowiskowej (np. kluby rodziny, wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego).				
	Rozbudowa programów integracji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających wykluczenia społecznego i ekonomicznego.				
	Tworzenie i wdrażanie zintegrowanych form wsparcia środowiskowego wokół osób niesamodzielnymi i wymagających opieki – m.in. strategia „kręgu wsparcia”, realizacja usług sąsiedzkich, koordynacja działań przez MOPS/CUS ze wsparciem organizacji pozarządowych.				
	Wzmacnianie roli organizacji pozarządowych i grup nieformalnych w działaniach społecznych oraz ich partnerskiej współpracy z samorządem.				
	Wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych i budowania więzi sąsiedzkich, np. poprzez działania integracyjne czy animacyjne w przestrzeni miejskiej.				
	Wprowadzenie rozwiązań dostępnościowych w usługach i przestrzeniach publicznych przyjaznych osobom starszym, neuroatypowym i z niepełnosprawnościami, m.in. wyznaczanie godzin spokojnych („srebrna godzina”, „cicha godzina”), wdrażanie piktogramów ułatwiających orientację oraz				

	współpraca z podmiotami prywatnymi w zakresie tworzenia uniwersalnego standardu usług.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 4.2. Podnoszenie jakości i dostępności oferty edukacyjnej oraz wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży	Wzmacnianie kompetencji cyfrowych, ekologicznych i społecznych w szkołach, m.in. przez projekty międzynarodowe, tutoring i edukację pozaformalną.				
	Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy poprzez współpracę szkół z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami.				
	Rozwój wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w placówkach edukacyjnych, także poprzez działania przeciwdziałające depresji i wykluczeniu.				
	Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych i rozwijających talenty uczniów, z uwzględnieniem także mniej popularnych dziedzin (np. programowanie, gry logiczne, kultura, zajęcia techniczne i inne) – inwentaryzacja zasobów i na jej podstawie stworzenie systemu, w którym w każdej ze szkół odbywałyby się zajęcia dostępne dla wszystkich chętnych uczniów z Miasta np. zajęcia techniczne w jednej szkole, programowanie w innej itd., co pozwoli na zapewnienie szerokiej oferty dla uczniów z całego Miasta, z uwzględnieniem opłacalności i efektywności wykorzystania bazy lokalowej.				
	Stworzenie systemu wspierania uczniów wybitnie zdolnych i mających trudności edukacyjne – np. lokalne programy stypendialne, tutoring.				
	Promowanie aktywności obywatelskiej młodzieży, w tym rozwój Młodzieżowej Rady Miasta i projektów partycypacyjnych dla młodych mieszkańców, a także rozszerzenie działań informacyjno-komunikacyjnych w tym zakresie.				
	Poprawa infrastruktury oświatowej, w tym modernizacja i wyposażenie placówek w narzędzia wspierające nowoczesne nauczanie.				
	Dostosowanie struktury oddziałów szkolnych do prognoz demograficznych w celu poprawy jakości nauczania.				
	Wzmacnianie realizacji i promocji praw dziecka poprzez wdrożenie zapisów Konwencji o prawach dziecka w działaniach jednostek miejskich, instytucji oświatowych i organizacji społecznych, a także tworzenie mechanizmów partycypacyjnych i				

	edukacyjnych angażujących dzieci i młodzież w sprawy lokalne.				
CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK / NIE)
Cel operacyjny 4.3. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i aktywności obywatelskiej poprzez budowanie lokalnego patriotyzmu	Rozwój miejskich mechanizmów partycypacji obywatelskiej, w tym wspieranie lokalnych inicjatyw mieszkańców oraz budowa wielokanałowego systemu komunikacji i informowania mieszkańców – z uwzględnieniem przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu – w celu zwiększenia realnego udziału społeczności w życiu publicznym i podejmowaniu decyzji.				
	Wprowadzanie, na określonych zasadach, dodatkowych funkcji społecznych do budynków użyteczności publicznej (np. szkół, bibliotek, ośrodków kultury) w celu zwiększenia ich wykorzystania jako przestrzeni dostępnych dla mieszkańców, organizacji pozarządowych i oddolnych inicjatyw lokalnych.				
	Wzmocnienie lokalnej tożsamości poprzez projekty kulturalne, historyczne i edukacyjne – np. działania wokół historii lokalnej, symboliki Miasta i wspólnych wartości, w szczególności rozwój społecznej inicjatywy pn. Ostródologia.				
	Zwiększenie dostępności oferty kulturalnej i rekreacyjnej dla wszystkich grup wiekowych, w tym poprzez wsparcie mobilnych działań (kultura „na osiedlach”, animacja w przestrzeni) we współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami.				
	Wzmocnienie oferty sportowej poprzez modernizację infrastruktury oraz realizację działań promujących różnorodne dyscypliny sportowe, jako element rozpoznawalny Ostródy, we współpracy z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi przedsiębiorcami.				
	Aktywne wspieranie działań wolontariackich i integrujących mieszkańców wokół wspólnych spraw – tworzenie przestrzeni dla liderów lokalnych, sieciowania inicjatyw społecznych oraz rozwijanie współpracy z lokalnymi zakładami pracy w zakresie wspólnych inicjatyw społecznych, wolontariatu pracowniczego i działań na rzecz otoczenia.				
	Zwiększenie wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych poprzez systemowe wsparcie ich rozwoju – m.in.				

doradztwo prawno-organizacyjne, szkolenia z pisania projektów, wsparcie kadrowe oraz instrumenty finansowe ukierunkowane na budowanie trwałości instytucjonalnej NGO.				
Rozbudowa miejskich przestrzeni wspólnych jako miejsc integracji społecznej – skwery, parki, centra sąsiedzkie, instytucje kultury otwarte na mieszkańców.				
Promocja różnorodności społecznej i kulturowej, wspieranie postaw tolerancji i otwartości, w tym poprzez wydarzenia i kampanie społeczne.				
Wspieranie rozwoju Rad Osiedli oraz innych ciał doradczych i konsultacyjnych jako elementu wzmocnienia lokalnej demokracji.				
Reorganizacja dostępności obiektów sportowych i rekreacyjnych – w tym rozszerzenie godzin otwarcia dla mieszkańców i grup niezorganizowanych oraz systemy informacyjne ułatwiające dostęp.				
Rozwój „Młodzieżowni” jako przestrzeni wspierającej aktywność młodzieży m.in. poprzez rozwój zróżnicowanej oferty zajęć oraz zwiększenie skali działalności, przy wykorzystaniu potencjału młodych mieszkańców na czele z Młodzieżową Radą Miasta.				
Adaptacja budynku Szkoły Podstawowej nr 4 na cele społeczno-kulturalne, w tym bibliotekę, społeczną szkołę muzyczną i salę kinowo-teatralną – stworzenie wielofunkcyjnego centrum kulturalnego i społecznego.				
Rozszerzenie funkcjonalności „Karty Ostródzkiej” – aplikacja łącząca różne elementy życia społecznego, wprowadzenie dodatkowych zniżek dla mieszkańców na usługi, preferencji w dostępie do wydarzeń i usług miejskich oraz promocja narzędzia.				

Uzasadnienie

Strategia Rozwoju Miasta jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania miastem. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju samorządu oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz samorządowych, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Poprzedni dokument strategiczny, Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ostróda na lata 2015-2025, z uwagi na horyzont czasowy oraz wprowadzone zmiany w związku z nowelizacją ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zdeterminowały konieczność rozpoczęcia prac nad opracowaniem projektu Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej miasta, który pogłębiono podczas badania ankietowego przeprowadzonego w dniach od 5 do 31 sierpnia 2025 roku. W trakcie prac nad Strategią przeprowadzono również warsztat strategiczny dla interesariuszy dokumentu.

Zgodnie z art. 6 ust. 3-6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne ws. projektu Strategii. W ramach konsultacji interesariusze Strategii Rozwoju za pomocą formularzy uwag oraz podczas spotkania konsultacyjnego zgłaszać mogli swoje opinie i sugestie poprawek do projektu Strategii. Na tej podstawie zostało przygotowane sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, które zostało zamieszczone na stronie internetowej Urzędu.

Zgodnie z art. 10f ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym projekt Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036 został przedłożony Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii rozwoju województwa warmińsko-mazurskiego pn. Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wydał opinię w zakresie sposobu uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036 ustaleń i rekomendacji dotyczących kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.

Strategia Rozwoju Miasta Ostróda na lata 2026-2036 stanowi podstawę do zrównoważonego i harmonijnego zarządzania przyszłością Miasta w perspektywie do roku 2036. Stanowi wizję rozwoju i scenariusz działań uwzględniających wszystkie aspekty życia i wyznacza kierunki dla procesów i programów realizowanych w Ostródzie w kolejnych latach.

W związku z tym zasadne jest przyjęcie ww. dokumentu.